

Bu yazı, 80'li yıllarda, Devrimci Hareket'in yaşadığı yurtdışı süreci hakkındabilgi sahibi olmak isteyenleri bilgilendirmek üzere kaleme alındı. Yazı, bütünüyle 1982 ve sonrasında kapsamaktadır. Bu tarihten itibaren, Devrimci Hareketi toparlamak üzere gündeme gelen girişimler, savunusu yapılan perspektif ve daha sonra başlayan tasfiyecilik üzerinde durulacak, tasfiye girişimleri ile birlikte başlayan ayrışma ve daha sonraki gelişmeler ve tavırlara ilişkin değerlendirmeleri kapsayacaktır.

Ayrışmaya yol açan ideolojik görüşlerin eleştirisi bu yazının kapsamını oluşturmuyor. Devrimci Teori'yi her bir düzeye ilgilendiren böylesi bir ideolojik eleştirinin bu yazıda yapılması zaten mümkün olmaz. Bu konulara ilişkin eleştirilerin bir bölümüne Devrimci İşçi'de yer verildi. Ayrışmanın ideolojik boyutu hakkında bilgilenecek isteyenler, Devrimci İşçi'deki tartışma yazılarına başvurabilirler. Elbetteki, bu yazıda da ayrışmaya konu olan kimi ideolojik sorunlardan söz edilmektedir. Ancak, yazının amacı esas olarak yaşanan sürecin tarihsel-pratik boyutuyla sınırlı olduğu için ideolojik konulara girilmeyecek.

Süreci fiilen yaşama ve izleme imkânı bulabilenler, yaşanan gelişmeler hakkında belli bir bilgiye sahiptir. Ne var ki, Devrimci Hareket'in kitlesel potansiyelinin genişçe bir kesiminin bu gelişmeler konusunda yeterince bilgi sahibi olduğu söylenemez.

Gerçek durumu yansıtmayan ve kaynağı da çoğu kez belli olmayan spekülâtif değerlendirmelerin bolca yer aldığı bir dönemde, bilgi sahibi olmak isteyenleri doğrudan bilgilendirmek ve açıklayıcı özelliği olmayan bilgilerle gereksiz yere meşgul olmayı önlemek bakımından birinci elden bir açıklama daha yararlı olacaktır.

Yurtdışındaki gelişmeleri sağlıklı bir şekilde kavrayabilmek için 1982-86 yılları arasındaki süreci baştan izleyerek açıklamak gerekiyor.

Bu süreci kendi içinde şu evrelere ayırmak mümkün: a- 1982'de başlayan "Toparlanma süreci", b- 1983 ortalarında

dan itibaren tasfiyeciliğe yönelik ve 1984 başında tasfiyeciliğin fiili bir biçim kazanması, c- tasfiye girişimlerinin yol açtığı fiili ayrışma ve saflaşmalar. Yurtdışı sürecini, bu evrelere göre bağlantıları içinde ele alacak olursak:

"TOPARLANMA SÜRECİ"

"Bilindiği gibi, 12 Eylül sonrası yoğun yakalanmalar üzerine örgütsel bütünlüğü sarsıntıya uğrayan Devrimci Hareket'in "geride kalan" unsurları yurtdışında bir araya getirilerek "toparlanma süreci" ilân edilmişti. Bu sürecin politik perspektifleri "82 Broşürü" olarak bilinen broşürde topluca ifade edilmişti. "Broşür"de yer alan görüşler bir yandan tartışmaya sunulurken, bir yandan da bu görüşler etrafında "bir araya" getirilenler arasında "irade birliği"nin sağlandığı ilân edilmişti.

Muhalif bir sese ve eleştiriye tahammülsüzlüğün egemen olduğu, hatta "Broşür"deki görüşlere muhalif olmak ile "hareket" dışına atılmanın özdeş hale getirildiği bir ortamda ve sınırlı bir insan arasında tartışılan "Broşür" genel kabul görerek, "hareketin" dönemdeki politikası olarak belirlenir.

Yenilginin nedenlerinin tespitinden dönem değerlendirilmesine kadar pek çok konuda hareketin görüşleri(!) böylece belirlendikten sonra geriye bu politik perspektifleri hayata geçirecek politik-pratik adımları atmak kalır.

Nitekim bu adımlar, bir bir ve görülmedik bir hızla gündeme gelir.

Bu adımlara geçmeden önce, 82'de başlatılan "toparlanma süreci"nin şradan bir yıl geçmeden yerini "tasfiye süreci"ne bırakmasının nedenlerini kavrayabilmek için özellikle, "82 Broşürü"ndeki politik perspektiflerin içeriğine ve iç bütünlüğüne bakmak gerekiyor.

Bu "Broşür"de, bağdaştırılması mümkün olmayan belirlenimler, büyük bir "maharetle" (ya da körlükle) birleştirilmiştir. "Broşür" teorik ideolojik belirlemeleriyle bir peltte gibi sağa akarken, politik-pratik önermeleri ve değerlendirmeleriyle de sola akmaktadır.

Sağ ve sol gibi zıt yönlerde akan bir peltenin aynı şekilde durması nasıl mümkün değilse farklı yönlerde giden ve

iç bütünlüğü olmayan bir politik perspektifle devrimci faaliyetin sürdürülemeyeceği de açıktır.

"Broşür"de sağa ve sola savrulan yanlar neydi?

"Broşür"de yeralan teorik belirlemelere göre, Türkiye Solu'nun 12 Eylül yenilgisinin ana nedeni ideolojikti. Tüm Türkiye Solu'na, Marksizmin ekonomik-doğmatik yorumu egemen olduğu içindir ki, sol yenilmiştir. Devrimci Yol için getirilen istisna, O'nu, bu eleştirinin dışında tutmaya yetmiyordu. "Broşür"e göre, Devrimci Yol, Marksizmin ekonomik-doğmatik yorumundan kopma çabası içinde olan bir hareketti. Ama, Devrimci Yol da "ekonomik-doğmatik yorumu" aşmada başarılı olamamıştı. Dolayısıyla yenilgi Devrimci Yol açısından da ideolojikti.

"Marksizmin ekonomik-doğmatik yorumunu" aşamayan Devrimci Yol'a, bu "aşma" eylemini yaptırmak üzere "Broşür"de öne sürülen "kopuşlar" teorisi yeni bir ideolojik kimlik arayışının teorik gerekçelerini oluşturmaktaydı.

Bu "kopuş" teorisine göre, 1. kopuşu THKP-C siyasal pratiğiyle gerçekleştirmiş; 2. kopuşu Direniş Komiteleri önermesi ve pratiği ile Devrimci Yol gerçekleştirmiştir. Ama bu iki kopuş, Devrimci Yol'un "marksizmin ekonomik-doğmatik yorumu"ndan kopuşuna yetmemiştir. 3. kopuşu, "yeni bir Marksizm yorumunu" benimseyerek yapmak gerektiğini öne süren "broşür" mantığına göre, ancak bu şekilde, "ekonomik-doğmatik geleneksel Türkiye Solu"ndan temelli kopmak mümkün olacaktır.

"Ekonomik-doğmatik yorum"dan "kopmak" için öne sürülen "kopuşlar" teorisi gereğince, hareketin önüne konulan temel görev, "yeni bir marksizm yorumu" yapmak ve bu amaçla ideolojik bir arayış sürecine girmektir. Böylece yenilginin de nedeni olan hatalı ideolojik kimlikten kurtulmak (kimlik krizini aşmak!) ve yeni bir ideolojik kimliğe sahip olmak temel bir görev olarak formüle edilmiş oluyordu.

Türkiye Solu'nun 12 Eylül'deki yenilgisinin esas nedeni olarak, sol'un tümüne egemen olan "marksizm yorumu" gösterildikten sonra, bu yorumu "aşma"da başarılı olmayan bir hareketi devam ettirmenin veya o politik perspektifler doğrultusunda mücadeleye devam etmenin bir anlamı kalır mı? Elbette ki kalmaz.

Ama, normalde her düşüncenin kendi içinde olması gere-

ken bu mantık tutarlılığını "Broşür"de aramak boşunadır. Zira, "Broşür"ün diğer bazı bölümlerinde, "ekonomik-doğmatik yorumu" aşmada başarılı olamadığı söylenen bir hareketi kaldığı yerden devam ettirmek, hatta hareketin eksiği bıraktıklarını, söyleyip gerçekleştirmediklerini de gerçekleştirmek gerektiği vurgulanmaktadır. Daha da ileri gidilecek hareketin yenilgisi dahi kabul edilmemektedir.

Bir yandan yeni bir ideolojik arayışa yönelmenin gerekliliğinden söz edilirken öte yandan, Devrimci Hareket partileşmeyi mi gerçekleştiremedi, o halde hemen partileşmek, Birleşik Direniş Cephesi'ni mi kuramadı, o halde hemen kurmak, askeri bir komutanlık mı oluşturamadı, o halde hemen oluşturmak mantığını, öteki mantıkla bağdaştırmak mümkün değil. Ama ne var ki, ideolojik düzeyde sağ, politik/pratik belirlemelerde sola savrulan ve iki farklı uç oluşturan bu mantıkları "Broşür"de yan yana, iç içe bulmak mümkün.

"Eski" çizgiyi devam ettirmek isteyeninden, "yeni kimlik" arayışçılarına kadar herkesin içinde kendisini bulduğu tam bir çorbaya benzeyen "Broşür" perspektifiyle yol alınamayacağı, o dönem çok fazla kimsenin dikkatini çekmez. Hareketin yönlendirici mekanizmalarında esen hava alabildiğine iddialıdır. Bunlara göre, Devrimci Yol, geçmişte partileşmek gibi önemli bazı konularda çekingen ve tereddütlü davranmıştı. Oysa ki, partileşmek sanıldığı kadar güç gerçekleşecek bir konu, değildi. Parti, yeterli sayıda kadronun bir araya getirilmesiyle kurulabilirdi, v.s.

Partileşme sorununu bu basitliğe indirgerek tartışanlar, "Toparlanma Süreci"nde bir parti için yeterli kadro bulunduğunu varsayarak yenilginin tam orta yerinde parti kurma hazırlıklarını gündeme getirecek noktaya gelirler. Çeşitli "masalar"ı oluşturulmaya başlanmış bile olunan partileşmeden nedense bir süre sonra vazgeçilir.

Ama, Devrimci Hareketin "başaramadığı" öteki temel görevler hayat bulmaya başlar! Bir takım sol gruplar "tepede" bir araya getirilerek "Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi" kurulur. Ayrıca ülkede mücadeleye kalındığı yerden devam etmek üzere bir takım askeri amaçlı hazırlıklar gündeme gelir ve kadroların buna göre konumlandırılmasına gidilir.

Bütün bu politik/pratik adımlar atılırken sanki bir şeyler kanıtlanmaya çalışılıyordu. Hareketin en güçlü olduğu bir dönemde yerine getirilemeyen bir takım temel oluşumlar, yenilginin orta yerinde ve en elverişsiz koşullarda gerçekleştiriliyordu. En elverişsiz koşullarda gerçekleştirilebilen Parti, Cephe, askeri komutanlık gibi önemli girişimler, daha önce ve hem de en güçlü olduğumuz bir ortamda neden gerçekleştirilememişti? Bu soruya hayatın canlı pratiğinde cevap verilircesine her şey çok kolay ve kestirmeden çözümleniyor gibi görünürken, daha sonra anlaşıldı ki, yapılanlar aslında geçmişin karikatürü dahi denemeyecek kadar kötü bir takliden ibaretti.

Hareketi kaldığı yerden devam ettirmek adına, geçmişin savunulmayacak kadar kötü bir taklidine yönelerek bu şekilde bir şeylerin yapılamayacağına kanıtlandığı bir noktada, artık "yeni ideolojik kimlik" arayışına yönelmenin zamanıydı.

Geleneksel sol'dan temelli "kopuş" yapmanın zamanının geldiğine kanaat getirildiği 83 ortalarından itibaren, "Broşür"deki "mantıksızlık", bizzat o mantıksızlığı yatanların kendileri tarafından keşfedilmeye başlanır. Ve 80 öncesinin ideolojik-politik değerleriyle yeni dönemde bir şeylerin yapılamayacağı, kaldığı yerden hareketi devam ettirmenin yanlış olduğu, kendimizi dağıtarak kitlelerin kendi eylemliliği içinde tek tek unsurlar olarak yer almak gerektiği v.s. gibi eleştirilerle yeni bir tartışma başlatılır.

Hareketi yeni bir ideolojik-politik çizgiye -ki bu çizginin dönüşümcü sol liberal bir çizgi olduğu zamanla açığa çıkacaktır- oturtulması için başlatılan bu tartışma ile "toparlanma süreci"ne (ve bu sürecin politik perspektiflerine) son verilir.

Toparlanma Süreci'nin Tasfiye Süreci'ne nasıl dönüştürüldüğüne geçmeden önce hem bu konunun, hem de bu yazının bütününde değinilecek olan sorunların daha kolay anlaşılmasına katkıda bulunacak bazı önemli belirlemeleri yapmak gerekmektedir.

82'de başlayan Toparlanma Süreci'ne temel teşkil eden ideolojik-politik tespitlerin yer aldığı "Broşür" daha önce de vurgulandığı gibi ideolojik yönüyle sağa, politik pratiğiyle sola akan bir pelte gibiydi. Toparlanma Süreci'nin bu ga-

rip ve çelişkili çizgisine ve görüşlerine karşı, bugün hareketin çizgisini savunan ve o dönemdeki çalışmalara katılan bazı arkadaşların yeterli duyarlılığı ve titizliği gösterdiği söylenemez. Burada açıklanmasına gerek olmayan bir dizi sebebin yanı sıra, toparlanmaya başlamış olmanın yarattığı olumlu psikolojik hava, esas olarak da "birlik" fikrinin her şeyden üstün tutulması gibi faktörler, bizlerin ideolojik-teorik sorunlara çoğu kez kayıtsız kalmamıza yol açıyordu. Bu durum, "Broşür"de ifadesini bulan görüşlerin ve politikaların oluşturulmasında bizlerin de birinci dereceden rolümüzün olduğu şeklinde bir görüntünün ortaya çıkmasına yol açmıştı. Daha sonraki ayrışmada Devrimci Yol'dan taraf olan ve bugün Devrimci İşçi saflarında yer alan 82 sürecine katılan bazı arkadaşların Toparlanma Süreci'ndeki gelişmelerden sorumlu oldukları açıktır. Bu sorumluluktan kaçmak doğru bir tutum olamaz. Ne var ki, o dönemdeki "önderliğin" aldığı politik kararların uygulayıcılarından olmak başka bir şeydir; sürecin ideolojik-politik şekillenmesinde belirleyici olmak başka bir şeydir. Bugün Devrimci Yol (yurtdışında Devrimci İşçi) saflarında yer alanlardan 82 sürecine de katılmış olanların o dönemin ideolojik-politik şekillenmesinde belirleyici olmadıkları herkes tarafından bilinmektedir. Toparlanma Süreci'nin ideolojik çizgisiyle politik pratiğinin tesbitinde belirleyici olmamak durumu, o dönemin sorumluluğundan sıyrılmak hakkını kimseye vermediği gibi bizlere de vermez, vermemektedir.

O dönemin sorumluluğuna, oluşturulan "yeni önderlik" yapısı içinde yer almadan katılan fakat alınan kararların uygulanmasında görev alan bazı arkadaşlarımız, 83'ten itibaren bir yandan tasfiyeci eğilimlere tavır geliştirmeye çalışırken bir yandan da 82 sürecindeki kendi tutumlarına eleştirel yaklaşmışlardır. Bu durumdaki arkadaşların 82 sürecindeki gelişmelere ve ideolojik-teorik sorunlara kayıtsız kalmaları önemli bir eksiklik olmuştur. Bu eksiklikler süreç içerisinde ve daha sonra giderilmeye çalışılmıştır. Yeri gelmişken iki önemli konuya daha açıklık getirmek gerekmektedir: Dönüşümcü ekip başta Cephe'nin kuruluşu olmak üzere

re, o dönem atılmış tüm önemli-önemsiz adımların sorumluluğunu kendi dışındakilere, özellikle de 81'den sonra yurtdışına çıkanlara yüklemektedir. 81'de ve daha sonra dışarı çıkanlardan bazıları, -ki bunların bir kaçı dönüşümcü, bir kaçı da tarafsızdır şimdi- şüphesiz o dönemin önemli kararlarında aktif bir rol sahibi olmuşlardır. Ancak, o sırada Türkiye'den gelenlerden ne bizlerin, ne de bugün dönüşümcü veya tarafsız olanların hiç birisinin Cephe'nin kuruluşunda etkisi ve rolü olmamıştır. 81'in yaz aylarından sonra yurtdışına çıkanların hepsi, kendilerini Cephe'nin kuruluş çalışmalarının içinde bulmuşlardır. Fakat hiç kimse, o dönemin psikolojisi içinde Cephe olayına hazırlıkları tamamlanmak üzere olan bu girişime açıktan karşı çıkmamıştır. Öte yandan, ülkeye gönderilen iki "havari-elçi" aracılığıyla tasfiyeciliğin Türkiye'deki örgütlülüklerle dayatılması ve bunun sonucunda 84 yılında özellikle kırsal alanda başlayan ve bir çok arkadaşın ölümü ya da yakalanması ile sonuçlanan gelişmelerden sadece ve sadece dönüşümcü-tasfiyeci ekip sorumludur. Bu konularda bizlere karşı sürdürülen yıpratma kampanyasının yalana ve sahtekârlığa dayalı olduğunu bilen çok sayıda arkadaş vardır. Özellikle o süreci Türkiye'de yaşayan ve cezaevlerinde olan arkadaşların halen yaşıyor olması, bu konularda gelecekte tüm devrimcilerin önünde yapılacak bir hesaplaşmada tasfiyeci ekibin en büyük korkusudur. Hiç bir ön hazırlık yapmadan, onlara herhangi bir şekilde yardımcı olmadan, kırsal alana bizzat kendileri tarafından çıkarılmış arkadaşlara dağılım talimatını verip onları kaderleriyle başbaşa bırakanlar, ne yaparlarsa yapsınlar bu gerçeği gizleyemezler ve sorumluluktan kurtulamazlar.

İkinci olarak şunu vurgulamak gerekmektedir:

Teorik tesbitleriyle sağa, politik pratiğiyle ise sola yönelen Toparlanma Süreci'nin Tasfiye Süreci'ne dönüşmesi, sağ mantıkla sol mantığın birbirinden ayrılması şeklinde olmuştur. Başka şekilde söylessek; ayrışma ve bölünme "Broşür"deki sağ teorik perspektifi formüle edip benimseyenlerin sol pratikçilikleri tasfiye etmeye yönelmiş olmaları nedeniyle ortaya çıkmamıştır.

Her ne kadar tasfiyeci önderlik, bizzat kendisi tarafından formüle edilip belirlenmiş olan Toparlanma Süreci'nin

sol politikalarını (dar pratikçilik katı ve bürokratik örgütlenmelerden yoldan askeri eylemlilik temelindeki çıkışlarla devam etmek gibi adımları kapsayan politikaları) Birikimci-liberal görüşlere yamanma eyleminin doğruluğuna ve haklılığına birer kanıt, birer malzeme olarak kullanmaya çalışsa da, ayrılık ve bölünme bu iki zıt mantığın birbirinden ayrışması şeklinde yaşanmamıştır. Savunma derecesindeki ayrılık değişimle birlikte her iki mantığı ayrı ya da eklektik bir şekilde birleştirerek benimseyenler, ayrışma sürecinde de birlikte hareket etmişlerdir. Şimdilerde ise birlikte hareket edişin sorunlarını ve açmazlarını yaşamaktadırlar. Sol Liberal-Dönüşümcü Akım'ın kendi içindeki bu ciddi açmazın nasıl sonuçlanacağı henüz belirsiz olmakla birlikte, tasfiyeci ekip bu başarısını, sol mantık sahiplerini tamamen kendi çizgisine ikna etmesine borçludur. (Tıpkı Acilcilerin ya da MLSPB'cülerin sağlaşması gibi, Devrimci Yol içinde yer alıp ta 12 Eylül sonrası dönemde askeri bakış açısına sıkı sıkıya sarılanlar bir süre sonra Dönüşümcü Akım'ın hızlı birer neferi oluvermişlerdir. Her ne kadar, bu hızlı ve müthiş kopuşu nasıl yaptıklarını kendilerine ve çevrelerine açıklamakta zorluk çekiyorlarsa da objektif durum budur.)

Süreci yakından izlemeyen bazı arkadaşlar ve Türkiye'deki bir çok kişi, ilk başlarda bizleri, Toparlanma Süreci'nin sol politikalarını benimseyenler olarak algılamıştır. Bizlerin bu şekilde ve yanlış bir temelde algılanmamız için Dönüşümcü Akım oldukça yoğun bir çaba harcamıştır. Ne varki, ayrıntıları bu yazının ileriki bölümlerinde açıklanacak olan ayrışma süreci pratiğinde bizlerin, 82 politikalarına karşı tutumumuzu yeteri açıklıkta ifade edememiş oluşumuz da bu görüntünün ortaya çıkmasına katkıda bulunmuştur. tasfiyeciliğin 82 politikalarına değil, esas olarak Devrimci Geleneğe, Devrimci Yol'un sahiplenildiği teorik birikime yöneldiğini tespit etmiş olmamız nedeniyle Dönüşümcü Akım'a karşı tutumumuzu daha genel bir çerçeveye oturtmaya çalıştık. Bu tutum, o güne kadar yaratılmış herşeye sahip çıkma şeklinde belirlediği için, 82 politikaları karşısındaki, -bu özel durum karşısındaki- tavrımızın yeterince açıklanıp netleştirilmesi imkanları olmamıştır. Tartışmaların ileriki evresinde bu konu açıklığa çıkmış olmakla ve Toparlanma Süreci'nin politikalarına sahiplenmediğimiz anlaşıl-

miş olmakla birlikte yukarıda belirttiğimiz tablo, bizim bir dönem "sol" kutup şeklinde algılanmamıza yol açtı. Bizim eksikliklerimizden de beslenen bu yanlış algılanma ve görünüşü şimdilerde ortadan kalkmaya başladı.

"TOPARLANMA SÜRECİ"NDEN "TASFİYE SÜRECİ"NE

1983 yaz aylarına doğru, Türkiye'de cunta güdümünde yeni siyasi partilerin kurulmaya başlandığı bir ortamda, yurtdışında Devrimci Hareket yeni bir sürece girme sancılarını yaşamaya başlar. "Toparlanma Süreci"nin politikaları, bu politikaları öneren ve harekete kabul ettirenlerin kendileri tarafından eleştirilmeye başlanır. "82 Broşür"ünde, te-oride bazı doğru şeyler söylenmesine rağmen hatalı bir pratiğe yönelindiği söylenerek hareketi devam ettirmek üzere önerilen politikalar sorgulanarak tartışmaya sunulur.

1982'de yapılan dönem değerlendirmesine göre; Türkiye'nin baş çelişkisi politik planda faşist cunta ile devrimciler arasında idi. Dolayısıyla siyasal arenada yer alan, cunta ile devrimciler arasındaki mücadele silahlı biçimler alacaktı. Burjuva muhalefet ise 82 anayasa oylamasında görüldüğü gibi, siyasal gücünü ve etkisini yitirmiş ve marjinal duruma düşmüştü. Türkiye'nin cunta ile devrimciler arasında belirlenen baş çelişkisini emekçi halk güçleri lehine çözebilmek için mücadelenin sürdürülmesi ve bu mücadelenin vazgeçilmez organlarından parti, cephe ve askeri örgüt gibi oluşumların gerçekleştirilmesi gerekiyordu.

"Toparlanma Süreci"nde benimsenen bu görüşler ışığında çok yönlü hazırlıkların sürdürüldüğü ve mücadeleyi başlatma gününün beklenmekte olduğu 83 ortalarına doğru burjuva muhalefetin "muhafif"liğinin odağına alan bir tartışma Devrimci Hareket saflarında patlak verir.

Cunta ile Demirel arasında köklü felsefe ve yönetim anlayışı farklılığı olduğu ısrarla vurgulanarak, Demirel ile Cunta arasındaki mücadele demokrasi ve militarizm mücadelesi olarak ilan edilir. Demirel merkezli burjuva muhalefet ile cunta arasındaki çelişki ve çatışma Türkiye'nin baş çelişkisi ve çatışması haline getirilirken bu kez devrimcilerin "marjinal"li-

ğinden, "devre dışı" kalışlarından söz edilmeye başlanır.

Sınırlı sayıda Devrimci Yol'cudan oluşan "Platform"da başlatılan bu tartışmalar bir süre devam eder. Tartışma ilerledikçe görüş ayrılıkları derinleşmeye başlar. Bunun üzerine daha genişçe bir kesimin katıldığı tartışma toplantıları düzenlenir ve yapılan tartışmalar banta alınır. Bant çözümleri çoğaltılarak dağıtılır. Bu tür toplantılardan ilki 83 Ekim ayında yapılır. Bu toplantıda, burjuva muhalefetin (ve de Demirel'in) yürüttüğü, "demokrasi mücadelesi"nin önemi, marksizmin krizi, örgütlü mücadelenin lanetlenmesi, Devrimci Yol'un ne olup-olmadığı gibi pek çok konu tartışılır. "Toparlanma Süreci"nin politikaları reddedilir, süreç "mantıksızlık" süreci olarak nitelenir. Devrimci Hareketi "devam ettirmek"ten vazgeçilir. Yeni ideolojik çizigide birliği sağlamak üzere bu kez "siyasallaşma süreci"nden söz edilir.

Yeni bir tarih yorumu eşliğinde, Türkiye geleneksel sağının "demokratlığı" nı kanıtlamak için Türkiye tarihi yeni baştan yorumlanır. Serbest Fırka'dan gelip, DP'de, AP'de ve 80'li yıllarda da DYP'de, ANAP'ta devam eden geleneksel sağ akımın Türkiye'nin demokratik gelişmesine olan olumlu katkılarından söz edilir.

Sağın "demokratlığı" nı kanıtlamak için tarihin derinliklerine inilerek Türkiye Solu'nun tarih konusundaki bakış açısı eleştirilir. Batılı normlarla (aslında kastedilen Marksist sınıfsal perspektiftir) Türkiye tarihinin açıklanamayacağı, bu tarihte sınıf çatışması değil doğu-batı çatışmasının belirleyici konumda olduğu, batılılaşmadan yana olan güçlerin aynı zamanda toplumu devre dışı bırakan "elitçi-devletçi" ve "tepeden inmece" çözümlerden yana olduğu, dolayısıyla bu akımı temsil eden güçlerin ülkede demokratikleşmenin önünde başlıca engel oluşturduğu, batılılaşma eğilimine tepki olarak ortaya çıkan ve doğucu-islamcı geleneğe yaslanan akımların ise sivil-toplumdan yana olduğu, halka dayanan bir tarihsel tepki hareketi olduğu, tarihte esas olarak bu akımın demokratikleşme espirisine uygun düştüğü v.s. gibi pek çok görüş ileri sürülür.

Sol'un "46 ruhu"nu ve Demirel'in mücadelesini örnek alması gerektiğini, kitleselleşmenin ancak bu yoldan mümkün olduğunu tesbit eden görüşler hararetle savunulur. "Elitçi-devletçi" geleneğe karşı mücadele eden Demirel'e paralel şe-

kilde solun da demokrasi mücadelesi vermesi gerektiği önerisi ile sol, geçmişini inkâra davet edilir.

"Türkiye "geleneksel sağ akımı"nın "demokratlığı" nı kanıtlamak üzere kopartılan büyük fırtına, Türkiye Solu'nun demokratik bir geleneğe sahip olmadığı şeklindeki görüşlerle tamamlanarak sürdürülür.

Savunusu yapılan tarih yorumunda, Demirel ve temsil ettiği akım, Türkiye'nin demokratik gelişmesinin öncü motoru olurken, "demokratik geleneği yok" deneni Türkiye Sosyalist Hareketi ise demokrasi platformunun dışına itilir.

Yapılan tesbite göre, Türkiye'de yüzyılı aşkın bir tarihi kapsayan doğu-batı çatışması bugün de devam ediyordu ve Türkiye'nin temel problemi buydu. Türkiye bu çatışmada, kimlik bunalımı geçiriyordu, bu nedenle sürekli bir altüst oluş ve sürekli bir arayış içindeydi. Türkiye, Sosyalist Hareketi doğu-batı çatışmasının ürünü ve sonucu olan bu arayışta kendi politik tutumunu şekillermeliydi. Bu yüzyıllık çatışma, iki geleneksel akım arasındaki bir çatışma olarak politik arenada devam ediyordu. Bu çatışma, 80'li yılların Türkiye'si'nde kendini "militarizm" ve "demokrasi" çatışmasında ifade ediyordu. Türkiye Solu, bugüne kadar, bu çatışmada hatalı bir yerde saf tutmuştu. Sol, İttihat-Terakki'den gelen, sırayla Kemalist Hareket, CHP, MBK(27 Mayıs)'ta devam eden ve batılılaşmadan yana olan "elitçi-devletçi" geleneğe yedeklenmişti. Bu da, ülkede demokratikleşme ve sivilleşmenin karşısında yer alan bir geleneksel akımın günahlarına ortak olmak demektir. Böyle bir sol hareketin kitlelerle birleşme ve bütünleşme şansı yoktu. Doğucu-İslamci gelenekle ifadesini bulan "tarihsel halk tepkisi"yle bağ kurma başarısını bugüne kadar Serbest Fırka'dan gelip AP'de DYP ve ANAP'ta devam eden sağ akım başarabilmişti.

Yine yapılan tesbite göre Türkiye Solu, 75-80 sürecinde tarihinde ilk defa kitlesel bir boyut kazanmıştı, ama bu solun kendindeki özelliklerinden dolayı değildi, bu konjonktürde, Türkiye Solu ile "tarihsel halk tepkisi" kendiliğinden yan yana gelmişti v.s. v.s..

Kısaca söylemek gerekirse, 83'te başlatılan bu tartışmalar en genelde şu ana başlıklarda düğümleniyordu.

"Yeni bir Marksizm yorumu"

"Yeni bir tarih yorumu"

"Alışılmış geleneğin dışında yeni bir demokrasi mücadelesi perspektifi"

"Yeni bir Marksizm"den kasıt "yepyeni" bir marksizm icadı değildi. (Böyle bir icadı yapan daha çıkmadı) Söylenen şeydi: Türkiye Solu ideolojik gidasını ağırlıklı 3. Enternasyonal geleneğinde üretilen görüşlerden alıyordu. (Buna Bolşevizmden de denebilir) Oysa ki, 2. Enternasyonal içinde yer alan öteki akımlar gözardı edilmemeliydi. "Yeni yorum" gidasını buradan almahydı.

Türkiye toplumunun, Devrimci Hareketin geleneksel bu kiş açısı dışında, sınıfsal içerikten yoksun bir başka bakış açısıyla açıklanması üzerine, Devrimci Hareket saflarında ideolojik tartışmaların alevlenmesi kaçınılmazdı.

83 ortalarından itibaren hız kazanarak alevlenen tartışma ortamında, sol liberal bir çizimde dünyayı ve toplumu "yeni"den açıklamaya yönelenler, Devrimci Yol kitlelerini büyük bir ideolojik bombardımana tabi tutmaya başlamıştı. Marksizmin temel teorik meselelerinden, tarihe, topluma ve demokrasi sorununa kadar, kapsamlı ve derinliğine tartışma gerektiren pek çok konu içiçe sokularak, tartışmalar içinden çıkılmaz bir karmaşaya dönüştürülür. Bu karmaşa içinde sürdürülen ideolojik bombardıman altında insanlarımız şaşkına çevrilir. Sol liberal (ve de dönüşümcü) tezleri "kurtarıcı" reçete zannederek dört elle bu tezleri sarılanların ideolojik bombardımanı kısa sürede o kadar etkili olur ki, Devrimci Hareket'ten yana tavır almak cesaret isteyen bir iş haline gelir. Öyle ki, 80 sonrası dönem, yeni bir dönem olmakla beraber, bu dönemde Türkiye toplumsal sürecinin ana karakterinde köklü bir değişikliğin meydana gelmediğini, dolayısıyla Devrimci Yol'un toplumsal süreç analizinin ürünü olan temel tesbitlerini bu yeni dönemde de geçerli olduğunu söyleyebilmek için önce yemin ederek dogmatik olmadığını açıklayacak gerekliyordu. 80 öncesine ait ne varsa her şeyden kopmak üzere yola çıkanlar için 80 öncesine ait herhangi bir şeye sahip çıkmak dogmatiklikti.

Türkiye sağının demokratlığından, ATUT'cü tarih ve toplum analizlerine kadar bir yığın eskimiş zıvalıkları, Devrimci Yol'un yeni dönemdeki görüşleri olarak savunmak yenilikçilik oluyordu, bu zıvalıkların karşısına devrimci düşünceleri savunmak ise dogmatiklik oluyordu.

Yelkeni, sol liberalizmin rüzgârıyla şişirenlere göre, Devrimci Hareketimizin de içinde yer aldığı tüm Türkiye solu özünde aynıydı ve gidasını aynı yerden (Bolşevik gelenekten) alıyordu. Bu gelenekte temelli kopmak amacıyla başlatılan ideolojik bombardıman altında, geçmişle olan tüm köprüleri her düzeyde yıkmak üzere Marksizim dahil bütün devrimci değerlere yakın tarihin en pervasız saldırısı yapıyordu.

Yeni dönemde, geçmiştekine benzerliği ve ideolojik bağlantısı olmayan bir "yeni" ideolojik kimlik edinme sürecine dolu dizgin girildiği böylesi bir ortamda, Devrimci Hareketin teorik birikiminden ve Devrimci Geleneği'nden kopmak istemeyen Devrimci Yol'cular diğer sol gruplarla aynı keşeye konularak ya küçümseniyor ya da "Acilcilik" ve "doğmatik"lik-le suçlanıyordu.

Çünkü, onlara göre; dönem değişmişti. Yeni dönemde ideolojik-politik kimliği de yenilemek gerekiyordu. Marksizmin "ekonomik-doğmatik" yorumunu aşmada başarılı olmayan ideolojik gidasını "klasik sol"un aldığı yerden alan Devrimci Yol'u bir çizgi ve gelenek olarak yeni dönemde devam ettirmek "doğmatiklik"ti. Devrimci Yol sistematığıyla artık Türkiye'deki gelişmeler açıklanamazdı, Türkiye'de bir şeyler yapılamazdı, çünkü Devrimci Yol "konjonktürel" bir hareketti. O konjontür bittiğine göre, o konjontürün ürünü olan hareketler de sona erdirilmeliydi. Her şeye sıfırdan ve bir başka ideolojik sistemle başlanmalıydı, v.s.

Ne var ki, tasfiyeciler için, geçmişin izlerini taşıyan ilişki ve oluşumlar, bir başka ideolojik sistemle sifırdan başlanmanın önünde ciddi bir engel oluşturuyordu. Devrimci öğretinin yol göstericiliğinde yüksелеcek bir mücadelenin beklentisi içinde olan Devrimci Yol taraftarlarının bilincini sarsmadan ve "eski"nin geçersizliğine herkes inandırılmadan, başka deyişle bilinçte "eskinin iflası" sağlanmadan Devrimci Yol kitlesini "yeni"ye yöneltmek pek kolay görünmüyordu. Bu nedenle ki, öncelikle Devrimci Geleneğin içinde olduğu Marksizimden başlanarak ideolojik-politik düzeyde geçmiş teorik birikimin iflasını sergilemek ve bunu herkese inandırıcı gerekçeler bularak anlatmak ve kanıtlamak gerekiyor.

"Toparlanma"ya son verilerek tasfiye (kendi deyimleriyle Devrimci Yol'u çözeltme) sürecine girildiği 83 sonlarından

itibaren Devrimci Hareket saflarında estirilen sol liberal-potentli ideolojik rüzgârlar hız kazanarak dolu dizgin devam eder. Tam gaz yola devam edildiği 84 Ocak başlarında yapılan son "platform" toplantısında tasfiyecilik fiili uygulamaya dönüşür.

Şöyle ki:

Ocak 84'de yapılan son "platform" tartışmasında, sol-liberal tezleri savunanlar tarafından sözde yeni bir ideolojik-sistematiğin sunulduğu, Bundan sonra birliğin bu yeni görüşler etrafında oluşacağı, Devrimci Yol'un ideolojik-politik değerlerinin bu dönemde bizleri bir arada tutamayacağı, Devrimci Yol tezleri etrafında birlik arayanlarla bundan sonra birlikte olunamayacağı münasip bir dille ve açıkça ilan edilir. "Toparlanma Süreci"nin politikası gereği içine girilen örgütsel faaliyete her düzeyde son verildiği açıklanır. "Devrimci Yol yok", "örgüt yok", "herkes başının çaresine baksın" şeklinde baş döndürücü bir hızla yapılan açıklamalar, şaşkınlık yaratarak Devrimci Yol saflarında dalga dalga yayılırken, BİRKOM'un sona erdiği ve "Cephe"den çıktığı açıklamaları ise büyük hayeller kurarak "Ceph'e"de saf tutan diğer sol gruplarda bile şaşkınlığa yol açar.

Devrimci Yol'dan kalan yapı ve ilişkilerle bir yere gidilemeyeceği, bunların kitlelere gitmenin önünde engel teşkil ettiği, bütün ilişkileri çözümlenerek sifırlamak gerektiği ve yeni dönemde yeni bir "kimlik"te birliği yaratma çabalarına yönelmek gerektiği v.s. gibi sözler her vesileyle üstüne basa-basa yinelenen sözler olurken, buna bağlı olarak askeri amaçlı faaliyetler için ülkede kırsal alanda konumlandırılan militanlara "kırsal alandan inin" talimatı çıkarılır.

"Marksizmin ekonomik-doğmatik yorumu"ndan kopmak, "Marksizmin krizi", "Türkiye geleneksel sağının demokrasiliği" gibi sol liberallerin bilinen tezleriyle başlatılan ideolojik bombardıman, Devrimci Hareketi her düzeyde tasfiye ederek her şeyi sifırlamak üzere, fiili eylemlilikler sürecine girilir.

Ocak 84 toplantısından sonra, Devrimci Hareket, ikinci kez dağılma ile yüz yüze gelir. Birinci dağılma, 12 Eylül sonrasını yakalanmalar sonucu meydana gelmişti. Bu kez ise Hareketin yönlendirici mekanizmalarını elde tutanlar, "yukardan" bir kararla varolan her şeyi "çözelterek" sifırlamaya karar

vürmüştü. Bu karar, Ocak 84 toplantısından sonra fiilen yürürlüğe girer...

Öyle ki, Avrupa'nın çeşitli kentlerinde "Cephe"nin ne kadar gerekli olduğu üzerine seminerler yapmakta olan Devrimci Yol taraftarları, "Cephe"den çıktığını seminer esnasında başkalarından öğrenirler. Devrimci Hareketin kaderiyle ilgili böyle "elit"çi kararlar alınlr, Türkiye Sosyalist Hareketi'nin tümünü "elitçi-darbeci" geleneğe yedekleyerek karalamaya pişkince devam ederler.

83 ortalarından itibaren başlayan tartışmalar, adına "platform" denen ve sınırlı sayıda Devrimci Yol'cunun içinde yer aldığı bir çevrede sürmüştü. Gerçi Ekim 83 ve Ocak 84 toplantılarına ve tartışmalarına "platform" dışında belli bir kesimin katılımı sağlanmıştı. Ne var ki, bu katılan kesim bile Devrimci Yol kitlesinin çok küçük bir kesimiydi. Yurtdışında Devrimci İşçi örgütlüğü içinde yer alan geniş Devrimci Yol kitlesine ilaveten, ülkede bulunan ve kırsal bölgede konumlandırılan kesimi dahil "içeri"deki ve "dışarı"daki Devrimci Yol kitlesi sürdürülen tartışmaların devresinde olmadığı gibi gelişmelerden de haberdâr değildi. Aynı zamanda bir tartışma platformu olan ve 84 Ocak toplantısından sonra dağıtılmasına karar verilen "platform"da bile yeterli bir tartışma yapıldığı söylenemezdi. "Platform"da dahi azınlıkta olan kimi laf ebeleri evirip-çevirip, sivil toplumcu, sol liberallerden deşirdikleri kimi tezleri, kaba bir aktarmacılıkla savunurken ve bir ideolojik sistematik sunduklarını bir başarı gibi diğerlerine dayatırken, aslında ortada belli bir netlikte sunulan bir ideolojik sistematik de yoktu. Sözüm ona "sistematik" denen ilkel bir eklektiklik ve aktarmacılıktan (kopyacılık da denebilir) başka bir şey değildi.

İçinde sınırlı sayıda bir kesimin yer aldığı "platform"da hepsi üç rakamından ibaret olan tartışma toplantıları yaptıkları sonra; "biz bir ideolojik sistematik sunuyoruz, karşımızdakiler ise sadece itiraz ediyorlar, hiç bir görüş ileri sürmüyorlar" denilerek ayrılık ilan edilmesi ve hareketin her düzeyde dağıtmaya-yoketmeye yönelinmesi, devrimci saflarda tam bir şaşkınlık; kargaşa ve derin bir kaosun oluşmasını kaçınılmaz hale getirmişti. Herkes, bir oldu-bitti ile yüz yüze idi. Devrimci İşçi saflarında yer alan yüzlerce Devrimci Yol taraftarı, Devrimci Hareket saflarında ciddi ideolojik tartışmalar nede-

niyle bir ayrılık durumunun ortaya çıktığını Ocak 84 toplantısından sonrası hareketin damgasını taşıyan her bir ilişkinin dağıtılmaya girilmesi ve yol ayrımına gelindiğinin ilan edilmesiyle birlikte öğrenecek ve neye uğradığının şaşkınlığını uzun bir süre üzerinden atamayacaktır. Yine aynı şekilde ceplerine "82 Broşür"ü konarak kırsal alanda faaliyet gösteren devrimci militanlar, dönemin zorluklarına göğüs gerekerek savaşa başlama talimatını beklerken kendilerine "kırsal alandan inin" talimatı gelir. Yurtdışında oluşturulan örgütlü yapıların dağıtıldığını, "örgüt yok, herkes başının çaresine baksın" denilerek "toparlanma"dan sonra "dağıtma" operasyonunun başlatıldığını öneren "kırdakiler" dönemin kendine özgü açmazlarını da dikkate alarak gönderilen "havari"nin gözetiminde bir miktar tartıştıktan sonra kimileri şehirlerin kimileri de Avrupa'nın yolunu tutar.

Denebilir ki, 84 başında, Devrimci Hareket saflarında her boyutta fiili tasfiye kararları peş peşe alınır ve uygulamaya geçirilirken yeterli bir tartışma süreci yaşanabilmiş değildi. Neye yöneldiğini, ne yaptığını bilen üç-beş kişi dışında, geniş bir Devrimci Yol kitlesi henüz ideolojik ayrılıkların kaynaklarını yeterince anlayabilmiş değildi. Devrimci Hareketin büyük kitlesi tartışmaların devresinde değildi, bilgilendirilmiş de değildi. Belli bir kesimi sadece Demokrat Türkiye'de bazı farklı yazıların çıkmasıyla birlikte belli tartışmaların ve ayrı fikirlerin olduğunu öğrenecekti ama bu da yeterli bir bilgileneceği sağlanacak düzeyde değildi.

84 Ocak toplantısından sonra alınan tasfiye kararlarını özetleyecek olursak:

*Devrimci Yol'un yeni dönemde bizleri bir arada tutmayacağı, birliğin yeni bir kimlik ve sistematikte sağlanacağı, (ideolojik tasfiye)

*Her düzeyde örgütsel ilişkilere son verilmesi... Örneğin "Platform"un dağıtılması, FKBDC'sinden çıkılması, Cephe'nin yurtdışı görevlerini yerine getirecek olan BIRKOM'un dağıtılması, Devrimci İşçi derneklerinin kitleye gitmenin önünde engel olduğu tesbitiyle kapatılmalarının önerilmesi ve bu çağrıyı alan kimi birimlerin dernekleri kapatmaya başlaması, ülkede başlatılan "toparlanma" girişimlerine son verilmesi ve varolan tüm ilişkileri "çözülmeye" ve sıfırlama v.s. gibi politik-örgütsel tasfiye girişimleri sayılabilir.

Boylece bir yandan büyük bir potansiyeli bünyesinde barındıran bir Devrimci Hareket pervasızca dağıtılarken öte yandan "cunta bizi terörize etti, toplumda meşrulaşmalıyız" denilerek sanki bir yerlere mesaj iletiliyordu. (Hani "akıllı ve ehli sosyalist" türünden bir mesaj)

Bu tür mesajların hedefine ulaşip ulaşmadığı ayrı bir sorun... Ama, burjuva muhalefetin odağını oluşturduğu "demokrasi cephesi"nde bir yer elde etmek ve böylece "devre dışı" kalmaktan kurtulmak için açılan "meşrulaşma" kampanyasının sonuçlarının uzun vadede elde edilebileceği düşünülmüş olmalıdır. "Meşrulaşmak" kampanyasıyla birlikte sol'un en sağ ucunda ve burjuvazinin kolayca razı olabileceği bir siyasal kimlik arayışına yönelmiş olması bu gerçeğin bir kanıtıdır.

84 OCAK TASFİYE KARARLARI SONRASI DÖNEM VE YAŞANAN BUNALIM

84 başlarında yurtdışı zemininde Devrimci Hareket saflarında tam bir kargaşa egemeni denebilir. Yaşanan olayı her birey kendince ve bir yönüyle kavramaktaydı. Kimine göre, bu tasfiye kararları, 82'den sonra oluşturulan hatalı yapıları dağıtmak idi. (cephe gibi). Kimilerine göre 82'den sonra oluşturulan katı örgütsel ilişkilere son verme girişimiydi. Kimilerine göre, Devrimci Hareket yönetiminde yer alanların kendi aralarındaki kişisel sorunlardan kaynaklanan bir sorundu. Birilerinin hinliği-cinliği, ötekisinin saflığının yaratığı sorunlardı v.s..

Kıscacı, herkes kendince olaya bir teşhis koymaktaydı. Ama, önemli bir kesimin Devrimci Hareket içinde sürdürülen tartışmaların ideolojik-teorik boyutu karşısındaki ilgisizliği ya da bu yanı görmezden gelen tutumunu gösteriyordu ki, geniş kesimler, yol ayrımına gelmiş olan bir ayrılığın gerçek boyutunu kavramaktan henüz uzaktı.

Tartışmaların bütün Devrimci Yol kitlesini kapsayacak şekilde yeterince yapılamaması, (hatta hiç yapılmamış olması) sadece dar bir çevrede sürdürülmüş olması ve bu dar çevrede bile yeterince kavranamamış olması, ister istemez hatalı tutum alışlara yol açıyordu.

Çeşitli biçimlerde ifadesini bulan tavır alışlar, en genelde şöyle özetlenebilir;

Devrimci Hareket saflarında yer alanların bir bölümü; sivil toplumcu-dönüşümcü liberal tezleri savunulardan yana açık bir tutum belirlemeye başlamıştı. Sivil toplumcu-dönüşümcü liberal tezlerle ilk defa karşılaşanlara bu görüşler oldukça cazip geliyordu. Madem ki her yeni dönemde yeni şeyler söylemek gerekiyordu, o halde savunusu yapılan bu "yeni" görüşler benimsenmeliydi. Ve yeni dönemi açıklayacak sihirli reçete bu görüşlerde saklıydı. Bu durum, siyasal çizgilerdeki yeniliği, moda yeniliğine benzeterek algılayanların duygularına da hitap etmekteydi. Bunlara göre Devrimci Hareketin görüşleri eskimişti. 80'li yılların modasına uymuyordu. Çünkü bu günlerin geçerli siyaset modası sivil toplumculuktu, ideolojik-kültürel öncelikli dönüşümcülüktü. Siyaset "kirli" idi. Bu alana öncelik ve ağırlık tanıyan 80 öncesi Türkiye Solu, bu "kir"e batmıştı. Sivil toplumcu-dönüşümcü liberal çizgide "yenilik"çilik türküsü tutturanlar bu tür bir bakış açısına sahip olunca artık geçmiş devrimci mücadeleyi küçümsemek, hatta onu karalamak hiçten bile değildi. Sanki, Türkiye 80'den itibaren her şeyi ile yeniden kurulmuştu. Türkiye çok köklü bir değişim geçirmişti, bütün toplumsal özellikleriyle yepyeni bir ülke doğmuştu, (ikinci Cumhuriyet tesbitleri yapıyordu.) ve bu yepyeni dünyada biz de yepyeni başlamalıydık.

Türkiye toplumunda, 80 sonrası dönemde değişen neydi? Değişmeden devam eden neydi? Hangi toplumsal-sınıfsal özellikler değişime uğramış, hangileri değişmeden temel özelliklerini koruyarak devam ediyordu? Bu konularda bilimsel bir açıklama getirilmeden, her hangi bir somut durum değerlendirilmesi yapılmadan 2. Cumhuriyet tesbitleri yapılıyor, her şeyin köklü değişime uğradığı söyleniyor ve bunlar yeni kimlik arayışının gerekçeleri haline getiriliyordu. Bu kesim tarafından savunusu yapılan görüşlerin hatalı olduğu, doğru olmadığı, bu görüşlerin yeni de olmadığı söylendiğinde; "siz Türkiye'de her şeyin eskisi gibi devam ettiğini mi savunuyorsunuz?" sorusu ile cevap veriliyordu. Türkiye'nin eskisi gibi olmadığı, bir takım özelliklerin değişim sürecini yaşadığı, an-

çak söylendiği gibi 12 Eylül sonrası dönemde köklü bir dönüşüm de geçirmediği, temel toplumsal sürecin değişmediği, aynı sürecin bir halkasından başka bir halkasına geçiş yaşandığı gerçeği herkes tarafından görülebilen, kabul edilen bir tesbit olmasına rağmen, bu görüşler görmezden geliniyordu. Onlara göre Türkiye ya köklü değişmişti, ya da hiç değişmemişti. Köklü değişim tezini red eden bizler bu nedenle "hiç değişmemiş" tezini savunanlar olarak gösteriliyorduk. Tabii ki bu, ak-kara mantığının bir ürünü olan bir suçlama olamaztan öteye bir anlam ifade etmiyordu.

Tasfiyeciler, "dönem değişti" kavramını ideolojik kimlik değişikliğinin başlıca gerekçesi haline getirmişlerdi. Kimlik değişikliği önerisi ile, dönem değişikliği fikri arasında doğrudan bir bağ kuruluyordu. İdeolojik kimlik değişikliği önerilerine karşı çıkan Devrimci Yol'cular, dönem değişikliğini reddedenler olarak ve her şeyin 80 öncesindeki gibi devam ettiğini savunanlar olarak gösteriliyordu. Bu aldatmacadan başka bir şey değildi.

Elbetteki, 24 Ocak ekonomik önlemlerine ve 12 Eylül müdahalesine sahne olan 1980 yılı, Türkiye tarihinde önemli bir dönemdir. Bu dönemde egemen güçlerin istemleri ve ihtiyaçları doğrultusunda Türkiye toplumu kapsamlı bir müdahaleyle maruz kalmış, bu tarihten sonra ise bir dizi yeni gelişmeye tanık olunmuştur.

80 sonrası meydana gelen gelişme ve değişimleri bilimsel bir yöntemle analiz ederek anlamak ve kavramak son derece önemlidir. Böyle bir çaba anlaşılır bir şeydir. Anlaşılmaz olan şey, olguları ve somut durumu analiz etmeden, böyle bir çabaya gerek duymadan dönem değişikliği tesbitini ideoloji değişikliğinin bir gerekçesi haline getirmektir. Tasfiyecilerin yaptığı buydu.

Oysa önemli olan, yeni-sömürge bir toplumsal süreç yaşayan Türkiye toplumunun bu sürecin çeşitli evrelerinde yaşayacağı değişimi kavrayabilmek, önem kazanan özelliklerini, ilişki ve çelişkilerini çözümlenerek bunlardan doğru politik sonuçlara ulaşabilmektir. Gerekli olan, yeni dönemde Türkiye toplumunun değişim geçiren özellikleriyle, bütün bir toplumsal süreç boyunca varlığını koruyarak devam eden özelliklerini birbirinden ayırtdebilmek, strateji ve taktik belirlemelerde bu özelliklerin bağını kurabilmektir.

Bu nedenle kısaca söylemek gerekir ki, 80 sonrası dönemde yaşanan değişimden hareketle stratejik fikir değişimi ve kimlik değişikliği önermek ne kadar yanlışsa, yeni dönemdeki gelişme ve değişimleri görmezden gelerek 80 öncesi politik pratiği basitçe taklide yönelmek de o kadar yanlış olacaktır.

TASFIYECİLİĞİN ÇIKMAZ YOLUNA GİRMEYENLER NE DURUMDAYDI?

Peki, sivil toplum bayrağı açarak sol liberal istasyona "doğru yolculuğa devam kararı verenlerin dışında kalanların tutumu neydi?

Sivil toplumdü-dönüşümcü liberal görüşlerden yana tavır almayan ve bu görüşleri reddedenlerin tümünün, içine girilen süreçte ortak bir tutum içinde hareket ettiği söylenemez. Devrimci Yol adına kararlar almakla yetkilendirilen "platform"da yer alanların büyük bir çoğunluğu (sadece iki kişi hariç) içinde yer alınan "platform"un dağıtılması dahil alınan tasfiye kararlarına bilerek ya da farkında olmadan onay vermişlerdir. Tasfiyeciliğin ideolojik-politik mantığını yeterince kavrayamayanlar, (tasfiyeciliği sadece 82 sonrası oluşturulan örgütsel yapıları dağıtma boyutunda kavradıkları içindir ki) tasfiye kararlarına onay vermişlerdir. Bu nedenledir ki "platform"da yer alanların çoğunluğu "yeni kimlik"ti liberal çizgiyi benimsemediği halde, alınan tasfiye kararlarına onay verebilmiştir.

Tartışmaların en çok cereyan ettiği "platform" üyelerinin dahi kavramakta zorluk çektiği ideolojik ayrılıklar konusunda, başlangıçta tutarlı ve doyurucu bir tavırın birlikte geliştirilmesi mümkün olamıyordu. Pek çok kişi, savunanlar "yeni" görüşlerin neden yanlış olduğunu, içeriklerini tartışarak değil, eskiden savunduklarına benzemediği için, dili ve terminolojisini kendine çok yabancı bulduğu için karşı çıkıyor ve benimsemiyordu. Pek çok kişi, ideolojik-politik sorunlar karşısında derin bir ilgisizlik sergiliyor ve bir devrimci hareket için bu sorunlar çok önemli değilmiş gibi bir tutum içinde olabiliyordu. "Her şeyi pratik belirler" sözü, ideolojik sorunları önemsiz sayanların sloganı haline geliyordu. İdeolojik-politik sorunların geri plana itildiği bir çevrede kişilerin ve kişisel

İdeolojinin tartışılması ön plana geçebiliyordu. temelinde ideolojik sorunların yer aldığı bir tartışma. bu kesimlerde kişiler arası bir hesaplaşmaya dönüşebiliyordu. İdeolojik-politik konularda farklı bir tutum içinde olmadıkları halde, (yeni ideolojik kimlikli yönelimi reddetmelerine rağmen) birlikte hareket edemeyecek kadar kişisel sorunlara kendilerini boğanlar vardı.

Kıscacası, ideolojik yetersizliğin, dar görüşlülüğün yanı sıra, yaşanan sürecin yarattığı tahribatlar, kişisel güvensizlik gibi pek çok neden tasfiyecilikten yana olmayan diğer Devrimci Yol kitlesinin birlikte hareket etmesini engellemekteydi. Ayrıca, tasfiyeci ekibin yoğun ideolojik saldırılarına ilaveten başvuru çeşitli ideolojik hileler de tasfiyeciliğin çıkmaz yoluna girmeyenlerin birlikte hareket etmesini engellemekteydi. Tasfiyeci ekibin "yeni" görüşlerini benimsemeyen pek çok Devrimci Yol'cu, o görüşlerin dolaylı etkisi altındaydı. Tasfiyecilerin bakış açısı bir çengel gibi pek çok kişinin beynine saplanmıştı. Tasfiyeci ekibin savunduğu görüşlere karşı ideolojik-politik içerikli bir tavır alamayanlarda belirsizlik egemendi. Tasfiyeci ekibin benimsediği görüşlere "yanlıştır" deniliyordu, ama neden ve niçin yanlış olduğu konusunda bir fikir ileri sürülüyordu. Hangi görüşün benimseneceği konusunda da aynı sükunet sürdürülüyordu.

Bir yenilgi döneminin bilinen bütün olumsuz özelliklerinin fazlasıyla yaşandığı bir dönemden çıkışı sağlayacak devrimci politik perspektife ilişkin belirgin bir fikre sahip olamayan ve bu sebeple tam bir kafa karışıklığı; sergileyen kimi "geride kalanlar", özellikle bir devrimci hareketin yeniden yaratılması konusundaki çabalara karşı oldukça sığ ve anlamsız saplantılar içinde olabilmıştır.

"ÖRGÜT" HAFİYECİLİĞİ YA DA FOBİSİ

Yaşanan dönemin siyasal görevlerini yeterince kavrayamamış olanların en çok kafa yordukları nokta, dağıtılan örgütlülüklerin yerine, yeni ilişkilerin oluşturulmasına engel olma. Öyle ki, Devrimci Hareket'in ideolojik-politik bir tasfiye sürecine sokulduğu, sivil toplumcu-dönüşümcü sol liberal görüşlerin devrimci saflarda egemen kılınmaya çalışıldığı bir

dönemde, sözde "dönüşümcüler"e karşı olduğunu söyleyen pek çok kişi "örgütlenmemek gerekir" diyerek sürecin örgütsüz ve tek tek bireyler halinde yaşanması gerektiğini gündemin baş maddesi haline getirebiliyor.

Devrimci Hareketin ideolojik-politik-örgütsel birliğinin parçalanmasına yol açan derin ideolojik ayrılıkları görmezden gelen ve bütünüyle merkezine örgütlenme sorununu alan bu hatalı tutumun bir nedeni kafa karışıklığı ise, diğer bir nedeni de 12 Eylül yenilgisinin getirdiği ürküntünün üzerine, 82 sonrası "Toparlanma Süreci"nde yaşanan katı "merkezci" örgütsel pratiğe duyulan tepkiydi.

Örgütlenme konusunda hatalı saplantıların ortaya çıkmasında, yukarıda belirttiğimiz olgularla sınırlı bir açıklama elbetteki yeterli olmaz. Denebilir ki, gerek yenilginin, gerekse "Toparlanma Süreci"nin hatalı politikalarının ürünü olan örgütlülüklere karşı içten tepkinin oluştuğu bir dönemde, örgütlenmeye, örgütlü mücadele düşüncesine karşı tarihin en yoğun saldırısı "dönüşümcü" sol liberaller tarafından başlatılmıştır.

O dönem (82 ve sonrası) hareketimizin insanlarını en çok etkileyen ve kafaların en çok karıştırıldığı bir konu olan örgütlenme sorunu ile ilgili devrimci bakış açısının ne olduğu bugüne değin yeterince tartışabilmiş değildir.

Dönüşümcü liberallerin başlattığı tasfiye girişimlerinin her boyutta gündeme geldiği 84 başlarından itibaren, yurtdışında, Devrimci Yol'cular arasında "örgüt" fikrine karşı öyle bir allerji yaratılmıştı ki, sadece "dönüşümcü"ler değil, sözde onlara karşı olan pek çok kişi ve çevre, atılan her pratik adımda, her hareketlilikte bir dedektif gibi "örgüt"lü ilişki yakalama psikoza içindeydi. "Örgüt" bir fobi gibi beyinlere öyle bir yerleştirilmişti ki, yaşanan sürecin siyasal-ideolojik görevlerinin gereği olarak girilen her çaba, "bakın yine örgüt kuruyorlar" vaveylasıyla karşılaşıyordu. Anti-örgüt fikri, dönemin en moda slogandı. Öyle ki, ideolojik sorunları tartışmak amacıyla bir kaç kişinin bir yerde bir araya gelerek sohbet etmesi dahi "örgüt kuruyorlar" türünden söylenilere yolaçabiliyordu.

Örgütlü çalışma ve mücadeleye karşı oluşturulan bu olumsuz hava, hareketimiz saflarında öyle bir yankı bulmuştu ki, her birey derece derece bu ideolojik dalganın etkisi altınday-

di. Bu havanın hayli yaygın hale geldiği 84 başlarından itibaren, değil örgütlü çalışma ve mücadele etmenin zorunluluğundan bahsetmek "bir araya gelecek, tartışalım" sözleri ve önerileri dahi "örgüt mantığı" ile suçlanı hale gelmişti. "Örgütlü olmak, toparlanmak, bir araya gelmek" şeklindeki sözleri söylemek artık cesaret isteyen bir işti. Bu kavramlardan söz etmek, her şeye örgüt penceresinden bakmak demektir. Bu suçlamalara muhatap olmamak için hiç bir şey yapmamak ve oturup beklemekten başka bir çare kalmıyordu!

Böylece, örgütlü mücadele fikrine karşı, dönüşümcü liberallerden gelen tarihin en büyük ideolojik saldırısı altında, sersemi döndürülen devrimci militanlara, geçmişte örgütlü eylemliliklerde gözlemlenen kimi hataları ve zaafı da kullanarak örgütsüzlüğün erdemlerini anlatmak çekici hale gelebiliyordu.

Dönüşümcü liberallerin anti-örgüt dalgasına kendisini kaptıranlar arasında Devrimci Yol hareketi de bir başka türlü açıklanır hale gelmişti. Tanımlanan Devrimci Yol'un, bilinen Devrimci Yol ile bir benzerliği yoktu. Neredeyse, Devrimci Yol, mücadele için örgütlenmeyi öneren değil, örgüte karşı örgütsüz kalmayı öneren ve amacı örgütlenme girişimlerini engellemek olan kaba bir anarşizme indirgeniyordu. Partileşme Süreci'nin tamamlanmaması, savunmalarda örgüt konusunda izlenen tutum bunun bir "kanıtı" olarak kullanılabiliriyordu.

DEPOLİTİZASYONA DOĞRU

83 Ekim tartışmalarında "örgüt"ün "lanet"lenmesiyle başlayan ve 84 Ocak tasfiye kararlarıyla bütünleşerek yoğunluk kazanan anti-örgüt düşüncesinin bir gereği olarak tüm ilişkilerin dağıtılması sonucu, Avrupa ülkelerine dağılan devrimci potansiyel hızla apolitikleşme sürecine girmeye başlamıştı. Ülkede, egemen güçler tarafından başlatılan depolitizasyon, yurtdışında sanki soldan tamamlanıyordu. Her bireyin (devrimcinin) toplumda atomize bir şekilde birey olarak yaşaması öneriliyor ve bireyin özgürlüğü fikri ön planda tutuluyordu. Subjektif niyet ne olursa olsun gözlenen objektif durum buydu. Türkiye'de cunta tarafından başlatılan solu tasfiye girişimleri, soldan ve sol liberal akımda yer alan çevreler tarafından ideolojik düzeyde tamamlanıyordu. Bu sadece hareketi-

mize özgü bir boyutla sınırlı değildi, içimize yansayan sağ ve genel bir parçasıydı.

Devrimci Hareket saflarında ideolojik-politik ve örgütsel birliğin dağıldığı ve yenilginin derin etkilerinin yaşanmaya devam ettiği, umutsuzluğun bezginliğini ve kafa karışıklığının egemen hale geldiği bir dönemde yurtdışında Devrimci Yol hareketi ayrışma sürecine girmişti. Ama, mevcut ayrışmayı sağlıklı bir biçimde sonuçlandırmak için varolan koşullar ise alabildiğine elverişsizdi. Ideolojik-politik içerikli doğru tutum almanın önünde çoğu kez siyasal olmayan sayısız engeller vardı. Yaşanmış olan süreçte ortaya çıkan ağır tahribatlar, yaşanacak süreç sağlıklı bir başlangıçın önünde ciddi bir engel teşkil ediyordu. Devrimci Hareketin yaşadığı kaosu temelinde ideolojik-politik sorunlar yer alıyordu ve kaos sona erdirmek ancak ideolojik-politik sorunları merkeze alan bir mücadele sürecinde mümkündü. Ne var ki, pek çok kişi için ideolojik-politik sorunlar ikincil derecede (hatta daha geride) önem taşıyordu. Kişisel hesaplaşma bazı hallerde her şeyin önüne geçebiliyordu.

Yurtdışında, ayrışma sürecinin, hareketimiz açısından ortaya koyduğu bir gerçek, ideolojik-politik sorunlara karşı yeterli şekilde duyarlı olunamadığıdır. Yenilgi öncesi dönemde, Devrimci Hareket saflarında oluşan güven, "bizimkiler ne yazarsa doğru yazar" mantığının oluşmasına yol açmıştı. Bu mantığa ilaveten "birlik" fikrinin ön planda tutulması nedeniyle sol liberal görüşlere karşı başlangıçta sorgulayıcı girişimler alabildiğine zayıf kalmıştı. Sol liberal görüşlerin sunuluş biçimi de devrimci görüşlerden başlayan kopuşun net şekilde kavranmasını önlemişti. "Yeni görüşler" mümkün olduğu kadar her tarafa akan (ya da akıtılabilen) bir pelte gibi sunuluyordu. Bu durumda savunulan görüşleri durumuna göre istenen yöne çekerek açıklamak mümkün oluyordu. Devrimci görüşleri savunan Devrimci Yol'cular bu şekilde ikna edilmek isteniyordu. Sol liberal tezler, Devrimci Yol'un bir yorumu olarak sunuluyor ve böyle gösterilmeye özel gayret gösteriliyordu.

TASFIYECİLİKTE AYRIŞMAYA DOĞRU YOL ALIRKEN BİR TARTIŞMA SÜRECİ GEREKLİ VE ZORUNLUYDU

84 başlarından itibaren, ideolojik-politik-örgütsel olmak üzere her bir boyutta Devrimci Hareketin tasfiye sürecine sokulması ve yeni bir ideolojik çizgide, -dönüşümcü sol liberal çizgide- yeni bir birlik yaratmaya yönelinmesi esnasında Devrimci Yol'un ideolojik-politik çizgisinde yer alanların tutumu neydi?

Bugün yurtdışında Devrimci İşçi örgütlülüğü içinde yer alan Devrimci Yol'cular olarak bizler, sol liberal kılıklı tasfiyeciliğe; devrimci görüşleri sahiplenerek ve savunarak karşı çıkmak ve bir ideolojik mücadele sürecine girmek gerektiğini savunduk. Kendisini Devrimci Yol'culukta tanımlayan ve dönüşümcü liberal görüşleri benimsemeyen herkesin içinde yer aldığı bir tartışma sürecinin örgütlendirilmesi gerektiğini, gündemde olan ideolojik-politik sorunların önem derecesine göre ele alınmasını, bu amaçla tartışma sürecinin ihtiyaçlarını göre eledeki mevcut potansiyelin örgütlenerek sürecin çok yönlü görevlerinin birlikte omuzlanması gerektiğini belirttik.

Zira, Devrimci Hareket içinde ortaya çıkan köklü ideolojik ayrılıklar bir ayrışmaya dönüşmüştü. "Yeni" kimlik arayanlar, "eski" kimlikte ısrar edenlerle birliği devam ettirmek istemediklerini ilan etmişti. Ayrışma kaçınılmaz hale gelmişti. Bu ayrışmanın sağlıklı olabilmesi için, her türlü spekülasyonun dışında, ideolojik-politik sorunlarda netliği sağlayacak bir tartışma sürecinin yaşanması zorunluymuştu. 83 başlarından itibaren "platform"da başlayan tartışmalardan habersiz kalan geniş Devrimci Yol kitlesi, gelişmeleri ve tartışmaları anlamakta zorluk çekiyordu. Tasfiye kararlarının ilan edildiği 84 başlarında kitle tam bir oldu bitti ile yüz yüze gelmişti.

Bir tartışma sürecinin yaşanması, hem yurtdışındaki geniş Devrimci Yol kitlesi için hem de ülkedeki Devrimci Yol'cular için gerekli ve zorunluymuştu. Ayrılığın fiilen ilan edildiği 84 Ocak'ına kadar yapılan tartışmalar sağlıklı bir ayrışmaya elverişliydi. Yurtdışında Devrimci İşçi içinde yer alan Devrimci Yol kitlesi ile, Türkiye'deki Devrimci Yol'cular yapılan tartışmaların bütünüyle dışında kalmış ve ilan edilen sonuç-

larla yüzyüze gelmişti. Bu durumu ve yaşadığımız dönemin ortaya koyduğu diğer sorunları da dikkate alan bizler, dönemin önümüze yığıldığı ve dağ gibi biriken sorunları aşabilmek için bilinçli ve kendi içinde örgütlü bir tartışma sürecine girmek önerisiyle tüm Devrimci Yol'cuları, sivil toplumcu-dönüşümcü sol liberal görüşlerle ideolojik hesaplaşmaya çağırdık.

Tüm Devrimci Yol'cuların birlikte bir tartışma sürecine girmesi için başlangıçta, tasfiyeciler ekibin savunduğu ideolojik çizgiyi reddederek en genel anlamda devrimci çizgiden yana bir tutum almak yeterliydi. Gerek yenilginin kendisinin ortaya attığı sorunlara ve gerekse tasfiyeciliğin ortaya koyduğu ideolojik-politik sorunlara, Devrimci Hareketin kendi zemininde çözümler aramak gerekiyordu. Bu da, Devrimci Hareketin kendi ideolojik-politik zeminini, yeni dönemde üzerinde yükselinecek zemin olarak görenlerin sorunuydu. Bir başka zeminde ideolojik arayışa yönelenlerle birlikte bu sorun ele alınamıyordu, alınmazdı da. Amaçta, hedefte ve güncel politik tutumda farklı yönlere doğru hareket edenlerin birlikte bir süreç yaşamaları ve birlik oluşturması mümkün değildi. Köklü ideolojik ayrılıkların ortaya çıktığı, dünya ve Türkiye problemlerine farklı pencerelerden yaklaşan bir ekibin harekete ait her bir şeyi dağıtarak yoluna devam ettiği koşullarda "birlik" talebi iyi niyetli bir temenni olmaktan öteye bir anlam ifade etmiyordu. Önemli olan, birliğin nerede ve hangi düşünce sistematiğinde sağlanacağı idi. Birlik talebi birliğin nerede sağlanacağı tesbiti ile birlikte anlam kazanırdı. Bu gerçeğin bilinciyle hareket eden bizler, Devrimci Yol'cuların dağılan birliğini, Devrimci Hareketin ideolojik-teorik zemininde yeniden yaratmak amacıyla bir tartışma sürecini birlikte yaşamayı öneriyorduk.

Önerilen tartışma süreci, sadece ideolojik-politik sorunların tartışıldığı bir süreç olmayacaktı. Aynı zamanda, sınıf mücadelesinin ortaya koyduğu politik-pratik sorunlara birlikte çözümlerin aranacağı ve eylemlilikte de birlikte olunacağı bir süreç olacaktı. Ideolojik mücadele ile, devrimci teori üzerine çöktürülen liberal-sis perdesi dağıtılmalı ve devrimci teori etrafında devrimcilerin en geniş ideolojik birliği yeniden sağlanmalıydı. Devrimci Hareketin teorik platformunda birlik yaratmaya yönelen Devrimci Yol'cular, elbetteki yaşama-seyirci kalamazlardı. Güncel politik-pratik görevleri ihmal ede-

mezlerdi. Bu anlamda, ideolojik düzeyde yaratılan bulanıklık ve belirsizlik durumunu ortadan kaldırırken, yaratılan açıklıktan hareketle, devrimci teori ışığında dönemin somutunun analiz edilmesi ve güncel politik görevlerin belirlenmesi gerekiyordu. Devrimci düşünceler, yeni dönemin koşullarına denk düşecek bir şekilde, yeniden hayatın içinde ete ve kemiğe büründürülmeliydi. Bu görevi öncelikle yerine getirecek olanlar, Devrimci Hareketin (geride kalanları da dahil) kadroları olabilir. Bu nedenle devrimci bir kadrolaşmanın temel harcını oluşturan ideolojik birliği yeniden oluşturup, pekiştirmek için ideolojik mücadele görevleri önem kazanıyordu.

AYRISMA VE TARTIŞMA SÜRECİNİN YURTDIŞIYLA SINIRLI KALMASI ÖNEMLİ BİR EKSİKLİKTİ

Ayrışmanın yurtdışında patlak vermesi ve bizlerin de yurtdışında oluşumuz nedeniyle çeşitli sorunları ağırlıklı yurtdışındaki Devrimci Yol'cular arasında tartışmak zorunda kalmamız önemli bir eksiklik yaratıyordu. Türkiye'de çeşitli alanlara yayılmış ve dağılmış birleşen tüm Devrimci Yol potansiyeli ile bağ kurarak birlikte bir süreç yaşama zorunluluğunu duymamıza rağmen, bunu yerine getirebilecek koşullara sahip değildik. Türkiye'deki arkadaşların sınırlı bir kesimiyle yine sınırlı bir bağ kurma olanağı vardı. Bu da çok fazla bir şey ifade etmiyordu. Bu objektif durum, Türkiye'deki Devrimci Yol'cuların çok fazla devresinde yer almadığı, ağırlıklı yurtdışındaki Devrimci Yol'cuları kapsayan bir süreçte girilmesini zorunlu hale getiriyordu. Yurtdışı ve Türkiye bağlamında meydana gelen bu kopukluk, her iki alanda sürecin farklı koşullarda, farklı biçimlerde yaşanmasının doğuracağı sakıncaları da beraberinde getirebilecek nitelikteydi.

Türkiye'deki Devrimci Yol'cuların fiilen devresinde yer almaları bir ayrışma ve saflaşma sürecinin yurtdışında yaşanması ve sadece bunun sonuçlarıyla yüz yüze gelinmesi, ister istemez yurtdışına karşı tepkici bir tutumun doğmasına yol açabiliyordu.

Süreci, Türkiye bağlantılı ve bütünlüklü bir şekilde yaşayabilmek amacıyla, yurtdışındaki Devrimci Yol'cuların çabalarının yetersiz kaldığı bir gerçek. Ama dönemin ve koşulların bir

urunu olan zorunluluklar, bütüncül çabaların aşınması da mümkün değildi. Eksik çabalarımızla hareketen, sınırlı çabalarla aşılması mümkün olmayan zorluklar da sözkonusuydu.

Mevcut koşullarda ve devrimci hareketin subjektif durumu nedeniyle Türkiye'deki arkadaşların da aktif olarak devresinde yer alacağı bir tartışma sürecini örgütlemek elbetteki yerine getirilmesi gereken bir görevdi. Ama bu, salt yurtdışındaki Devrimci Yol'culara ait bir görev değildi. Nerede olurlarsa olsunlar, bu, tüm Devrimci Yol'cuları ilgilendiren bir görevdi. Ortak görevler, ortak çabalarla yerine getirilebilir. Bu konuda bütün Devrimci Yol'cular kendilerini sorumlu saymalıdır.

İşte, bizler 84 başlarında, sol liberal ve dönüşümcü tasfiyeciliği etkisiz hale getirerek, sarsılan ve dağılan devrimci birliği yaratarak siyasal arenada yeniden bir varlık haline gelebilmek için bir tartışma sürecine girmeyi önerirken, bunun bağ kurabileceğimiz kesim itibarıyla Türkiye ayağı zayıf, ama ağırlıklı yurtdışı bir süreç olarak yaşanacağına bilincindeydik. Eksiklikler ve zaafılar ancak süreçte aşılabılır, kopan bağlar ancak süreçte kurulabilirdi. Somut koşulların dayattığı görevler ertelenemezdi, koşulların elverdiği ölçüde bu görevler yerine getirilmek durumundaydı.

Tartışma Süreci'nin yurtdışında yaşanma şekliyle ilgili tutumumuz şuydu:

Bu süreç, kendisini Devrimci Yol'culukta tanımlayan herkesi kapsamalıydı. Süreç, kendiliğinden bir tarzda değil, belli bir hedefe ve amaca yönelik olarak bilinçli (iradi) ve örgütlü bir biçimde yaşanmalıydı.

Tartışma sürecinin gündemi, ideolojik-politik-örgütsel v.s. olmak üzere, bir Devrimci Hareketi ilgilendiren ne kadar sorun varsa tümünü kapsamalıydı. Ancak, dönemin ön plana çıktığı sorunlar dikkate alınarak ideolojik-politik sorunlar etrafındaki tartışmalara öncelik tanınmalıydı. Öncelikle Devrimci Hareket saflarında ideolojik tasfiyeciliğe karşı, devrimci düşünceleri savunma temelinde bir ideolojik barikat oluşturulmalıydı ve devrimci saflardaki sol liberal çizgiye-savruluş durdurulmalıydı.

Bu süreçte, Devrimci Hareketin teorik birikimine sahip çıkılmalı ve bu birikime dayanarak kendimizi yeni dönemin ko-

şularında yenilemeliydik. Bu anlamda iktidarcılığa ve geçmişteki devrimci mücadelenin kötülenmesine ve karalamasına seyirci kalmıyacak ve geçmişe "bizimdir" denilerek hataları ve sevalarıyla sahip çıkılacaktı. Devrimci düşünceleri terketmiş olan kişi ve çevreler tarafından geçmişin karalanmasına karşı çıkmak ve geçmişin sağlıklı ve devrimci bir muhasebesinin ancak yine devrimciler tarafından yapılabileceğinin bilincinde olmak gerekiyordu. Bu nedenle, yaşanacak bir tartışma süreci, aynı zamanda bir Devrimci Hareket yaratma süreci olarak da kavranmalıydı. Bu süreç, Devrimci Yol'cular dışındaki diğer tüm ilerici devrimci güçler arasında (en geniş kesimleri kucaklayabilen) devrimci bir birliğin yaratılmasını hedefleyecek şekilde gelişmeliydi.

Birlikte bir tartışma sürecine girenler herkes sade bir Devrimci Yol'cu olarak süreçte katılmaydı. Sürecin başlangıcında, herhangi bir siyasal yapı ya da hiyerarşiye yer verilmemeliydi. Siyasal örgütlenme sorunu gelecekte ele alınacak ve gündeme gelebilecek bir sorundu. Bugün böyle bir sorun, kendini dayatan ve gerekli kılan bir sorun değildi. Ancak, bugünden siyasal bir yapılanma sürecine girmemek demek, tamamen örgütsüz ve dağınık kalmak demek değildi. Herkesin süreci bir birey olarak canının istediği gibi yaşamaması demek değildi. Tartışma sürecini kendiliğinden tarzda yaşamak değildi.

Tartışma sürecinin ortaya koyduğu çok yönlü görevler etrafından gücümüzü, olanaklarımızı birleştirerek koordineli ve kolektif bir çalışma düzeni içinde kendimizi örgütlemeliydik. Bu, aramızdaki ilişkileri, önümüze koyduğumuz görevlere bağlı kılarak örgütlenmekti. Bu tür ilişki genelinde siyasal bir içerik taşısa bile, bu tür ilişkilere siyasal örgütlenmiş bir misyonu yüklenmemeliydi, böyle bir ilişki biçimi olarak algılanmamalıydı. Siyasal örgütlenme zaten basit ilişkilerden karmaşık ilişkilere doğru gelişen bir süreçti. Bizler, sürecin henüz başındaydık, geniş kesimlerin birlikte yaşayabildiği bir süreç girmenin ön koşullarını yaratmaya çalışıyorduk. Çözüm bekleyen ve tartışılan bir dizi ideolojik-politik sorun dururken, örgütlenme sorununu gündemin başına almak yöntem itibarıyla de doğru değildi. Çünkü, örgütsel sorunun çözümü öncelikle ideolojik-politik sorunların çözümüne bağlıydı.

Başlangıçta tüm Devrimci Yol'cuların katılacağı bir tartışma sürecini önerirken, "Devrimci Yol kimliği bizi bir arada

tutamaz" diyerek ayrılık ilan eden ve bir başka "kimlik" arayışına yönelenlerle bu süreci sonuna kadar birlikte yaşamak ve bu yoldan devrimci birliği sağlamak elbetteki düşünülemezdi. Dönüşümcü sol liberal çizgiye yönelenlerle Devrimci Hareket saflarında ideolojik bir hesaplaşma gerekiyordu. Çünkü sorunlar yeterince kavranabilmiş değildi. Bu da, dönüşümcü sol-liberal tezleri savunularında içinde yer aldığı bir tartışma platformunu gerekli kılıyordu.

Her ne kadar tasfiyeci akım, tasfiye etmeye çalıştığı hareketin fikirleriyle ve taraftarlarıyla herhangi bir şekilde birlik olamayacağını ilan etmiş ve ayrı bir ilişkiler ağı yaratmaya yönelmişse de, bizler tartışma sürecine onların da katılımının yararlı olacağını düşünmüştük. Bize göre, o sırada içinde herkesin, (yeni kimlik arayıcılarının ve Devrimci Yol'cuların) yer aldığı Devrimci İşçi platformu, bu ideolojik hesaplaşmanın yapılabileceği uygun bir platformdu. Devrimci Yol'a ait sorunların tartışılabilmesi başka bir platform da kalmamıştı. Devrimci İşçi'nin örgütsel bütünlüğü korunarak bu platformdakilere açık tartışmalar örgütleyerek sağlıklı bir ayrışma ve saflaşma gerçekleştirilmeye çalışılmalıydı. İdeolojik-politik ve örgütsel her bir boyutta dağılma sürecine giren ve her bir tarafa savrulmuş durumda bulunan "Devrimci Yol'dan gelenler" in tartışılabilmesi ve bir araya gelebileceği tek platform Devrimci İşçi platformu idi.

Ne var ki, bu misyonu yerine getirebilecek olan Devrimci İşçi örgütlülüğü ise, tasfiyeciler ekibin yönetimi altındaydı. 84 yılına giren bütün Devrimci İşçi derneklerini tek tek dolaşarak "yeni" görüşlerini Devrimci İşçi kitlesine "Devrimci Yol'un bu dönemdeki görüşleri" olarak anlatan, Devrimci Yol'un geçmiş ve geleceği ile ilgili her türlü açıklamayı yapan o günkü tasfiyeciler Devrimci İşçi yönetimi, bu önerilerimiz karşısında bu kez ters bir tutum alarak, Devrimci Yol'a ait bir tartışmanın Devrimci İşçi'de yapılmasını doğru bulmadıklarını eğer bu tartışma yapılırsa Devrimci İşçi'nin bölünebileceğini söylemeye başlamıştı. İçinde yer alan herkesin "ben Devrimci Yol'cuyum" dediği bir örgütlülükte Devrimci Yol tartışmaları bu şekilde yasaklanmaya başlanmıştı. Dolayısıyla, Devrimci İşçi platformunda bu tartışmaları örgütleyerek sağlıklı bir ayrışma ve saflaşmanın gerçekleştirilmesini sağlamak,

dışımızdakilerin olumsuz tutumu nedeniyle istenen şekilde mümkün olmuyordu. (Nitekim ileride değineceğimiz gibi, Devrimci İşçi'de Ekim 84'de yapılan seçimlerle tasfiyeciyönetime son verilecekti. Tüm kitleye açık tartışma toplantılarının düzenlenmesini, demokratik bir şekilde ve kitlelerin desteğiyle oluşmuş Devrimci İşçi yönetiminin politika yapmasını, afiş, bildiri çıkarmasını bahane eden tasfiyeciler ekip 85 Mayıs'ında Devrimci İşçi saflarını fiilen terk ederek "yönelimlerimiz" perspektifi doğrultusunda ayrı bir faaliyete başlayacaktır.)

TASFİYECİLERDEN GELEN ENGELLEMELER

Devrimcilerin dağılan birliğini, devrimci çizgide sağlamak üzere ilk adım olarak önerdiğimiz kendi içinde iradi ve örgütlü bir tartışma süreci önerimiz karşısında Devrimci Yol'cular arasında gözlenen gelişmeler ve alınan tavırlar neydi?

Açıktır ki bu çağrının birinci dereceden muhatapları, devrimci birliği, hareketimizin devrimci çizgisinde sağlamaktan yana olanlardı. Bir başka ideolojik çizgiye yönelenlerin önüne koyacağı bir görev değildi. Farklı bir ideolojik söylemle yeni bir kimlik arayışına yönelenlerle Devrimci İşçi platformunda sürdürülecek bir ideolojik tartışma ancak tercihlerin bilinçli yapılmasına hizmet edecekti. Kuşkusuz, köklü ideolojik ayrılıkların fiili bir ayrışmaya dönüştüğü bir noktada, tercihlerin yapılmasında bütünüyle ideolojik saiklerin rol oynadığı söylenemezdi. Derece derece başka faktörler de etkili oluyordu. Önemli olan başlamış olan bir ayrışmanın temelinde yer alan ideolojik-politik nedenleri anlaşılır ve kavranır hale getirmektir. Bunun yolu da ideolojik tartışmaları sürdürmekten geçiyordu.

Daha önce belirttiğimiz gibi, dönüşümcü liberal görüşleri benimseyen tasfiyeciler, söyleyeceği her şeyi söyledikten ve yazdıktan sonra "Demokrat Türkiye" dergisinin yayınına son verme kararı almıştı. Bu kararın alınması, (garip bir tesadüf) bizlerin daha derli toplu bir ideolojik mücadeleye hazırlanmış 84 ilkbahar aylarına rastlar...

İçinde bizlerin yanı sıra demokrat ve yurtsever aydınların da yer aldığı ve genel olarak anti-faşist bir çizgiyi benimseyen ve yurtdışında yaşayan tüm ilerici-demokrat ve devrimci güç-

lerin Türkiye'deki faşist rejime karşı ortak sesi olmak amacıyla 82 yılında yayımlanmaya başlanan Demokrat Türkiye yaz aylarına kadar bu görevini yerine getirmeye çalıştı. (Azımsanmayacak bir etki yarattı. 83 yılının ilkbaharında başlayan daha sonra ise derinleşerek devam eden "Devrimci Yol platformu" içindeki tartışmalar yaz aylarında Demokrat Türkiye'de de etkisini gösterdi. Tasfiyeciler ekip, "yeni kimlik" önerisine karşı çıkan Demokrat Türkiye Yazı Kurulu'ndaki Devrimci Yol'cuları tasfiye ederek ve yine Demokrat Türkiye Yazı Kurulu'ndaki aydın ve demokrat kişileri de dışlayarak yeni bir Yazı Kurulu oluşturmayı başardı! Tasfiyeciler ekibin "meşhur" bir Birikimci'yle birlikte oluşturduğu yeni Yazı Kurulu ile birlikte Demokrat Türkiye'nin çizgisinde köklü bir sapma oldu. Yeni Yazı Kurulu'nun ilk marifeti, Demirel'in Zincirbozan'da yaptığı açıklamaları çarşaf çarşaf yayımlamak oldu. Demirel'in mektubu cümle cümle yorumlanarak, gelecekte sağ akımın ne kadar demokrat olduğu kanıtlanmaya çalışıldı. Yapılan tasfiye ve müdahale sonucu çizgisinde köklü bir sapma yaratılan Demokrat Türkiye Dergisi yayınına 84 Mayıs'ına kadar devam etti. Bu süreçte Dönüşümcü Akım, Birikimci ustalarının çok büyük katkısıyla ve ondan aldıkları ilhamla Demokrat Türkiye'de yeni görüşlerini süratle yaymaya başladı. Devrimci Yol'un 82'den sonraki önderliği ve yönetimi olarak tanınanların 83 yaz aylarında Devrimci İşçi kitesine "bundan sonra Devrimci Yol'un mesajlarını Demokrat Türkiye'den alacaksınız" şeklinde bir açıklama yaptığını bilen bizler, Demokrat Türkiye Dergisi'nde yazılan "yeni" içeri-likli yazıların imzalı olmasını önerdik. Bunun kabul edilmediği noktada, bu yazılara karşı imzalı yazı yazma talebinde bulunduk. Demirel'in demokratiğiyle ilgili yazdığımız ilk imzalı yazı son anda dergiden çıkarılması olmasına rağmen, daha sonraki sayılarda imzalı yazılarımızın Demokrat Türkiye'de yer alması, tartışmaların devrimci kamuoyuna iletilmesi bakımından belli bazı yararlar sağladı. Ne var ki, tasfiyeciler ekip, 84 Mayıs'ında suni gerekçelerle Demokrat Türkiye'yi de kapattı. Amaçlarına ulaşmış olmalılar ki, Demokrat Türkiye'de çalışanların, okuyucuların, bütün sol güçlerin ve bizlerin önerilerini ve taleplerini hiç dikkate almayarak Demokrat Türkiye'yi; dolayısıyla devrimci güçlerle demokrat ve yurtsever aydınlar arasındaki ortak mücadele zeminini dağıtmayı baş-

Demokrat Türkiye Dergisi'nin de kapatılması sonucu, Devrimci Yolcuların bir araya gelerek tartışabileceği tek meşru platform, Devrimci İşçi kalmıştı. Oysa ki, Devrimci İşçi yönetimindeki "yönelimci" olarak adlandırılan dönüşümcü liberal ekip, Devrimci İşçi'yi, Türkiye bağlamından kopararak "bağımsız ve apolitik bir göçmen hareketi"ne dönüştürmek istegindeydi. Artık bu örgütlülüğü Devrimci Yol tartışmalarıyla meşgul etmek istemiyordu. O tarihte yönetimi ellerinde bulundurmaları nedeniyle Devrimci İşçi'de tartışmaları yayma önerimiz çeşitli yöntemlerle işlevsiz hale getiriliyordu. İdeolojik tartışmaları yapmak üzere her hangi bir önerinin de gelmediği bir noktada sol liberal çizgiye yönelenlerin tutumu fiilen ideolojik tartışmaları engellemeye dönüşüyordu. 84 yaz aylarında ideolojik tartışmaları engelleme tutumu çok net bir şekilde Devrimci İşçi platformunda şekillenmeye başlamıştı. Çünkü o tarihe kadar tasfiyecilik bir nevi tek kale bir maç oynamıştı. Tartışma platformunu diledikleri gibi belirlemişler ve böylece yeni görüşlerin itiraz edilmeden benimsenmesinin ön koşullarını yaratmaya çalışmaktaydılar. Yönetimde olmanın zirhi ve dokunulmazlığı da rahatlıkla kullanılarak Devrimci Yol kitlesi sessizce dönüştürülmeye çalışılmaktaydı. Amaçlananın açık ve net bir biçimde açıklanması, eski tarihi yanlışların basit bir tekrarımdan ibaret olan "yeni" çizginin teorik kaynaklarının deşifre edilmesi istenmiyordu. Devrimci görüşlerle açık bir polemik yerine, Marksizmin krizinden söz edilerek Marksist teorik birikim tarihin müzesine kaldırılıyordu. Dolayısıyla Marksist teorik birikimin bütünüyle dışlandığı bir tartışma gündemi oluşturulmuş ve bu da Marksizmin "yeni" yorumu diye yutturuluyordu.

Bu aldatıcı sunumları deşifre edecek ve eskimiş tarihi yanlışların üstüne örtülen sahte "yeni"lik perdesini ortadan kaldıracak bir ideolojik tartışmanın giderek daha etkili bir şekilde gündeme gelmeye başladığı 84 yaz aylarından itibaren, tek kale oynamaya alışan tasfiyecilikliğin bu kez ideolojik tartışmaları engellemeye başlaması, içine yuvarlanılan ideolojik açmazın bir tezahüründen başka bir şey değildi. Çeşitli tartışma toplantılarında ve yaygın organlarında açıkça savunulan görüşleri bir süre sonra savunamaz, sahip çıkamaz hale gelmeleri,

bu açmaza işaret eden gelişmelerdi. Bir dönem hızla yükselişe geçen bir çizginin aynı hızla inişe geçişinin, de belirtileriydi bunlar.

Özetle belirtmek gerekirse, Devrimci Hareketin içine itildiği bunalımdan devrimci bir çıkışı sağlamak üzere önerdiğimiz bir tartışma süreci örgütlenme görevi karşısında, dönüşümcü sol liberallerin estirdiği ideolojik rüzgarın etkisi altında hareket edenlerin tutumu, Devrimci Hareketin sorunlarının ele alınacağı platformları ortadan kaldırmak, o yöndeki bir faaliyete olanak tanınamak doğrultusunda idi.

GELELİM DİĞERLERİNE...

"TARAFSIZ"LIK SİYASETİ GÜDENLERE

Dönüşümcü liberal cenah, yukarda anlattığımız gibi ideolojik nedenlerle bir tartışma süreci örgütlenme önerimizi işlevsiz kılmaya çalışırken, (kendisine Devrimci Yol'cuym diyerek dönüşümcü liberallerle beraber olmadığını söyleyen bir grup dışında) Devrimci İşçi örgütlülüğü içinde yer alan büyük bir Devrimci Yol kitlesi bu öneriyi benimseyerek tartışmaları örgütleme sürecine girişti.

Bir tartışma süreci örgütlenme önerisine itibar etmeyen, başkaca bir önerisi de olmayan, aynı zamanda dönüşümcü liberallere de karşı olan ve kendilerine "tarafsızlar", kuleciler" ya da politik tatilciler" denen kişi ve çevrelerin tutumunu da vurgulamak öğretici olacaktır.

Bu tanımlama içinde yer alanların tutumunu politik ölçüler kullanarak tanımlamak oldukça zordur. Bu kesimde gözlenen ortak özellik apolitiklik olmuştur. Dönüşümcü liberallere karşı olduklarını söylemişlerdir, ama bunların hangi görüşlerine ve hangi temelde karşı olduklarını bugüne kadar açıklamış değillerdir. Dönüşümcü liberal çizgide yer alan kişilerin düşüncelerine mi, kişisel davranışlarına mı karşı oldukları belli değildir. Kişisel davranışları eleştirmek dışında ideolojik-politik içerikli bir eleştiri ortaya koymamışlardır. Dolayısıyla, süreci bugüne kadar tek tek bireyler olarak yaşayan ve böyle yaşanmasını da çevrelerindekiyle tavsiye eden bu kişilerin bu tutumunu politik bir kavramla tanımlamak zordur. Tutumuna ideolojik-politik bir içerik kazandırmayanların bir kısmının başlıca meşguliyetinin kişisel davranışları

konu edinen spekülasyon üretiminde bulunmak olduğunu söylemek gerekiyor.

Kendilerine "tarafsız", "kulenci" ya da "politik tatilci" denen kesimde yeralanları ikna etmek ve birlikte bir tartışma sürecine girmek için elimizden gelen her çabayı ve esnekliği göstermemize rağmen bunların bir kesimini ikna etmek mümkün olamamıştır. Her biri olmadık bahaneler ve gerekçeler öne sürerek sürecin dayattığı görevleri ve zorlukları göğüslemekten kaçmayı tercih etmiştir.

Her birinin gerekçeleri kendine göre olmuştur. Bu nedenle bunları ortak bir tutum içinde değerlendirmek de doğru olmaz.

Kimine göre; süreç yıpratıcıydı. Politik çıkış yapan herkes yıpranıyordu. Yıpranmamak ve "temiz" kalmak gerekiyordu. Bunun yolu da hiç bir şey yapmamak, hiç bir şey söylememek, olup biten her şeye kenara çekilip seyirci kalmaktan geçiyordu. Kendileri hep böyle davrandıkları içindir ki herkes yıprandığı halde yıpranmamışlardı! Bunun teorik izahı da bulunmuştu; "yarını kazanmak bugünü kaybetmekten geçiyor"du. Bu teoriye biraz fazla inanmış olmalılar ki, geleceği kazanmak bugünü kaybetmekten geçmez diyen bizlere hep ne zaman tıkanacağımız ve biteceğimiz gözüyle bakılıyordu. İstiyorlardı ki, kendileri gibi politik yaşamı tatile sokmadan ve her koşul altında yerine getirilmesi zorunlu olan devrimci görevlerin olduğuna inanan devrimciler, çabalarında başarılı olmasınlar ve yıpransınlar. Kendileri dışında herkesin yıprandığı bir noktada "sıca köşk"de yıpranmadan bekleyenlerin günün birinde "kurtarıcı" olarak devreye girsindi.

Kimileri ise, Devrimci Hareketin en küçük elementine kadar parçalanması gerektiğinin beklentisi içindeydi. Sanki sırası geleceklerini belirleyen, Devrimci Hareketin en küçük elementine kadar parçalanmasının gerçekleşmesi idi. Kimisi ise olmayan rütbeleri ve hiyerarşiyi tartışmak dışında başka sorunları görmez tutum içindeydi. Bir başkası ise ideolojik düzeyde farklı bir söylemi olmadığı halde, "Ben bu süreçte birileriyle birlikte olmam" diyebiliyordu. Ya da bir başkası ideolojik mücadele görevlerini küçümseyen ve bu düzeydeki sorunları görmezden gelen bir tutumla, üzerinde kendisi tarafından önerilecek bir politik hatta birlik sağlamayı düşündüğünü açıklayabiliyordu.

Kıscacı ideolojik kavrayış eksikliği, küçük benli davranışlar, yılmılık-bezginlik, yakın geçmişte yaşanan olumsuzlukların yarattığı tahribatlar, kişisel güvensizlikler, devrimci mücadelenin kaybedilmesinin yol açtığı perspektifsizlik, birliğin bulunulduğu devrimci mücadele karşısında basıyan inanç yitirimi gibi pek çok etkenin ürünü olan olumsuzluklar çeşitli biçimlerde davranışlara yansiyordu.

Bu olumsuz ortamda, dönemin ortaya koyduğu siyasal görevleri yerine getirebilmek için varolan en geniş güçleri ortak bir hedef etrafında bir araya getirmek zorunluuydu. Küçük ve dağılmış güçlerle ağırlaşan sorunların üstesinden gelmek gücü. Güçleri ve çabaları birleştirmek son derece önem taşıyordu. 12 Eylül yenilgisinin daralttığı olanaklar, tasfiyecilerin ideolojik bölücülüğüyle son sınırına kadar daralmıştı. Bu koşullarda, ideolojik-politik pusulanın gösterdiği yön önemliydi. Ağırlıkla dikkat edilmesi gereken, titiz davranılması gereken nokta buydu. Oysa ki, "tarafsızlık" zırhına bürünerek, her türlü devrimci çalışmadan kendilerini varestede sayanların pek aldırmadığı nokta buydu. Bunlara göre, birinin hinliğini-cinliğini, bir başkasının saflığını ve hep oyuna gelişini tartışmak daha önemliydi. En son ele alınması ve düşünülmesi gereken konular, gündemin baş maddesi haline getirilerek, birlikte bir süreç girmenin önüne duvar örülüyordu.

Her hangi bir adım atılmadan ve devrimci çalışmaya girmekten yana olmayanlar, bir başkasının kendileri dışında bu işleri yapmasına fena halde bozuluyordu. Kendilerinin durduğu yerde, herkes hayatı durdurmalıydı. Onlara göre bugün, Devrimci İşçi örgütlülüğü içinde yer alanlar, kendilerinin durduğu yerde hayatı durdurmanın suçunu(!) işlemişlerdi. Devrimci İşçi yol aldıkça ve aradaki mesafe büyüdükçe, duyulan öfke ve kızgınlık da o oranda giderek artıyordu. Ne var ki, birilerinin gönlünü hoş tutmak için devrimciler hayatı durdurma ve süreci dışardan izleme sorumsuzluğuna düşmezlerdi. Yapılması gereken ne idiye onlar yapıldı ve yapmak zorunluuydu.

Devrimci İşçi'de, devrimciler birliğini pekiştirdikçe, kopan bağlar yeniden kuruldukça ve Devrimci İşçi yeniden bir güç haline geldikçe, geleceğin "mehdi"si rolüne girip bugünü kaybettirmeye uğtaşanların Devrimci İşçi'ye kızgınlığı, dö-

nüşümcü liberallere duyulan kızgınlığı hot hot aşabiliyordu. Bu şekilde kendilerini kötü bir mantığın esiri yaparak açmaz alanlarla bağ kurabilmek, tartışabilmek ve yaşanan süreçte katılmalarını sağlamak her çabaya rağmen mümkün olmuyordu. Benimsenen hatalı mantık, hayatın şaşmazgerçekliğinde iflas etse bile, bu kez küçük burjuva ruhunun oluşturduğu engeller aşılamıyordu. Devrilen ve raydan çıkan treni yeniden rayına oturma çabasına omuz vermeyenler, bu kez rayına giren trene girmeme inatçılığının tutsağı olmaktan kurtulamıyordu.

Bu ve benzeri duygular ve kaygılar içinde olan sınırlı sayıdaki bu kesim, her çabaya rağmen olumlu bir yaklaşım içine girmedi. Devrimci çalışmayı, devrimci görevleri her düzeyde tatile sokarak bu tatili bir kaç yıldır sürdüren bu kesimin fiili görüntüsü tam bir apolitiklik olmasına rağmen, bunlardan kimileri esrarengiz bir görüntüye girerek, ileride çok ciddi şeyler yapacakmış havasına girmiştir. Ama bu da bir süre sonra boş çıkmıştır.

Dolayısıyla, yurtdışındaki ayrışma ve saflaşma sürecinde, sürecin dışına çıkarak olup biten her şeyi dışarıdan seyreden, önüne hiç bir görev koymadan bekleyen, insanlara "taraf olmayın" adı altında her hangi bir çalışmaya girmemeyi öneren, ideolojik mücadele platformunda hiç bir fikir öne sürmeyen, geçmişte Devrimci Yol içinde yer almaktan öteye, Devrimci Yol'cu olmanın yükleyeceği sorumluluklardan hiç birini yerine getirmeyen bu "tarafsızlık" siyaseti sahiplerinin, karışmış olan kafaları daha da karıştırmaktan başka, sürece hiç bir olumlu katkıları olmamıştır. Ayrışma ve dağılma durumunu, devrimci bir birlik yaratarak aşabilmek için öncelikle, ideolojik-politik kaosa son verecek bir ideolojik mücadele sürecine girmek ertelenemez bir görev olmasına rağmen, "tarafsızlık" siyasetinin sahipleri, doğru fikirlerin sanki bir gün "vahiy" yoluyla kendilerine geleceğinin beklentisi içindeydi.

Oysa ki, yapılması gerekenler belliydi. Devrimci Hareketin teorik birliğini, üzerinde birleşilecek ideolojik temel olarak görenler birlikte bir sürece girmeli ve çözüm bekleyen sorunlar birlikte bir çabayla çözümlenmeliydi. İleride farklılaşma ortaya çıkabilir kuşkusuyla, sorunları birlikte göğüslemekten vazgeçmemek gerekiyordu.

TARTIŞMA SÜRECİNİ SAĞLIKSIZ KILAN ENGELLER

1984 Mayıs ayında kapatılan Demokrat Türkiye Dergisi'nin son bir kaç sayısında A. Şeref imzasıyla yer alan yazı; tasfiyeci ekip tarafından (aynı dergide çatsaf/çarsaf) yayınlanan ATUT'cü tarih ve toplum analizine dayalı görüşlerin eleştirisi yapılmıştı. Ancak, farklı görüşlere sahip, çeşitli yazarların da dergide yer alması nedeniyle, bu tartışmaların, hareketimiz içindeki tartışmalarla bağını kurabilenler sınırlıydı.

Demokrat Türkiye Dergisi, ilerici, demokrat ve devrimci güçlerin ortak bir sesi olarak planlanmasına rağmen, 83 ortalarından itibaren bu dergi, dönüşümcü-sol liberal çizginin ideolojik platformuna dönüştürülmüştü. Ve tasfiyeci ekip tarafından yapılan sözlü açıklamalarla, Devrimci Yol'culara, "bundan sonra Devrimci Yol'un mesajlarını Demokrat Türkiye'den alacaksınız" denmişti. Dolayısıyla, imzalı yazılar sahiplerini bağlayacak ve imzasız yazılar ise Devrimci Yol'cuların mesajları olacaktı. Ve Demokrat Türkiye'de yer almaya başlayan sivil toplumcu, ATUT'cü tezler herkes tarafından "Devrimci Yol mesajları" olarak ele alınıp tartışılırken Devrimci Yol'u bu tezlerde mahkum etmek isteyen diğer sol grupların çabası gözden kaçmıyordu.

Demokrat Türkiye Dergisi'nde yer alan A. Şeref imzalı yazılar, özellikle tartışmaların dışında kalan ve Devrimci İşçi örgütlülüğü içinde yer alan Devrimci Yol'cular için uyarıcı bir işlev görmüştü. Ama sınırlı bir çevrede yapılabilen bu tartışma yeterli olmaktan uzaktı. Demokrat Türkiye'nin son sayısında yayınlanan "Bu Tartışma Neyin Tartışması" yazısı ise saflarımdaki ideolojik tartışmaların boyutuna ve derinliğine işaret ediyordu. Sivil toplumcu liberal tezleri eleştirmek üzere yapılan bu sınırlı tartışma, ideolojik-politik sorunlar üzerinde gerekli açıklığı sağlamaktan uzaktı, ama bu yazıların Devrimci Yol'cular arasında uyarıcı bir işlev gördüğü, belli bir kesimde sonuçlandırılan tartışmaları geniş Devrimci Yol kitlesi ve demokratik kamuoyuna maletmesinde ilk adım oluşturduğunu söylemek gerekiyor. Daha sonra Demokrat Türkiye'nin kapatılmasıyla, ideolojik tartışmaların sürdürüldüğü bir yayın organı da ortadan kalkmış oluyordu. Devrimci İşçi'nin

ise, 1984'ün ilk yarısında çıkarılan son iki sayısında, ideolojik eksenini Türkiye devrimi olmayan bir Devrimci İşçi önerileriyle yayınına süresiz ara verilmişti. Devrimci İşçi'nin çıkarılan son sayılarında, Devrimci İşçi'nin politik bir dönüşüm yaparak, Almanya'da göçmen hareketinin organı olması gerektiği savunuluyor ve bunun sorunları ele alınıp tartışılıyordu. Devrimci İşçi, Türkiye gerçekliğinin ürünü olan sorunlarla ilgilenmekten vazgeçmeliydi, Türkiye defterini kapatmalıydı. Almanya'yı yurt seçen yabancıların bura zemininden kaynaklanan sorunlarına ve Almanya'nın dönüştürülmesi hedefine yönelmeliydi. Bu dönüşümün gerçekleştirilmesinde "yabancı azınlıklar" önemli bir dinamikti v.s. "Türkiye'de kendisiyle dayanışılacak bir hareket yoktur" denilerek, Türkiye emekçi halklarının mücadelesiyle dayanışmaktan, "içeride ve dışarıda"ki Devrimci Yol potansiyeliyle bağ kurma ve dayanışma görevlerine kadar bütün bu görevlere sırt çevrilerek, yurtdışındaki Devrimci Yol'culara sadece Almanya'daki yabancıların sorunları hedef olarak gösteriliyordu. ("Devrimci İşçi ve Yönelimlerimiz" yazısında bu görüşler derli-toplu ifade edilmiştir. Bu yazı nedeniyle, dönüşümcü liberal eğilimde yer alanlar, Devrimci İşçi platformunda "yönelimciler" olarak isimlendirildi. "Yönelimciler" daha sonra -86 Kasım ayında "Göçmen" isminde bir dergi çıkararak, yönelimlerine denk düşen isme kavuştular.)

DEVİRİMCİ İŞÇİ DEKİ GELİŞMELER

Bir tartışma süreci örgütleme önerimizi kendisine Devrimci Yol'cuyum diyen herkesle tartışmaya başladığımız 1984'ün ilk yarısında (Demokrat Türkiye'nin kapatıldığı, Devrimci İşçi'nin yayınına süresiz ara verdiği şartlarda Devrimci İşçi saflarında Devrimci Yol'a ait tartışmaların engellenmesi sözkonusuydu.

Bu koşullarda, tartışmaları geniş kesimlere iletme güçleşiyordu. Dönüşümcü liberaller içinsorun yoktu. Onlar söyleceklerini söylemiş, eteklerindeki taşları dökmüşlerdi. Elde edilen konumu muhafaza etmek için bizlerin yararlanacağı araçlar bir bir ortadan kaldırılıyordu. Bu zorlukları da göğüsleyerek tartışmaları yaygınlaştırmak ve dönüşümcü liberal görüşlerin saflarımızdaki etkisini kırmak gerekiyordu.

Bu görevleri yerine getirebilmek ancak, butunlaşmış Devrimci Yol'cu bir potansiyelin içinde yer aldığı Devrimci İşçi platformunda bu tartışmaları örgütlemekten geçiyordu. Bu amaçla 84 yaz aylarında yapılan bir Devrimci İşçi toplantısında Devrimci Yol tartışmaları sınırlı bir biçimde ilk kez tartışılmadan gündeme getirildi. Aslında Devrimci İşçi kitlesi, Devrimci Yol saflarındaki ideolojik bölünmeyi dolaylı kanallardan duymaktaydı. Ama, örgütlülük olarak bu tartışmaların dışında tutulmuştu.

Mevcut konumu ve ilişkileriyle Devrimci İşçi, bir göçmen hareketinin önünde engel olarak görülüyordu. Bu nedenle bu engeli ortadan kaldırmak üzere Devrimci İşçi derneklerinin kapatılmasına başlanmıştı. Devrimci İşçi, önce mevcut konumuyla tasfiye edilecek, daha sonra, hedeflenen "göçmen hareketi"ne denk düşecek şekilde yeniden organize edilecekti.

Devrimci İşçi önemli bir mevzi idi. Dönüşümcü liberallerin tasfiye girişimlerini Devrimci İşçi boyutunda durdurmak ve Devrimci İşçi'nin kimliğinin dönüştürülmesini engellemek için, tartışmaları Devrimci İşçi'de taze yapmak gerekiyordu.

Bu amaçla, 84 yaz aylarında, Devrimci İşçi'de başlatılan açık tartışmalar kısa sürede büyük bir ilgi yaratarak, Devrimci İşçi'de yönetim sorununu gündeme getirmeye yetmişti bile. Aslında 1984 Ocak toplantısından sonra, "bizi birarada tutacak değerler kalmadı", "Devrimci Yol yok", "herkes başının çaresine baksın" dendiği zaman, Devrimci İşçi çalışmaları, bıçakla kesilir gibi durmuştu. "Mademki Devrimci Hareket yok, o halde ne için mücadele ediyoruz, çabalyoruz?" sorusu herkesin kafasına çakılmış ve bir bekle-yişe yolaçmıştı. Devrimci Hareket saflarında bölünmeye yol açan ideolojik politik sorunlar, herkesi birinci dereceden ilgilendirir hale gelmişti. Devrimci İşçi'nin kaderi, bir bakıma Devrimci Yol saflarındaki ayrışmanın kaderine bağlıydı.

1984'ün Ocak ayında ilan edilen tasfiye kararlarından sonra, eylemsizlik sürecine giren Devrimci İşçi örgütlülüğünde, "yönelimci" yönetim ile kitlesi arasındaki bağlar kendiliğinden kopma noktasına gelmiş, yönetim, birim ve dernekler tarafından tanınmaz hale gelmişti. Büyük umutlar besleyerek geleceğe yönelen Devrimci İşçi kitlesini, tasfiye kararlarıyla hayal kırıklığına uğratan "yönelimci" yönetime duyulan öfke artık açık tavrı alışı dönüşmeye başlamıştı.

Eylül 1984'de yapılan diğer bir Devrimci İşçi toplantısında Devrimci İşçi kitlesinin büyük bir çoğunluğu, dönüşümcü liberal görüşleri benimseyen "yönelimci" yönetime ideolojik bir tavır alarak, Devrimci İşçi yönetiminin yenilenmesi talebini kuvvetle dile getirmekteydi.

"Yönelimci" yönetim, sudan bahaneler ileri sürerek seçim talebini önce reddederek ama, tabandan gelen güçlü baskıya boyun eğerek 84 Kasım'ında demokratik seçimini yapılmasına razı olacaktı. Bölge ve birim delegelerinin katılımıyla yapılan seçimde "yönelimci" yönetime son verilerek, devrimci gelenekten yana olanların büyük bir ağırlık oluşturduğu bir "Geçici Yönetim" oluşturuldu. "Geçici Yönetim", tasfiye girişimlerini öncelikle Devrimci İşçi boyutunda durduracak, Devrimci Hareket saflarında ayrışmaya neden olan ideolojik tartışmaları örgütleyecek, Devrimci İşçi'nin kimliği ve perspektifi doğrultusunda bir eylemlilik sürecine yeniden girecek, Geçici Yönetime devredilen 130 bin Alman Markı üstündeki borçları ödeyecek ve ileri bir tarihte kongre yaparak kalıcı yönetime gidilecekti.

"Geçici Yönetim" 17 birim ve bölge temsilcisinden oluşmuştu. Bu 17 birim ve bölge temsilcisi içinde "yönelimci" çizgiyi benimseyenlerin sayısı sadece 3 idi. "Taraf değilim" diyenlerin sayısı ise 1'di. Geriye kalanlar ise, bugünkü Devrimci İşçi hareketinden yana olanlardı.

Aslına bakılırsa, tüm Avrupa'da Devrimci İşçi örgütlülüğünde yer alan kitlenin büyük bir bölümünün eğilimine uyarak ve seçimlerdeki delege pozisyonuna göre, homojen bir yönetim oluşturmak mümkündü. Ancak, Devrimci İşçi'nin örgütsel bütünlüğünü korumak için böyle kısmen heterojen bir yönetimle "Geçici Yönetim" sürecinin yaşanması daha uygun bir çözümdü.

Devrimci İşçi'nin program hedefleri, demokratik bir kitle hareketi kapsamında olduğu için farklı eğilimleri Devrimci İşçi'de bir arada tutmak gerekliydi. Ayrıca, Devrimci İşçi'de sağlıklı bir tartışma sürecinin yaşanması için Devrimci İşçi'nin örgütsel bütünlüğünü korumak istiyorduk. Devrimci İşçi'nin örgütsel bütünlüğünü koruyarak, tavizsiz bir ideolojik mücadelelenin verilmesi gerektiği düşüncesindeydik. Bu nedenle, yönelimcilerin de içinde yer aldığı bir Geçici Yönetim önerisini gündeme getirmiştik.

Ne var ki, bütün istegimize rağmen, Devrimci İşçi'de "ayrılıkçı"ları tutmak mümkün olamadı. Dönüşümcü liberallerce (yönelimciler) göre, "Geçici Yönetim" politik içerikli herhangi bir çalışma için girmemeliydi, sadece Devrimci İşçi'nin borçlarını ödemeli ve ileride bir kongre düzenlemekle yetkili olmalıydı. Olaylar ve gelişmeler karşısında her hangi bir siyasal tutum almamalıydı. Devrimci İşçi yönetimine siyaset yasağı koyan bu öneriye, bir Devrimci İşçi'li şu itirazı koymuştu: "Bu öneriye göre hareket edilirse; diyelim ki, 12 Eylül'ün yıldönümünde çeşitli protesto eylemliliklerini düzenlemek ya da ortak bir bildiri yayınlamak üzere diğer örgütler tarafından Devrimci İşçi yönetimine bir çağrı gelirse, Devrimci İşçi yönetimi ne diyecek? Şunu diyecek, kusura bakmayın bizim siyasal faaliyet yapmaya yetkimiz yoktur. Bu saçmalık değil midir? "

Eğer Devrimci İşçi yönetimi, siyaset yasağından yapılmış bu dar elbiseyi giyerse, dönüşümcü liberaller bu yönetimi içlerine sindirebilecekti. İşin garip tarafı, Geçici Yönetimi, siyaset yasağıyla fiilen işlevsiz hale getirecek bu önerinin tabanın demokratik denetimine bile tabi olmadan, tepeden atamalarla, Devrimci İşçi'yi dilediği gibi yöneterek istediği siyasal faaliyeti sorumsuzca yapmış olan sabık "yönelimci" yönetimden gelmiş olmasıydı.

"Yönelimci" sabık yönetimin önerisi doğrultusunda bir Geçici Yönetim'in oluşması, özünde Devrimci İşçi'yi yönetsiz bırakmakla eş anlama geliyordu. Bu da, derneklerin bir bir kapatılmaya çalışıldığı Devrimci İşçi'nin "Geçici Yönetim" sürecinde tasfiyesini gerçekleştirmek ve bu suçta Devrimci Yol'cuları da alet etmek demektir.

Adı olacak, ama kendisi olmayacak olan böyle bir "Geçici Yönetim" önerisi elbetteki benimsenemezdi ve benimsenemedi de.

"Yönelimciler" in, Devrimci İşçi saflarından koparak bağımsızlaşmak arzusunda oldukları, davranışlarından anlaşılıyordu. "Yönelimciler", bir vandan yönetiminde bulunma avantajını kullanarak Devrimci İşçi'yi işlevsiz hale sokmaya çalışırken, bir yandan ayrı bir siyasal faaliyet için girmektedirler. Her şeyiyle ve tam olarak yönetiminde olmadıkları bir örgütlülük bünyesinde yer almayı hazmedecek durumda değillerdi. Çeşitli bahaneler öne sürülerek, Devrimci İşçi safların-

dan ayrılışa mesruiyet kazandırılmaya çalışılıyordu.

"Yönelimciler"i Devrimci İşçi içinde tutmak için, Geçici Yönetim'in ilk toplantısına katılan tek bir yönelimci, oluşturulan yürütmeye alındı. Ama bütün bu çabalar, "Yönelimciler"i Devrimci İşçi'de tutmaya yetmedi. "Geçici Yönetim"ün bir Özel Sayı yayınlaması, "yönelim" temsilcilerinin "Geçici Yönetim"den ayrılmalarının bahanesi oldu. Onlara göre, Devrimci İşçi'nin yeni yönetimi özel sayı çıkarmakla, politika yasağını tanımadığını kanıtlamış oluyordu. Bu da, Devrimci İşçi saflarını terketmeleri için yeterli bir sebepti. Yönetimde yer alan temsilcileri -ki hepsi üçü- çekmekle başlayan bu süreç Mayıs 1985'de yapılan 2.büyük tartışma toplantısında noktalanıyordu.

İKİ ÖNEMLİ TARTIŞMA TOPLANTISI

Bu arada, Geçici Yönetim'in seçilmesinden sonra, ideolojik tartışmaları sürdürmek üzere yapılan iki kitlesel toplantıdan söz etmek gerekiyor.

Biri 1985 başlarında, diğer de Mayıs 85'de yapılan bu her iki toplantı, kitleye açık ve geniş katılımı gerçekleştiren toplantılardı. Devrimci Yol'cuların büyük bir ilgi ile katıldığı bu toplantılarda bizler, dönüşümcü sol liberallerin, Marksizme, devrimci teoriye ilişkin tezlerini, tarih ve toplum analizine ilişkin görüşlerini eleştirdik. Bu görüşlerin gerici-sağcı özelliklerini açıkladık. Ve bu görüşlerin yeni olmadığını, ülkemizde ve diğer ülkelerin tarihinde bu görüşleri benimseyen akımların ve çevrelerin olduğunu belirtmeye çalıştık. Kısacası, Devrimci Hareket saflarında tartışılan çeşitli konulara ilişkin ideolojik bir tartışma yaptık. Zaten, Devrimci İşçi Geçici Yönetimi bu toplantıları ideolojik tartışmaları yapmak amacıyla düzenlemişti.

Bu toplantılarda, dönüşümcü liberallerin(yönelimcilerin) tutumu ilginçti. Her iki toplantıda, Devrimci Yol'u ilgilendiren ideolojik tartışmaları Devrimci İşçi platformunda yapmama gerektiğini, aksi halde Devrimci İşçi'nin bölüneceğini, (böleriz demektir bu) söylemişlerdir. Ve kendileri (yönelimciler) bütün ideolojik eleştirilerimizi yanıtız bırakarak 1.toplantıda, Özel Sayı'da yer alan "Ordu'nun Kürdistan Seferi"

yazısından hareketle PKK'nın ne kadar kötü ve ilkel bir hareket olduğunu, 2. toplantıda ise "Geçici Yönetim"de yer alanların "köylü"lüğünden "cahillik"ine kadar uzanan eleştirilerle birlikte, Devrimci İşçi'deki krizin onun "yönelimci" İşçi olmasından kaynaklandığını konu edinen sorunları tartıştılar.

Dönüşümcü liberaller, bu toplantılarda, bir süre öncesine kadar hararetle savunusunu yaptıkları tezleri savunmadıkları gibi, sahip de çıkmadılar. Ideolojik konularda görüş bildirme yerine "ideolojik tartışma yapmayı" engelleyici bir tutuma girdiler. Devrimci İşçi platformunda ideolojik tartışma yapmaya karşı çıkmanın asıl nedeni, Devrimci İşçi'nin konunun uygun olmaması değildi. Çünkü, haldeki konumu ile Devrimci Yol ve Devrimci İşçi ayırımının pratik bir anlamı yoktu. Her Devrimci İşçi'li, aynı zaman bir Devrimci Yol'cu idi.

Dönüşümcü liberallerin ideolojik tartışmaları engelleme nedeni, savunusu yapılan "Yeni" tezlerin Devrimci Yol'un olası bir yorumu olmadığını açığa çıkması ve bu görüşleri savunarak artık Devrimci Yol kitleleri içinde dikiş tutturulmayacağına anlaşılmiş olmasıydı. Şaşkınlık ve kargaşa ortamında işlev gören yutturmacalar, artık işlev göremez hale gelmişti.

Daha da önemlisi koyu bir sis perdesiyle kapalı bir dönemde uç noktada pervasızca savunulan sağcı görüşleri, kimsen de olsa derlenme sürecine giren devrimci çevreler karşısında savunmak artık eskisi kadar rahat olmuyordu.

Devrimci İşçi kitlelerinin ideolojik tartışmalara büyük ilgisi ve yeni yönetimin bu tartışmaları sürdürme kararlılığı karşısında, "yönelimci" ekip bir açıklama yaparak bundan böyle Devrimci İşçi platformundaki tartışmalara katılmayacağını ilan edivermişti.

Yönelimciler bu kararı, her nedense "tarafsızlık" zırhına" bürünen kesimler için de geçerli olmuş ve daha sonra aynı amaçla yapılan tartışma toplantılarına bu kesimler katılmamıştı. Ve Devrimci İşçi platformundan yönelimci ve tarafsızların bu şekilde ayrılmasından sonra tartışma sürecinin görevleri sadece Devrimci İşçi eylemliliğinde yer alanlar tarafından devam ettirilmiş ve halen de devam ettirilmektedir.

Devrimci İşçi saflarını fiilen terkeden dönüşümcü liberal-

ler daha sonra "yönelimlerimiz" perspektifi doğrultusunda ayrı bir faaliyete yönelecek; "eşsek derneği" ve "eşsek" dergisi gibi ilginç örnekler sergileyerek herkesin dilinde bir alay malzemesi haline geldikten sonra yeni kimliğini 1986 sonlarında bulacak ve "Göçmen" hareketi olacaktı! İki yıl öncesine kadar, Türkiye devriminin çeşitli sorunları üzerinde ahkam kesenler bu kez Avrupa sayfasını açıp önelerine koyarken, Türkiye defterini bütünüyle kapatarak, onu isteyen ilgilensine havale edecekti.

YURTDIŞI SÜRECİNİN TÜRKİYE'DEN GELENLER ÜZERİNDEKİ YANKISI

Yurtdışında bu gelişmeler ve tartışmalar olurken, bu sıralarda yurtdışına çıkartılanlardan bazılarının tartışma toplantılarında, Türkiye'deki gelişmelerin canlı tanığı olarak konuşurularmaları, tartışmaların bir başka ilginç yanı oluyordu. Türkiye'de her şeyin nasıl bittiği, artık devrimcilik yapmanın nasıl imkansız hale geldiği bu kişilerin dilinden ilan ediliyordu. Yaptığımız tartışmalarda sanki Türkiye'de Devrimci Hareketin örgütlü bir varlık olarak devam ettiğini savunanlar varmış da, kendileri bunun doğru olmadığını kanıtlamaya çalışıyordu. Oysa ki, tartışılan sorun, haldeki durumda Devrimci Hareketin örgütlü bir siyasal varlık olup olmadığı değildi. Türkiye'nin 80 sonrası döneminde hangi perspektifle mücadelenin sürdürüleceğine ilişkin bir tartışmaydı. Siyasal arenaya hangi bakış açısıyla çıkılacağı; sol liberal bakışla mı, Devrimci Hareketin bakış açısı ile mi çıkılacağı tartışmasıydı. Fikir planında hangi dünya görüşünün benimseneceğine ilişkin bir tartışmanın devesine, Devrimci Yol'un örgütsel ve siyasal varlığının olup olmadığı tartışmasını sokmak kafa bulandırmaktan başka bir şey değildi. Herşeyden önce, Devrimci Hareket, Türkiye Solu'nda belli bir dünya görüşüne dayanan bir çizgi ve örgütsüz de olsa, bu görüşleri benimsemiş binlerce kişiyi kapsayan potansiyel bir varlıktı. Bu gerçek olguyu yok saymak için soruna sadece örgütsel varlık boyutuyla yaklaşmak ve tartışmaların burada sürdüğünü öne sürmek basit bir demogojiden öteye gitmiyordu.

"Toparlanma Süreci" politikasının bir gereği olarak Türkiye'de gerçekleştirilen kimi "toparlanmış" yapıların çözümlenerek dağıtılmasından sonra, bu yapılarda yer alanlardan yurtdışına gelenlerin bir bölümünün tutumuna değinmek gerekiyor.

Bu gelenlerin, Devrimci Hareket soflarındaki tartışmalar hakkında yeterli bir bilgilenmeye sahip oldukları söylene- mezdi. Ülkedeyken, kendilerine ulaştırılan tartışmalar, ağırlıkla "Demirel'in demokrattığı" etrafında yapılan tartışmalardı. Türkiye tarihini ve toplumsal yapısını farklı bir tez ile açıklamanın ürünü ve sonucu olan, Türkiye geleneksel sağının ve de Demirel'in demokrattığı üzerine yapılan tartışma, ideolojik ayrılıklara yol açan görüş ayrılıklarının sadece sınırlı bir bölümüydü. Kaldı ki bu konu bile teorik dayanakları üzerine oturtularak tartışılabilmiş değildi. Türkiye kırarında bu sınırlı tartışma konularını dönüşümcü liberallerin gözetimi ve denetimi altında tartışarak ve tutum belirleyerek yurtdışına gelenlerin önemli bir bölümü, dönüşümcü liberal ekibin destekçisi oluvermişti.

Böylece, Devrimci İşçi kitleleri içinde taban bulamayan "yönelimcilik", "dönüşümcülük", kapalı devre ilişki içinde tartışarak yurtdışına gelenler arasında taban bulma çabasına girmişti. Devrimci İşçi kitesinden ve daha önce yurtdışına çıkmış Devrimci Yol'culardan umudu kesen Yönelimciler, bu kez, çözümlenerek atomize edilen Türkiye'deki belli bir örgütlülüğün dışarı çıkarılması kazanma mücadelesine giriştiler.

Türkiye devrimi için yola çıkanlar, yurtdışına adımını atar atmaz, Almanya'yı dönüştürmeyi hedefleyen ve Türkiye defterini kapatan bir hareketin hızlı militanı haline gelebiliyordu. "Yönelimciler" in moda sloganı haline gelen; "kendimizi Avrupa gerçekliğinde tanımlamalıyız" sözü, "Avrupa gerçekliği" ne yeni adım atan kimilerini kolayca cezbedebiliyordu. Avrupa'nın çekiciliğinin mi, Türkiye "gerçekliği"nden kurtulma isteğinin mi etkili olduğu belli olmasa bile, geçmişte yaşanan zorluklardan kurtulmanın ve bir daha bu zorluklarla yüz yüze gelmek istememenin önemli payı olduğu bir gerçektir. Bu psikolojik havayı iyi değerlendiren dönüşümcü liberaller, dolaylı yollardan "Avrupa'da kalmak isteyen bizim görüşleri benimsemelidir" mesajını vermeye ça-

lışıyordu. "yönelimci"lik ve "dönüşümcü"lük sanki Avrupa'da kalmanın garanti belgesiymiş. Her gelene bu "garanti" bir biçimiyle sunuluyordu. Uzun süreden beri Avrupa'da yaşayan ve "Avrupa gerçekliğini" yeni gelenlere göre daha iyi bilen Devrimci Yol'cular "yönelimci"liğe ve dönüşümcü liberal görüşlere itibar etmezken, kimi son gelenlerin en hızlı "Avrupa'cı" kesilmesine başka ne denmeliydi.

YÖNELİMCİLİK TRENİNDE "YÖNELİMCİ DEĞİLİZ" FERYADI

Devrimci Hareket saflarında süren ideolojik tartışmaların teorik kaynaklarını kavramadan dönüşümcü liberal görüşlerin cazibesine kendini kaptranlar, bir süre sonra bu görüşlerin esas sahipleriyle birlikte hareket etmenin sıkıntılarını duyacak ve "biz yönelimci değiliz" demeye başlayacaktı. Özellikle son dönemlerde -son iki yıl içinde- yurtdışına çıkarak "yönelimciler"den yana saf tutanların önemli bir kesiminin, bugün "yönelimci" kervanla birlikte yürümeye devam ederken, o kervan içinde ara sıra Devrimci Yol türküsünü tutturduğuna tanık olunmaktadır. Bu garip tabloyu açıklamak oldukça zordur. Bugün tek tek bireyler olarak kendileriyle tartışıldığında, şimdiki kadar savunusu yapılan dönüşümcü liberal çizgiyi doğru bulmadıklarını, Devrimci Yol'un temel tezlerini daha doğru bulduklarını söyleyen bu kişiler, aynı zamanda "yönelimci"liğin her türlü eylemliliği içinde olmuşlardır. Her türlü "yönelimci" (şimdi göçmen oldu) eylemlilikte yer alan ama "yönelimci" de olmadığını söyleyen bu kişiler, "karşıtız" sözü dışında, dönüşümcü liberal tezlere ve "yönelimci"liğe karşı herhangi bir ideolojik eleştiri yapabilmiş değildir. Tartışma ve ayrışma süreci boyunca, Devrimci Hareket'ten yana tavır alanların karşısına, tasfiyecilerle birlik oluşturarak çıkan ve tasfiyeci politikalara destek veren bu kesimin bugün sergilediği tutuma bir anlam vermek zordur. Kişisel tartışmalarda, hemen hemen Devrimci İşçi Dergisi'nde savunulan görüşleri tekrar eden bu kişiler, devrimci düşüncelerle her düzeyde bağıni koparmış olan bir ekiple birlikte olmuşlardır. İdeolojik bakımdan Devrimci İşçi ile çakışanlar, politik-pratikte dönüşümcü liberallerle birliktir. Bu garip çelişkinin izahı zor olsa bile, bu

paradoksun oluşmasını yaşayan sürecin karakterinde aramak gerekmektedir. Bu durumu yaşayanların önemli bir şikayeti, sağlıklı bir tartışma sürecinin yaşanmadığı şeklindedir. Ama kendilerinin şikayet edilen sonucun oluşmasındaki katkıları ortadayken bir başkasında kabahat aramanın ne anlamı kalır? Devrimci Hareketi dağıtmak amacıyla 83 ortalarında ideolojik taarruza geçenler bir yıl sonra ideolojik tartışmaları engelleme noktasına geldiklerinde, bu engelleme ye o gün destek verenlerin, bugün sağlıklı bir tartışma sürecinin yaşanmadığından şikayet etmeleri gerekliyse, her şeyden önce bu şikayeti kendilerine yapmaları gerekmez mi? Hem sağlıklı bir tartışma istemek, hem de 84 ortalarından beri tartışma minderinden kaçanlarla birlikte hareket etmek mantıksızlığına öncelikle son vermek zorunludur.

İnsanlar yeterince tanıma imkanı bulamadıkları bazı düşüncelerin aldatıcı cazibesine kapılabilirler. Ve yine bir gün bu cazipliği sağlayan aldatıcı etkenler ortadan kalktığında ya da daha derinliğine sorunlara nüfuz edildiğinde kapılan düşüncelerin kofluğu ve anlamsızlığı kavranabilir. Bunlar tümüyle normal karşılanması gereken durumlardır. Böyle bir durumda önemli olan açık ve net bir davranış gösterebilmektir. İnsan, böyle bir durumda şunu diyebilmelidir; "Dün bu görüşlerin doğru olduğuna inanmıştım, bugün bunların yanlış olduğunu anladım."

Oysa ki, küçük-burjuva ruhunu aşamayan pek çok kişi, öz-eleştiri yapacak bir olgunluğa bile erişemediği içindir ki, hep kaçamak yollar seçerek vaziyeti kurtarmaya kalkışmıştır.

TASFİYECİLERDE SUSKUNLUK

Tasfiyecilerin, son bir kaç yıldır savunusunu yaptıkları görüşleri savunmaktan vazgeçtiklerine dair her hangi bir açıklama yapılmış değil. Kaldı ki böyle bir değişikliğin mevcut olduğuna dair bir işaret de ortaya çıkmış değil.

Gözlenen durum şudur:

Dönüşümcü liberaller, 84 ortalarından itibaren ideolojik tartışmalardan özenle kaçmaya çalışmış ve daha sonra yapılan ideolojik tartışmalar karşısında derin bir sesizliğe gömülmüştür. Bu sessizliğin bir nedeni olmasına rağmen bundan

doğrudan dönüşümcü liberalizmden vazgeçildiği sonucu çıkarılamaz.

Gerçekten de, bir dönem, büyük bir umut ve heyecanla savunusu yapılan "sivil toplum"cu, "dönüşüm"cü tezlere bugün neden sahip çıkılmadığı tasfiyecilere sorulmalıdır. Bu tezler, doğru idiyse, bu dönemin kurtuluş reçeteleri idiyse bugün neden savunulmuyor, bütün eleştirilere rağmen neden bu tezlere sahip çıkılmıyor? Tasfiyecilerin beyin dokularından üreyerek ak kağıda dökülen bu tezler iki yıldır eleştirilmesine rağmen, pişkince sessizliğe gömülmenin sebebi nedir? Büyük hayaller kurarak iddialı bir şekilde ortaya çıkıp her şey darma-dağan edildikten sonra, eleştirilen görüşler sanki hiç kendileri tarafından savunulmamış gibi davranmanın sebebi ne olmalı?

Acaba, Alman toplumunun dönüştürülmesini odağına alan bir "göçmen hareketi"ni yaratmakla meşgul olduklarından, bu sorunlarla ilgilenmeye vakit mi bulunamamıştı; yoksa, Türkiye devriminin ideolojik-politik sorunları "göçmen hareketi"nin ilgi alanına girmediğinden miydi bu suskunluk? Veya, adı "göçmen hareketi" olmasına rağmen, Almanya'daki yabancılara bağ kuramamış ve fiili görüntüsü bir grup sığınmacıdan (mülteciden) ibaret olan bir "hareket"in içindeki kimi Devrimci Yol'cu sığınmacıların hala dönüştürülerek "göçmen hareketi"ne "adefe" edilememiş olmasından mı? Devrimci Yol düşüncesinden bütünüyle kopartılarak henüz dönüştürülemediği olan bir grup Devrimci Yol'cuyla birlikte olmak zorunluluğuna ilaveten sürdürülecek bir ideolojik tartışma sonucu bu kesimin de kaybedebileceği korkusuyla mı ideolojik tartışmaların dondurulması tercih edildi?

Bütün bu ve benzeri sorular akla gelebileceği gibi, sol liberal akımların "teorik" olana duyduğu antipatiyi de düşünmek gerekiyor. "Güncel pratik her şeydir, teori hiç bir şeydir" mantığına sahip olanların, ideolojik-teorik tartışmalara fazlaca itibar etmemesi de bir neden olarak öne sürülebilir. Ancak, sebebi ne olursa olsun bir iki yıldan beri ideolojik tartışmaları durduranlarla birlikte hareket eden ve "dönüşümcü", "yönelimci" (göçmen) değilz diyenlerin bugün çıkıp, ayrışma "suni"dir, "yapay"dır demelerini, sağlıklı bir tartışma sürecinin yaşanmadığı şeklindeki şikayetlerini haklı bulmak mümkün değildir.

Yaşanan ayrışma ve saflaşma sürecinde, herkes özün iradesiyle bugünkü yerini belirlemiştir. Ortada bir yanlışlık varsa, insanlar istemedikleri yerlerde saf tutmuşlarsa, bunun sorumluluğunun her şeyden önce kendilerine ait olduğunu bilmek gerekiyor.

Sağlıklı bir tartışma ve ayrışma sürecinin yaşandığı elbetteki söylenemezdi. Ancak, sürecin sağlıklı yaşanması için kimlerin çaba sarfettiği ve kimlerin bunu nasıl kösteklediği, süreci yaşayan herkesin malumuydu.

Bu bakımdan, bugünkü durumdan şikayet edenler, ister "kuleci" ya da "tarafsız"lık siyasetinin taraftarı olsunlar, isterse tasfiyeci siyasetin taraftarı olup, bugün tasfiyecilerin gitmek istediği yere gitmek istemeyip yeniden Devrimci Yol'culukta karar kıla isteyenler olsun, süreçte doğru devrimci bir tavır alamayanlar, aradan iki yıl geçtikten sonra, bugün sağlıklı bir değerlendirme yapma şansına sahiptir. Dün hatalı tutum olarak sürecin olumsuzluklarına katkıda bulunanlar, ne yazık ki bugün, bu hatalı tutumu bir başka biçimde devam ettirmektedir... Küçük hesaplar, basit düşünce kalıpları aşarak devrimci sorumluluğun gerektirdiği biçimde bir davranış içine bir türlü girilememektedir. İki yıl önce önerdiğimiz, geniş kitleyi kapsayacak şekilde bir tartışma süreci önerimizi zaman zaman hatırlatmamıza rağmen olumlu bir yaklaşım içine girebilmiş değil bu kesimler.

SOL LİBERALİZM İLE DEVRİMCİ ÇİZGİ ARASINDA TARAFSIZ KALINAMAZ

Biz, tasfiyeci grup karşısında hareketten yana bir tavır aldık. Marksizme reddiye davetiyesi çıkarılanların karşısına dikildik. Yeni dönemde, devrimci birliğin temellerini, geçmiş teorik mirasımıza sahiplenerek atmak gerektiğini savunduk. Bu temellerin, büyük çapta sağa savrularak, marksizm dışında başka bir ideolojik çizgide atılmasına karşı çıktık. Marksizme muhalif akımların çeşitli dönemlerde savunduğu tarihi yanlışları ıstarak yeniden soframıza getirmeye kalkışanlarla aynı sofrada oturmadık, bunu istemedik.

Devrimci Hareket saflarındaki tartışma; Birincisi, marksizm ile anti-marksizm arasındaki bir tartışmaydı.

-İkincisi, Marksizmi benimseyen Devrimci Yol Hareketi'nin geçmiş teorik mirasını benimseme ile reddetme tartışmasıydı. Buna bağlı olarak,

-Üçüncüsü, '80 sonrası içine girilen konjunktürde, oluşturulacak bir harekete hangi ideolojinin yön vereceği; devrimci ideolojinin mi, yoksa sol liberal ideolojinin mi yön vereceği tartışmasıydı. Başka bir deyişle, Türkiye'nin siyasal sorunlarının analizine ve çözüm şekillerine hangi pencereden (düşünce sisteminden) bakılacağı tartışmasıydı.

Kısacası, ortaya çıkan tartışma ne tek başına dönem değerlendirilmesi, ne de tek başına geçmiş değerlendirmesiydi. Esas olarak, ideolojik-teorik alanda ortaya çıkan ve köklü ayırıcı çizgileri içeren bir tartışmaydı. Tartışma sürecinde, ortaya çıkan görüş ayrılıklarını bir yerde uzlaştırarak ideolojik bütünlüğü sağlamak mümkün olmadı. Kaldı ki, Türkiye tarihinde sınıf mücadelesine yer vermeyen, tarihi, geleneksel iki sağ akım arasındaki bir mücadele ekseninde açıklayan bir bakış ile (tarihin moturu sınıf mücadelesidir) diyen Marksist bakış nasıl bağdaşabilir? Sınıflara ve sınıf mücadelesi kavramlarına hiç başvurmadan, günümüzdeki toplumsal kamplamayı İtihat-Terakki geleneği ile Prens Sabahattin gelenek arasındaki çatışmanın devamı olarak açıklayan ve esasta, ikinci gelenekte devam ettiği öne sürülen DP ve AP geleneğine yedeklenerek demokrasi yolculuğuna soyunanların bu bakış açısı ile Türkiye'nin haldeki gelişmelerini sınıf mücadelesi perspektifiyle açıklamayı savunan devrimci bakış açısı nasıl bağdaşabilir?

"Devrimci Yol'un ideolojik-politik çizgisi bizleri bir arada tutamaz," diyerek "yeni kimlik" arayışına çıkanların bu tavrı ile, devrimci birliği Devrimci Yol'un ideolojik-politik temelleri üzerinden yeniden inşa edelim diyenlerin tavrı nasıl bağdaşacaktır?

Kısaca söylemek gerekirse, yurtdışında yaşanan saflaşmanın ideolojik-politik boyutu görmezlikten gelinemeyecek kadar büyüktür, derindir.

Biz bu ayrışma sürecinde, devrimci düşüncüyü her bir boyutta tasfiyeye girişlerin karşısına çıktık ve sonuç itibarıyla Devrimci Hareket'ten yana bir tavır aldık. Elma ile armut nasıl toplanamazsa, bu ters yönlere seyreden iki farklı tavır aynı kefeye konulamaz, eşdeğer tutulamaz. Bu olay karşısın-

da, bir Devrimci Yol'cu tavrısız ve tarafsız da kalamaz. Devrimci Yol'cuların bölünmemesi, birlikte olması bizim en büyük isteğimiz ve dileğimizdir. Ama, Devrimci Yol'cular, Devrimci Yol geleneğinde ve düşüncesinde birliği sağlayamadıktan sonra, bu türden birlik geçersiz ilan edildikten sonra, Devrimci Yol'cuların bölünmeden, toptan sol liberal bir çizgiye averted edip, birliğin orada sürmesine gönüllü razı olamazdı. Devrimci Yol'cuların birliği, bizce Devrimci Yol'un ideolojik-politik çizgisinde sağlanan birliktir. Yoksa, Devrimci Yol'cular, bir yayladan başka bir yaylaya topluca göç eden bir göçmen aşireti değildir.

Yurtdışında yaşanan bu ayrışma karşısında ideolojik-politik içerikli bir tavır alınmalıdır. İyiniyete dayalı birlik çağrıları fayda getirmez. Birliğin nerede (hangi düşünce sisteminde) sağlanacağı açık ve net olmalıdır. Bizler, kişisel kaptisler nedeniyle bölünmüş değiliz. Siyasal içerikten yoksun birlik dilekleri kimseye bir şey anlatmaz.

Sürdürülen tartışmalarda ortaya konan ideolojik görüşleri bir siyasal programın içine sığdırabilmek mümkün değilse, ayrılık çok köklü farklar içeriyorsa; birliktelik ne adına, nerede ve nasıl sağlanabilir? Bir yenilgi döneminde, bir hareket içinde ortaya çıkan ideolojik ayrılık "önemli değildir" denebilir mi? Eğer bu mümkün olsaydı, 1971 yenilgisinden sonra, THKP-C niçin bölündü? 1971'lerde başlayıp 1974-75'lere kadar devam eden ayrışma sürecinde, ideolojik ayrılıkların üstünü külleyerek "bölünmeyelim, politik birliğimizi sağlayalım" düşüncesini savunanların bu tutumu neden Devrimci Yol'cular tarafından o zaman "gerici bir tutum" olarak ilân edildi? O dönem, cezaevlerinde, mahkemelerde Demirel'in demokratlığını, Abdülhamit'in yurtseverliğini savunarak hareketi karalamaya çalışanları bir kenara bırakalım, daha sonra THKP-C'den, neredeyse bir elin parmakları kadar grup çıktı. Neden, farklı telden çalan bu kesimlerle birlik sürdürülemedi? O dönem, farklı yerlere giden bu çevrelerle birlik olmak nasıl mümkün olmadıysa, aynı zorunlu sebepler daha fazlasıyla bugün yaşadığımız ayrışmada da geçerlidir.

Eğer, bugünkü ayrışmanın THKP-C'nin ayrışmasıyla bir bağı kurulacak olursa, bu ayrışmanın ideolojik bağı Militan Gençlik ile KSD ile, ya da Devrimci Sol ile değil, doğrudan İrfan Uçar takımıyla kurmak gerektiğini söyleyebiliriz. Gerçi

bugünküler, dünküler gibi açık ve net bir tavırla ortaya çıkıp hareketi, emperyalizmin oynuna gelmekle v.s. ile belki açığa suçlamadılar ama, benzerliği burada değil, savunusu yapılan çizgide kurmak mümkündür.

"Bugünkü ayrışmada," Devrimci Yol saflarını terkedenerin savunduğu çizgi, özünde Ali Gevgilli, I. Kışıkömer gibi A-TÜT'çü çevrelerin görüşlerine sarılarak Devrimci Harekete karşı çıkan İ. Uçar takımının savunduklarıyla aynı öze sahiptir. Türkiye toplumunun analizinde savunulan bakış açısı aynı bakış açısıdır. Türkiye toplumunun temel problemini Doğu-Batı çatışmasında gören, DP ve AP geleneğine yedeklenmeyi dönemin politikası olarak öne sürerler 1971'de "dönek", "hain" ilan edildi. Aynı çizgiye daha detaylı ve kapsamlı ve daha ileri boyutlarda 1980'lerden sonra savunmaya başlayarak, Devrimci Hareketi dağıtmaya çalışılanlara ne demeli? Biz yukarıdaki sıfatları hiç bir zaman tasfiyeciler için kullanmadık, buna gerek de yoktu. Benzer görüşleri 1971'de savunanlara karşı alınan tavrı aynen almayı da kimseye önermiyoruz, önermedik de...

Ancak, 1971'lerdeki ayrışmalardan çok daha derin ideolojik çizgiler sergileyen bugünkü gelişmeler karşısında tavırsız ve tarafsız kalmak şeklindeki bir tutumu, değil doğru bulmak, bunu akla sığdırmak bile mümkün değildir. Ortada tartışılan, ıddialı bir biçimde ortaya atılan fikirler vardır. Bunlar, doğrusa savunulur, yanlışsa karşı çıkılır; doğrusu neyse o söylenir. Bunun ikisinin ortası yoktur. Ideolojik mücadelede tarafsızlık olmaz. Tarafsızlık, "benim hiç bir fikrim yoktur," ya da "doğru ile yanlış ayırdedemiyorum," demekle aynı anlam gelmez mi?

Devrimci Yol'cuların bölünmesini istemeyenlere düşen görev, hareketin ideolojik çizgisinden koparılan, ideolojik tartışma yapararak ikna etmektir. Ideolojik-politik her düzeyde devrimci çalışmayı tatile sokanları, tatili artık bitirmek gerektiğine ikna etmektir. Bu iknanın işlev görebilmesi için, yılmadan çaba sarfetmek gerekir. Her şeyi oluruna terkederek bir yere varılmayacağı, yaşanan sıkıntıların üstesinden gelinmeyeceği bellidir.

DEVİRİMCİ BİRLİK:

AMA NEREDE BİRLİK?

Bu dönemde, Devrimci Yol'cuların birliğini korumak, ya

da bunu yeniden yaratmak isteyen herkes bilmelidir ki, bu birlik ancak, Devrimci Yol'un teorik mirası üzerinde olursa ve bu mirasa dayanarak, bu mirasın ışığında günümüzün kısıflar mücadelesine doğru çözümler üreterek müdahale edilirse, bir anlam ifade edecektir. Bu da geçmişimize ve günümüzün sorunlarına karşı ilkesel düzeyde doğru bir tavrı almayı gerektirir.

Bugün, Devrimci Yol'un teorik mirasını bütünüyle reddetme noktasına gelmiş bulunanların ne yapacağı bizi ilgilendirmez. Ama, teorik mirasımızı bütünüyle reddetmeyen, onu ağırlıklı savunmaktan yana bir eğilimde olan Devrimci Yol'cular, yurtdışında yaşanan ayrışma karşısında tarafsız ve tavırsız kalamazlar. Biz hareketten yana bir tavrı aldık, ama Devrimci Hareketin temellerini, dokunulmaz bir tabu haline getirecek değil, onları açarak, derinleştirerek, yeni dönemin koşullarında bu tezleri kendi içinde ve temel doğrultusunda açarak savunmak gerektiğine inanıyoruz. Bu anlamda, saflarımızda tabulara yer vermek istemiyoruz. İlerletici, geliştirici hiç bir tartışmaya, eleştiriyeye saflarımızı kapalı tutmaktan yana değildir. Hem teorimizi geliştirici ve hem de devrimci teori son derece serbest, canlı bir şekilde sürdürmek gerektiğine inanıyoruz. Biz tartışma yapmaya değil, inkârcılığa ve sınıf mücadelesinden vazgeçmek amacıyla, çeşitli kılıflara büründürülen sağcılaşmaya karşı çıktık ve çıkıyoruz.

Yenilgi dönemlerinde, sağ ideolojilerin devrimci saflarda canlanmaya uygun bir zemin bulacağı, yığınlık, karamsarlık ve davayı inkâr eğilimleriyle birleşerek, Devrimci Hareketin içten tahriplerle yüz yüze gelebileceği beklenen bir durumdur. Bunlar, her yenilgi döneminin özellikleridir. Böylesi bir dönemde, olumsuz koşullar altında çok yönlü saldırılarla yüz yüze gelen devrimci düşünceleri savunmak ertelenemez bir görevdir... "İçten" olsun "dıştan" olsun gelen her türden ideolojik çarpıtmalara ve saldırılara göğüs germek bir devrimci için vazgeçilmez bir görevdir.

Bir devrimci hareket, "içten" bir ideolojik tasfiye sürecine sokulmuş ise, devrimcilerin tutumu bu olaya seyirci kalmak ya da tarafsız kalmak olamaz. Böylesi tutumlar ne amaçla gündeme gelirse gelsin, sonuçta tasfiyecilikten ve dağılıklığın devamından yana işlev görürler.

Devrimci Hareketin birliği ve bütünlüğü, hareketi yönetilen ideolojik tehlikeler bertaraf edilebilirse, devrimci politika, değişen yeni şartlara uygun düşecek şekilde yeniden sürdürülebilir ve sürdürülebilir. Özellikle, hareketimiz açısından ideolojik-politik her bir düzeyde başlatılan tasfiye girişimleri etkilisizleştirilmeden, devrimci düşünceler üzerine çökertilen sis perdesi yokedilerek belli bir açıklık sağlanmadan, Devrimci Hareketin birliği ve bütünlüğü sadece dilek ve temennilerle nasıl sürdürülebilir? Hele hele, tasfiyeci politikalara alet olanlar için "onlar da arkadaşımızdır" denilerek, bunların savunduğu anti-marksist liberal görüşlere karşı hayırhah bir tavır almakla, olup bitenlere karşı sessiz ve tepkisiz kalmakla, devrimci birliğin sürdürülemeyeceği bilinmelidir...

Yurtdışında yaşanan ayrışma sürecinde, Devrimci Yol kitlelerini yanılmak ve şaşırtmak için, akla hayale gelmez ideolojik hilelere başvuruldu. Ama, hiç bir çaba, savunusu yapılan "yeni ideolojik sistematığın" sağcı-gerici karakterini gizlemeye yetmedi. Devrimci Yol'u, içi boşaltılmış bir çuvala benzeterek tanımlamaya çalışan tasfiyeciler, bu çuvalı dönüşümcü sol liberal politikalarla doldurmaya yöneldiler ve bunu da Devrimci Yol'un dönemdeki politikaları olarak herkese yutturmaya kalkıştılar. Bizler bu hileli satışa izin vermedik ve veremedik de...

FİKİR ÇEŞİTLİLİĞİNE YAKLAŞIM

Bu dönem, zorlu ve kapsamlı görevlerle yüz yüze gelen devrimciler, küçük ve bencil hesapların içinde olamazlar, olmamalıdır da. Küçük hesaplarla, kimse Türkiye'nin bugünkü koşullarında yol alamaz. Hatta bu dönemde, ideolojik-politik sorunlar da dahil olmak üzere, geçmişte yaşanan sektöre katı eğilimlerden epeyce arınmak gerekmektedir. Bir hareket içindeki fikir çeşitliliğine kuşku ile değil, zenginliği ve derinliği sağlıklı bir olgu gözüyle de bakılabilmelidir. Devrimci bir siyasi programın ana dokusunu bozmayacak, onu çatlatmayacak düzeydeki fikir çeşitliliği ve zenginliğine olanak tanınabilmelidir. Ideolojik birlik, siyasi programın temel felsefesinde aranmalı, içeriğinde temel felsefesiyle çatışmayan fikir zenginliği yaratılabilmelidir.

Bu anlamda, özellikle böylesi bir dönemde, bir siyasi programın kapsamına sığabilecek düzeydeki farklılıklardan

yola çıkarak, ayrılık ilan edilmesini doğru bulmuyoruz. 80 öncesinde prim toplayan böyle bir ayrılıkçılığın artık mutlaka önüne geçilmesi gerektiğine inanıyoruz.

"SUNİ" LİK "YAPAY" LİK İDDİALARI

Bugün, baştanberi tasfiyeci ekip içinde yer alan ve üstlendikleri tasfiye görevini şimdiye kadar layıkıyla yerine getirmeye çalışan kimilerinin, yurtdışında yaşanan ayrışmanın "yapay" ve "süni" olduğunu söylemeye başladıklarını duyduğumuz. Bu iddiayı, yurtdışında yaşananları bilen hiç bir aklı başında devrimci öne süremez.

Yurtdışında yaşanan ayrışmanın "yapay" ve "süni" olduğunu söyleyebilmek için; 82'lerden sonraki 4 yıllık süreçte Devrimci Hareket içinde yaşanan bütün gelişmeleri yok saymak, bu süre içinde yazılı belgelerle ve Demokrat Türkiye'de yer alan görüşleri ve yüzlerce sayfa tutan tartışmaları yok saymak, "yeni kimlik" ve "yeni ideoloji" adına savunulan alabileceğine sağ ve sapkın teoriler/görüşleri yok saymakla, kısacası yaşanan 4 yılı tarihten kesip atmakla mümkün değildir. Tarihe bu müdahaleyi yapmak da mümkün olmadığına göre, iddianın maksadına bakmak gerekir. Eğer tasfiyeci ekip içinde yer alanlardan kimileri bugün yaptıklarından pişmanlık duyacak bir noktaya gelmişlerse, bunu açık yüreklilikle Devrimci Yol kitlesine ilan etmelidirler. Bugüne değin savundukları dönüşümcü liberal teorinin sağlıklı ve tutarlı bir eleştirisini yapmalıdır. Eğer, ortada böyle bir durum yoksa ve dönüşümcü liberal çizginin bayağı taşınmaya devam ediliyorsa, o zaman "yapaylık", "sünilik" iddiaları bir aldatmacadan öteye gitmez.

Bir dönem (1983'den itibaren) hararetle savunulan görüşlerin saçmalığı kavranmış ve bu görüşler artık kendileri tarafından savunulmuyorsa, ya da bu görüşleri bir dönem savunmuş ve hala savunmaya devam edenler desteklenmiyorsa, o halde yapılması gereken şey bellidir: Saçma-sapanlığı anlaşılan o fikirlerin karşısına dikilmek, Devrimci Hareketin kendi zemininde en geniş birliği yaratmak için çaba göstermek, yapılabilecek şey budur. Devrimci Hareket tasfiye sürecine soku- larken, "yeni ideolojik kimlik" adına savunusu yapılan çuval- lar dolusu saçmalıklar, sanki hiç savunulmamış, yazıya dökül-

memiş, kimse tarafından dile getirilmemiş de, kendilerine iftira ediliyormuşçasına şikayet yollu bir tutumla unutturulmaya çalışılıyor. Bu tavır kimse ciddiye alamaz.

Dün doğru sanılarak savunulan ya da desteklenen görüşlerin yanlışlığını anlayanlar, bu hatadan açık yüreklice dönme yerine, çeşitli hilelere başvurarak, çevresindekileri aldatmaya devam ederek, bir yere varamayacaklarını bilmelidirler.

Tartışma sürecinde "tabuları yıkmak", "putları kırmak" adına, Marksizmin tüm evrensel tezlerini sorguya çekip geçersiz ilan ederek, Avrupa ormanlarını devirmeye çam bırakmadıktan sonra, halen ortaya çıkıp ayrılık "sunidir", "yapaydır" demek hangi akla hizmettir bilemiyoruz.

Anlaşılan o ki, bu ideolojik hile, yurtdışındaki gelişmeleri yeterince öğrenememiş olan, Türkiye'deki Devrimci Yol'cuları hedef almaktır. Bölünmeden üzüntü duyanların birlik duygularını yönlendirmeye, tasfiyeci ekibe yönelecek tepkileri nötralize etmeye yöneliktir.

Her ne kadar tasfiyeci ekip bu ve benzeri iddialarla bir kısım Devrimci Yol taraftarını bir süre aldatabilmişse de, yazıları ve belgeleri okuyan Türkiye'deki bir çok Devrimci Yol'cu bu akımın gerçek yüzünü tanıyarak harekette yana bir tutum alma ihtiyacı duymuştur, duymaktadır.

"Devrimci Yol saflarındaki ayrışmanın "suniliği ve yapaylığı" ile ilgili iddialara başka bazı gerekçeler de dayanak yapılmak istenmiştir. Tasfiyeci ekip içerisinde yer alan kimileri, "ayrışma sınıf mücadelesinin içinde ve Türkiye pratiğinde yaşanmadığı için sunidir, ciddiye alınmamalıdır." demektedirler.

Eğer kastettikleri, kendi savundukları "yeni" teorilerin suniliği ise ve bu nedenle kendilerinin söylediklerinin ciddiye alınmaması ise bunu açık yüreklilikle belirtmelidirler. Yok eğer, kastettikleri, kendi savundukları ve yaptıkları yüzünden meydana gelen ayrışmanın ciddiye alınmaması ise, bunun kabul edilemez olduğunu söylemek gerekmektedir. İster Avrupa'da olsun ister Türkiye'de, hiç bir Devrimci Yol'cu, hareketin tasfiyesine yönelik dayatmaları ciddiye almamazlık etmezdi. Hiç bir devrimci, Türkiye Devrimci Hareketi'nin yörgenesini saptırmaya yönelik; Devrimci Yol'u, Birlik-Alman Yeşil Hareketi'nin kapalı av alanı haline getirmeye yönelik girişimlere seyirci kalma hakkını kendisinde bulamazdı.

Biz ayrışmayı ciddiye aldık ve üzerimize düşeni yapmaya çalıştık.

Ayrışmanın Avrupa'da ortaya çıkması, ayrışmayı bizzat yaratıcılar için bir koz olarak kullanılmak istenmektedir. Dönüşümcü Akım'a göre, "ayrışma Türkiye pratiğinde yaşanmadığı için suni" imiş!... Ardından da şöyle demektedirler: "Hemen karar vermemek lazım, yönelimciliğin mi yoksa Devrimci Yol'culuğun mu doğru olduğuna Türkiye pratiği gösterecektir." Kimileri bu düşünceye yaslanarak kendince bir savunma hattı oluşturmaya çalışmaktadır.

Bu tür gereçelerin ve savunmaların son derece tutarsız ve mantıksız olduğu açıktır.

Sol düşünceyle birzotuk alış-verişi olan herkes bilir ki, ideolojik-teorik düzeyin sorunları pratik düzeyin ölçüleriyle değerlendirilip anlaşılabilir. Şüphesiz bir fikrin, bir teorik sistemin doğruluğunun kanıtı son tahlilde pratiktir. Bir teorik tezin çıkışın doğruluğunun veya yanlışlığının, son tahlilde pratikte kanıtlanacak oluşu, o tezin ileri sürüldüğü anda doğru mu, yanlış mı olduğunun belirlenemeyeceği anlamına gelmez. Teorik sistematiğin doğruluğu ve yanlışlığı öncelikle kendi iç bağlantıları, unsurları ve fikir dokusu çerçevesinde ele alınıp belirlenir.

Sözgelimi, dönüşümcülerin temel iddialarından birisi olan, "Marksizm odağına iktidarı koymaz" tezinin doğru mu, yanlış mı olduğunu anlamak için bu tez pratiğe havale edilemez. Bu tez, öncelikle (ve her zaman) Marksizmin bu konudaki tesbitleri ışığında ele alınarak değerlendirilir; yanlış veya doğruluğuna buradan varılır. Bu bağlamda, Dönüşümcüler'in, Tarih, Devlet, Demokrasi, Sosyalizm, Devrim, Türkiye'de toplumsal güçlerin mevzilenişi, parti, geçmiş vb. konulara ilişkin getirdikleri tezlerin herbirisinin devrimci teori açısından doğru veya yanlış olduğunu tesbit etmek ve anlamak mümkündür. Ve bu gereklidir.

Önceden de vurguladığımız gibi, teorik düzeyin sorunları yine teorik düzeyin ölçüleriyle ele alınır ve anlaşılır. Teorik düzeye ait her hangi bir sorunun doğruluğu ve yanlışlığı, pratik düzeyin ölçüleriyle anlaşılabilir. Bu bakımdan, Devrimci Hareket saflarında ortaya çıkan ayrışma, tamamen ideolojik-teorik düzeyin sorunları etrafında şekillenmiş olduğu için; ayrışma fikir düzeyinde gündeme gelmiş bulunduğu için bu-

na karşı tavrı da fikir düzeyindedir. İdeolojik-teorik alanda alınmıştır.

Öte yandan Türkiye ile ilgili, ya da Marksist teori ile ilgili ileri sürülen her hangi bir tezin yanlış mı doğru mu olduğuna karar vermek için mutlaka Türkiye pratiği içerisinde yaşıyor olmak şartının aranması çok mantıksız bir şeydir. Kaldı ki, 12 Eylül sonrasında özgül koşullarının doğal bir sonucu olarak gündeme gelen yurtdışı gerçeği içinde meydana çıkan ayrışma ve saflaşma Türkiye'ye de yansımıştır.

AYRIŞMAYI TÜRKİYE'YE YANSITMAMAK" NE DEMEK?

Yurtdışında yaşanan ideolojik ayrışmayı Türkiye'ye yansıtıp-yansıtılmamak sorunu gelince... Elbette ki, yurtdışındaki Devrimci Yol'cuların yaşadıklarının aynen, Türkiye'de de yaşanmasını kimse arzulamaz. Kimse kalkıp, "yurtdışı bölünsü, Türkiye'dekiler de bölünsün," diyemez. Türkiye'de bir tek devrimcinin bile hareketten kopmaması bizim de istediğimiz ve arzumuzdur.

Ancak, yurtdışındaki bölünmeyi Türkiye'de yaşamamak, saflarımızda hayli yankı bulan (tabii yurtdışı kastediliyor) sol liberalizme karşı tavrı almamaya; bu çizgiyi benimseyenlere karşı tavrı almamaya dönüşürse, bu tutumun son derece hatalı olacağını belirtmek gerekmektedir. Bu tutum, dönüşümcü liberal akımın ekmeğine yağ sürer. Devrimci Hareket'ten yana alınacak tutum bu olamaz, olmamalıdır.

Burada, Devrimci Yol saflarını terkederek "yeni ideolojik arayış" ilan edenler, Türkiye'deki sol liberal akımın yurtdışı kanadını oluşturmaya soyunanlardır. İçimizdeki ayrışmada eski "Birikim"çilerin (şimdi Yeni Gündem'çilerin) büyük bir rolü olduğunu bilmeyen kalmadı. Gerek iç tartışmalarda, gerek Demokrat Türkiye sayfalarında tartışmaya açılan "yeni ideolojik sistematığın" hangi Birikimci'nin beyninden ve kaleminden yararlanılarak saflarımızdaki tartışmalara sokulduğu herkesin malumudur. Bu anlamda, yurtdışında Devrimci Yol'cular niye bölündü diye soranlara, şunu sormak gerekir: Türkiye'de devrimciler (Devrimci Yol'cular) neden Yeni Gündem saflarında değildir? Ya da Yeni Gündem ile birleşmiyorlar?

Zira, saflarımızdaki tartışma, Yeni Gündem'de (Haftalık haber dergisi haline gelmeden önceki sayılarında) savunulan temel görüşlerin, çok daha açık, çok daha kapsamlı ve çok daha aşırı şekilde savunulmasıydı denebilir... Sol liberal çizginin savunusunu, buradakiler Yeni Gündem'den çok daha ileriye götürdüler. Boynuz gibi, kulağı aştılar.

Bize göre, Türkiye'de Yeni Gündem'in ideolojik çizgisine karşı, tavrı alan her Devrimci Yol'cu, bizim burada aldığımız tavrı almıştır. Aradaki tek fark, biz aynı ideolojik çizgiyle burada, içimizde yüzyüze geldik. Ona karşı, "iç"ten bir tavrı almak zorunda kaldık.

Dolayısıyla, yurtdışındaki ayrışmayı, Türkiye'ye yansıtılmamak, eğer Yeni Gündem gibi liberal söylemde ifadesini bulan ideolojik çizgiyi, Türkiye'de Devrimci Yol saflarına sokmamak, bu anlamda her tür saptmaya karşı olduğu gibi, bu çizgiye karşı da ideolojik bir tavrı alışı içerecekse, bu tavrı doğru ve sevindirici olur. Eğer bu tavrı, yurtdışında sol liberalizmi ideolojik çizgi olarak benimseyip, devrimci çizgiyi tasfiyeye kalkışanlara karşı tavrız ve tarafsız kalmaya dönüşürse, bu tavrın devrimci ve doğru bir tavrı olduğu söylenemez.

Yurtdışında içimize yansıtılan sol liberalizme karşı, ideolojik düzeyde doğru ve yerinde bir tavrı alınmazsa, korkarız ki, Türkiye'de de başta sol liberalizm dahil olmak üzere, diğer sapkın eğilimlere karşı ideolojik tavrı alışı yetersiz kalacaktır.

İDEOLOJİK MÜCADELE İHMAL EDİLMEMELİ

Unutulmamalıdır ki, Devrimci Yol'cuların ideolojik mücadele görevleri, içinde yer aldıkları mekânla sınırlanmaz. Bu bakımdan, ideolojik mücadele konusunda Türkiye ve Avrupa ayrımı yapmak, aslında "suni" ve "yapay" ayrımlar yaratmak olacaktır. Bizler burada, Devrimci Hareket'in, sol liberal akım tarafından tasfiye edilmesini engellemek için elimizden geleni yapmaya çalıştık. Çabalarımız yetersiz görülebilir. Bu ayrı bir konudur. Ama, bu mücadele kolay olmadı. Çok sayıda eksikliğimizden sözedilebilir. Tasfiye politikasını benimsemeyen, savunulan liberal görüşleri, eski bildiklerine aykırı bulan pek çok Devrimci Yol'cu başlangıçta biraz da i-

man gücüne dayanarak bu ekibe karşı direnmiş ve süreç ilerledikçe, olup bitenleri daha yakından görüp öğrendikçe, bu direnişi bilimli bir politik tavra dönüştürmüştür.

Başlangıçta iyi niyetle karşılanan pek çok saçma-sapanlıkların altından zamanla çapanoğlu çıkınca, her şey daha iyi anlaşılır hale gelmiştir. Devrimci Yol tabanındaki, inkâr edilmez derecede güçlü birlik eğilimini, bütün çabalarına rağmen, tasfiyeciler yok edemediler. Dağılma/dağıtma operasyonu, büyük bir kayıptan sonra bir yerlerde durdurulabildi.

Sol liberalizmin depremini biz burada, içimizde yaşadığımız için, bu akıma karşı ideolojik mücadele görevlerimizi ön plana çıkarmak zorunda kaldık. Henüz bu görevi tamamlamış değiliz. Yarattılan ağır tahribatların etkilerini kısa sürede yok etmek de mümkün olmuyor. Bugün sol liberalizm Türkiye'de defdirilen ideolojik bir tehlikedir. Bu tehlike yanında eskiden beri varolan ve mevcut "sosyalizmlerin" savunusuna dayanan akımlara, özellikle TKP çizgisine karşı uyanık olmak gerekmektedir. Türkiye'de sol liberal akıma ve diğer sapkın akımlara karşı, devrimci düşünceleri savunarak ideolojik mücadele vermek görevini yerine getiren her Devrimci Yol'cu, bizim burada yapmaya çalıştığımız görevlerin bir benzerini yapmış demektir. Bir hareket içinde eğer ideolojik tartışma çok derin ve köklü ideolojik ayrılıklara bürünmüş ise, devrimci birliğin yeniden oluşmasının kaderini, bu tartışmanın sonuçları belirleyecek demektir. Yurtdışında yaşanan ayrışmayı yok saymak, onu görmezden gelmek mümkün değildir. Burada yapılan ideolojik tartışma, Türkiye'de de yapılacaktır, hatta yapılmaktadır da... Türkiye'de Devrimci Yol çizgisinde kalarak, özellikle sol liberalizme karşı ideolojik tavır alan herkes, bizim burada almış olduğumuz tavır almış demektir. Bu bakımdan, bu dönemde ortaya çıkan ve ön plana geçen kimi ideolojik çizgilere karşı sürdürülecek mücadele noktasında, Türkiye ve yurtdışı ayırımına başvurmak anlamsızdır. Bu noktada suni ayrımlara gidilmemelidir. Çünkü, sorunun özü başka yerdedir. Bu tür yapay ayrımlarla bir yere gidilmez.

SOLUN GEÇMİŞ HATALARINA YAKLAŞIM

12 Eylül yenilgisini, Türkiye sosyalist hareketinin tümüne egemen olan Marksizm yorumunun hatalı oluşunda arayan,

Marksizmin Leninist yorumuna cephe alarak, ideolojik güdünü bütünüyle Marksizme muhalif tarihi akımların ideolojik cephaneliğinden alan bir akıma karşı, Marksizmin evrensel zemini de kalarak karşı çıkmaya çalıştık. Bı akımı özellikle içimizde yenmeye, etkisini sınırlamaya çalıştık.

Yenilgi olayını sağlıklı ve detaylı bir değerlendirmeye tabi tutarak, günümüzün sorunlarına ışık tutacak derslerin çıkarılması; bunu salt hareketimizle ve kendi geçmişimizle sınırlayarak değil, tüm bir toplumu kapsayan gelişme çizgisinde yapmak gerekmektedir. Böyle bir görevin, geçmişine, bugününe ve geleceğine doğru bir perspektifle yaklaşabilen devrimci bir hareket tarafından yapılabileceğine inanıyoruz. Sağdan esen rüzgârlara kapılan ve kafasında karışık yeller esenlerin bu noktada sağlıklı bir değerlendirme yapması beklenebilir.

Ne var ki, tasfiyeci ekip, ta 1982'de "Toparlanma Süreci" ilan edildiği tarihten bu yana, somuta ilişkin doğru dürüst bir değerlendirme yapmadan, tamamen ideolojik tercihe dayalı bir geçmiş değerlendirmesini yapmıştır. Devrimci Hareket de dahil, sosyalist hareketin bütününe egemen olan Marksizm yorumu, ekonomik-doğmatik yorum olarak mahkum edilmiş, solun yenilgisi de ideolojik kimliğinde aranmıştır.

Bizler, Türkiye sosyalist hareketini kestirme bir yöntemle, bir bütün olarak ideolojik kimliğiyle mahkum ederek, yeni bir ideolojik arayış ilan edilmesi şeklindeki tavrı doğru bulmadık. Zira, geçmiş sosyalist birikimi ideolojik düzeyde mahkum edenlerin, "yeni" diye ortaya koyduğu görüşlerin, eski tarihli yanlışların yeni bir argümanla öne sürülmesinden başka bir yeniliği yoktu.

Elbetteki, yenilginin ortaya çıkışında sol hareketlerin bağışlanamaz hataları olmuştur. Devrimcilikle bağdaştırılması mümkün olmayan pek çok hatadan, kusurdan hatta suçlardan söz etmek mümkündür.

Solun zaafırları, eksiklikleri ve hatalarına bakarak, geçmişini tümünden karalamak, kötülemek ve bu olumsuzlukları, devrimci marksizmi düşünce planında tasfiye etmenin bir aracı olarak kullanmak doğru bir tutum olamaz. Buna izin verilmemelidir.

Sadece neyin ve nelerin eleştirildiği değil, eleştirilenin kim olduğu, bakış açısının, mantığının ne olduğu da yapılan eleştiriler kadar önemlidir.

Tasfiyeciler ekip, ideolojik saf değişirme eylemine meşruyet kazandırmak için solun herkeşe görülen olumsuzluklarını bolca kullandı. Geçmiş devrimci mücadeleye sağ bir mevziden açılan savaşa biz ortak olmak istemedik. Devrimci mücadelenin bu şekilde karalanarak mahkum edilmek istendiği bir ortamda, öncelikle bu haksız savaşa karşı çıkmak gerekiyordu. Yoksa, sapla samanın birbirine karıştırıldığı bir karmaşa ortamında elbette sağlıklı bir geçmiş ve gelecek değerlendirilmesi yapılamazdı. Nitekim yapılamadı da.

HER YENİLGİNİN BİR FATURASI BİR FİLESİ OLACAKTIR

Bir yenilgi ortamında, ortaya çıkan tahribatları asgariye indirmek, kan kaybını bir yerlerde durdurmak, geniş oranda dağılan ve zayıf düşürülen devrimci potansiyeli yeniden toparlayabilmek ve yeniden devrimci bir hareket seviyesine gelebilmek için, yığınca çabaya ihtiyaç olacağını söylemeye gerek yoktur.

Devrimci Hareket, 12 Eylül'den sonraki dönemde bir yenilgi sürecine girmişti. Devrimci Hareketin, zincirleme gelişen darbeler sonucu örgütsel varlığı çökmüş ve hareket mücadele görevlerini yerine getiremez hale düşmüştü. Bu süreçte, dışarda kalan ve yurtdışında hareketi toparlamaya çalışanlar ise, geride kalan hareketi maceradan maceraya sürüklemiş ve sonunda "bu iş böyle gitmiyor, eskiyi devam ettirmekle bir yere gidilmiyor," demiş ve çok yönlü bir tasfiye operasyonu başlatılmıştır.

Dolayısıyla, 12 Eylül'den sonra örgütsel dağılıma ile içine girilen yenilgi sürecinde bunalım giderek derinleşmiş ve en son içten gelen ideolojik-politik-örgütsel tasfiye ile bunalım tepe noktasına ulaşmıştır. Yenilginin ağır tahribatları içten başlatılan "çökertme", "dağıtma" girişimleri birbirini tamamlayacak şekilde işlev görmüş, sonuçta, varlığı küçümseme devrimci potansiyel apolitikleşme sürecine sokulmuştur.

Böylesi bir ortamda, alabildiğine sağ bir söylem ile ortaya çıkan tasfiyecilik, bir nevi tutuşan yulınlık ateşine körükle yaklaşıyordu. Dönüşümcü liberal bir çizgi tutturan tasfiyecilik, 12 Eylül yenilgisinin yarattığı firenin rahatlıkla toplanabi-

leceği bir baraj oldu. Örgütlü mücadelenin "lanetlenmesi", örgütlenmenin, bireyin özgürlüğüne konan bir vesayet, bir pranga olarak değerlendirilmesi, devrimci örgütlenmelerin bu mantık çerçevesinde eleştirilerek anti-demokratik ilan edilmesi, devrimci potansiyel içinde bireyci eğilimlerin güç kazanmasına ve giderek bu potansiyel apolitikleşmesine hizmet ediyordu.

Bu ve benzeri pek çok olumsuzluğun egemen hale getirildiği bir ortamda bizler, neler yaptık, ya da ayırışma sürecinde tavrımız neydi? Bir kere daha vurgularsak:

Bizler, yenilgi dönemlerinin bilinen bütün özelliklerinin yaşandığı, ideolojik-politik düzeyde büyük bir sağa savrulmanın yaşandığı bu koşullarda, devrimci çözümün, öncelikle yaratılan bulanıklık nedeniyle ideolojik-politik düzeyde aranmasını savunduk. Bu alanda belli bir açıklığın sağlanması gerektiğini, diğer bütün görevlerin, bu alanda elde edilecek açıklığa bağlı olarak çözümlenebileceğini düşünerek, bu doğrultuda hareket ettik.

Tasfiyeciler grup, "biz eskinin zemininde kalarak onun enkazıyla bir şey yapmak niyetinde değiliz" diyordu. Kendilerine yeni bir ideolojik alan açmaya çalışıyorlardı. Devrimci Hareket onlar için yok edilmesi, kurtulması gereken bir enkazdı. Devrimci Hareket'ten kalan ve onun damgasını taşıyan her olgu, oluşturulacak "yeni" liberal hareketin önünde bir engel olarak görülüyordu.

Bizler ise, yeni bir kimlik, yeni bir ideoloji arayışına ihtiyaç duyanlardan değildik. Yollarımız, baştan buradan ayrıldı. Tasfiyeciler için birlikte yol almamız mümkün olmuyordu. Tasfiyecilerle birlikte, devrimci bir hareket yaratmanın sorunları göğüslenemezdi. Devrimci Hareketi kendi ideolojik doğrultusunda ve sınıflar mücadelesinin çok yönlü görevlerini kucaklayacak şekilde yeniden yaratılabilmek, bir bakıma tasfiyeciliği etkisizleştirmekten geçiyordu. Bu da, bu dönemde, ideolojik mücadele görevlerinin ihmal edilmesi, küçümseme demekti. Şekilsel birlik adına ideolojik ayrılıkların gözardı edilmesi, her türden hatalı yönsaptırmalarına izin verilmemesi demekti.

84 yılından sonra ~~her~~ çabalarımız tamamen bu çerçevede gelişti. 82 Toparlanma Süreci'nde, şekilsel birlik adına,

toparlanmanın olumlu psikolojik havası uğruna gözardı edilen ideolojik-teorik düzeyin sorunlarına 83 ilkbaharından itibaren daha titiz bir şekilde yaklaşmış olmamıza rağmen, bizler fiili bir ayrışmanın mümkün olduğunca ertelenmesi düşüncesiyle tartışmaları ve Türkiye'ye yönelik pratik faaliyetleri tasfiyecilerle birlikte yapmaya gayret ettik. Her şeye rağmen, yine de birlikte olma kaygısı, yenilginin tam ortasında hareketin zarar görmemesi arzusu bizlere uzun süre hakim oldu. Bu yoldaki bütün çabalarımıza rağmen, tasfiyecilerle ekip, bildiği yoldan şaşmadı; bizlerle arasındaki tüm köprüleri bir bir attı. Biz bu kaygılarla hareket ederken onlar, kendileri gibi düşünmeyenleri, "Acilcilikle, TSİP'lilikle, dogmatiklikle" suçluyorlar; ısrarla "iki farklı marksizm yorumunun varlığından" söz ediyorlar ve birlikte olmanın bütün moral, pratik, politik, ideolojik temellerini yıkıyorlardı. "Eski düşünce tarzını savunularla birlikte olamayacaklarını, Devrimci Yol'un ideolojik birliğinin kalmadığını, bizleri bir arada tutacak herhangi bir şeyin kalmadığını" açıkladıkları Ocak 84 toplantısında bizim, "bari eski arkadaş grubu olarak birlikte bir şeyler yapmaya devam edelim, cezaevlerindeki ve Türkiye'deki diğer arkadaşlara tartışmaları iletelim, onların tavrı belli olduktan sonra ne yapılacağına karar verilsin" şeklindeki önerimiz hiç düşünülmeden redd edildi. Red gerekçesi ilginçti. Tasfiyeciler şeflerden birisi şöyle diyordu: "Bu öneri geleceğimizi karartan bir öneridir; sizinle teknik işleri yapmak için bile bir saniye birlik olduğunuz zaman geleceğimizi karartmış oluruz." (Daha sonraki gelişmeler tam aksini gösterdi. Geleceklerini karartmamak için Devrimci Yol'cularla bir saniye bile birlik olunamayacağını söyleyenler kendi geleceklerini kararttılar. Herhalde şimdi kendi aralarında bile birlik olamadıkları için ne yapacaklarını kara kara düşünüyorlardır.)

Yukarıda belirttiğimiz kaygılarla hareket eden bizlerin bütün çabalarımıza rağmen, Dönüşümcüler, 84 ilkbaharında, cezaevlerindeki öneri ve düşüncelerini bile hiç kaale almadan bizlerle bütün ilişkilerini kopardılar. Bizim o dönemde bazı kaygılarla hareket ettiğimiz tartışma konusu edilebilir, doğru veya yanlış bulunabilir. Birliğin temellerinin tamamen ortadan kalktığı bir dönemde hala birlikte olma isteğinde oluşumuz eleştirilebilir. Ayrışma fiili hale gelmiş olduğu halde bunu Türkiye'dekilere zamanında haber vermeyişimiz doğru

bulunmayabilir. Bunlar gibi, 82'den sonra yaşanan sürecin her evresinde tutumumuz nedeniyle bize yöneltilecek eleştiriler vardır. Bunları tartışmaya hazırız. Toparlanma süreci politikalarına ve "Broşür"deki teorik belirlemelere eleştirel bakmadık; bizim, o dönem yönetim yapılarının despotik, bürokratik örgüt anlayışına karşı açıktan tavrı almadığımız; ayrışma sürecinin ilk evresinde ise, Devrimci Yol'un ideolojik-teorik-siyasi hatlarını koruyanlar için artık çok aleni hale gelen yeni kimlik arayışçılarının teorik yanlışlarına karşı, güçlü ve derli toplu bir ideolojik mücadele yürütmediğimiz; ayrışmanın ilk evresinde, sadece geçmişini savunan bir tavrı alış görünümlü yaratmış olmamız; 82 politikaları karşısında net bir tutum almadığımız vb. hususlar nedeniyle bizlerin eleştirilmesi yerinde bir davranıştır. Ayrıca daha bir çok eksiklerimizden söz etmek mümkündür. Bizim 84 yaz aylarından itibaren yürüttüğümüz mücadele, bir yanlışla da, 82'den sonraki süreçte kendimizde gördüğümüz eksikliklerin de giderilmesine yönelik bir mücadele olarak görülmelidir. Nitekim bu eksiklikler daha sonra tek tek ortadan kalkmıştır.

Diğer bazı eksikliklere gelince:

Daha önce de belirttiğimiz gibi;

Tartışma ve ayrışma süreci boyunca, yurtdışındaki gelişmeler, Türkiye'deki arkadaşlardan hayli kopuk bir biçimde gelişti. Yurtdışının kendi içinde daha derli-toplu olması, ilişkilerin kolay kurulabildiği, tartışmaların rahatlıkla yapılabildiği, siyasal yasakların sözkonusu olmadığı bir ortamda bulunulması önemli bir avantajdı. Türkiye ile ilişkilerin, bağlan-tıların son derece zayıflamış olması, geniş bir alana dağılan potansiyel ile bağ kurmanın çeşitli zorluklar taşınması önemli bir handikap yaratıyordu. Bu koşullarda, bütün isteğe rağmen, Türkiye'dekilerin de evresinde yer aldığı bir tartışma süreci örgütlenemedi. Bu doğrultuda gösterilen çabalar, istenen düzeye ulaşmadı ve yetersiz kaldı.

Dolayısıyla, yurtdışında yaşanan tartışmalar ve ayrışmalar bağlamında süreç hızlı bir biçimde gelişti. Türkiye'dekiler bu sürecin kimi sonuçlarıyla karşılaşmak durumuna kaldı. Türkiye'dekilerin gelişmeler yakından izleme olanağı olmadığından, (savunusu yapılan görüşleri olduğu gibi Türkiye'deki geniş kesimlere ulaştırmak ve onların sürece katılmalarını sağlamak mümkün olmadığı için) yurtdışındaki ayrışmanın bir

nevi kendi dışındaki bir gelişme olarak algılanması söz konusu olabilmekteydi.

Süreçte giderilemeyen bu kopukluk, ister istemez yurtdışında yaşanan ayrışmayı bir türlü içine sindirememek, onu kabul etmemek şeklindeki tepkisel tutumlara yolaçtığı gibi, yurtdışına karşı toptan tepkisel tutuma yolaçması da muhtemeldir. Bu tür, ahlâki ve duygusal tepkiler yapay bir Türkiye-yurtdışı ayırımına yolaçabilir. Bu türden yapay ayırımara yolaçacak tutumlardan sakınmak gerekir.

Devrimci Hareketin sorunları bu tür yapay ayırımara yolaçarak değil, yurtdışısıyla, Türkiye'siyle, içerdekiyle-dışardakilerle, tüm Devrimci Yolcuların fiilen içinde yer aldığı yeneden öğrenip-toparlanma sürecini yaşayarak, bu sürecin ortaya koyacağı çok yönlü devrimci görevleri birlikte omuzlayabilmenin koşullarını yaratarak aşılabilir ve çözümlenebilir.

Dönemin temel eğilimi aşırı bürokrasi ve bürokrasiye karşı mücadele için bir çalışma grubunun görevlerini yerine getirmek için bir çalışmaya başlanmasıdır.

HEDEF

DEVRİMCİ BİR HAREKET YARATMAKTIR

Hedefimiz, Devrimci Hareketi, kendi düşünce zemininde kalarak, bu konjonktürün sorunlarına devrimci çözümler getirecek şekilde yeniden yaratmak uğruna mücadele olmalıdır.

Devrimci Hareketi, yeniden toparlayabilmek ve sınıf mücadelesi pratiğinde varedilemek için çok yönlü çalışmalara ve mücadelelere ihtiyaç vardır. Bu konuda, iki şıkta toplanan şu çalışmalara ilk önemi vermeliyiz:

-Birincisi, herşeyden önce, ideolojik-teorik düzeyde ortaya çıkan bulanıklığı giderebilmek için ciddi bir ideolojik-teorik çalışma yapmaya ihtiyaç vardır. Bu konuda, geçmiş teorik birikimimiz bize ışık tutmalıdır. Yeni bir Marksizm aramaya değil, savunusunu yaptığımız Marksizmi derinleştirerek, kendi içinde aşmaya çalışmalıyız.

-İkincisi, devrimci teori ışığında, 80'den sonra içine girilen dünya ve Türkiye konjonktürü incelenerek sağlıklı bir dönem değerlendirmesi yapılmalıdır. Toplumsal gelişme, çeşitli düzeyleriyle birlikte bir bütün halinde tartışılabilir ve somutun somut tahlili yapılabilir. Başka bir deyişle dönemin politik hattı belirlenmelidir.

Örneğin, 80'den sonraki konjonktürde Türkiye toplumunun değişen özellikleri neydi? Değişmeden devam eden özel-

likleri neydi? Çeşitli sınıflar ve katmanlar, nasıl bir değişim yaşadılar? Ekonomik ve siyasal düzeydeki gelişmeler ne gibi sonuçlar ortaya koydu? Türkiye'nin emperyalist sistemle ilişkilerinde hangi yönde, değişimler, gelişmeler gözlemlendi? Bu ve benzeri konularda yapılacak çok yönlü ve kapsamlı bir tartışma sürecinde, yaşadığımız konjonktürde devrimci politikanın hayatın değişik alanlarında nasıl şekillenmesi gerektiği, nasıl bir siyasal mücadele programını benimsemek gerektiği, çalışma tarzımız, mücadelenin çeşitli yol ve yöntemleri, güç birliği yapılacak güçler, karşıya alınacak güçler gibi pek çok politik-pratik konuda yeterli bir açıklık sağlanabilmelidir. Hayatın değişik alanlarında sürdürülecek çok çeşitli mücadele görevleri, politik bir program içinde bütünleştirilmelidir.

Kısacası, sadece teorik çalışmayı değil, bu çalışmanın yanı sıra dönemi kavratıcı çalışmalara, dönemin kendine özgü politikalarını hayata geçiren siyasal bir eylemliliğe yönelmek gerekmektedir. Bu siyasal eylemliliğin, çeşitli düzeylerde ortaya çıkan sorunlarını tartışarak siyasal birliği sağlamak ve pekiştirmek gerekmektedir.

Başlangıçta, oluşturulacak her yapılanma, her kollektif çalışma belli bir ihtiyacın ürünü olmalıdır, belli görevlerin gerçekleştirilmesine yönelik olmalıdır. Hayattan ve politik mücadelede görevlerinden kopuk şekillenmelere yönelmek, bu koşullarda doğru olmaz. İster istemez bir süre daha halen yaşanan kendiliğindencilik aşılamayacaktır. Önemli olan, kendiliğinden gelişimi, devrimci politik kanallara akıtmayı başarabilmektir. Bu da, devrimci politik alternatifi, siyasal arena-da somut bir varlık haline getirmek demektir.

Bu amaçla, yaşadığımız süreçte, devrimci bir siyasal hareket yaratmak temel görev haline gelmiştir. Devrimci bir hareket yaratma sorunu etrafında, bilinçli ve örgütlü bir tartışma görevini önümüze koymalıyız. Bizler, Avrupa zemininde bu çerçevede üzerimize düşeni yapmaya çalışıyoruz ve çalışacağız. Bir devrimci hareket, esas olarak, Türkiye'de sınıflar mücadelesinin canlı pratiği içinde somutluk kazanacağından, bu görevin yerine getirilmesi ağırlıklı ülkede gerçekleştirilecektir. Bu görevin yurtdışında yerine getirilecek türden bir görev olmadığını söylemeye bile gerek yoktur. Bizler, yurtdışında olanlar, Türkiye'de devrimci bir hareket yaratmanın Avrupa zemininde ortaya çıkan görevlerini yerine getirmek için eli-

mizden gelen çabayı göstereceğiz. Bu anlamda, Devrimci Hareketin nerede oluşacağı tartışması anlamsızdır, gereksizdir.

Yerel ve bölgesel ya da ülkesel ayrımlarla vakit harcamadan, bu dönemin gerçekliğine ışık tutan devrimci bir politik perspektif etrafında en geniş bir devrimci birliği yaratmak için, herkes bulunduğu yerde ve koşullarda üstüne düşeni yapmalıdır. Halklarımızın devrimci demokratik talepleri başta olmak üzere, düzene karşı oluşan muhalefet eğilimleriyle bağ-kurularak bu eğilimin siyasallaştırılmasına çalışılmalıdır. Bir yandan, toplumda kapsamlı bir siyasal çalışmaya ve eylemlilik yaratmaya yönelirken; bir yandan da ideolojik-politik tartışmaları örgütleyerek, hem devrimci siyasal önderliğin oluşturulmasına, hem de devrimin temel sorunları etrafında ideolojik-politik birliğin sağlanmasına çalışılmalıdır.

Kapsamlı ve çok yönlü bir devrimci eylemliliğin, Türkiye'nin siyasal arenasında nasıl yaratılabileceği, bunun stratejik ve taktik sorunlarını tartışmak üzere, ağırlıkla Türkiye'deki arkadaşların devesinde olduğu bir sürece, gecikmeden girmek gerekmektedir. Bizler, bu amaçla bir yılı aşkın bir sürede beri düzenli sürdürdüğümüz tartışmaları, Türkiye'dekilere ileterek birlikte bir süreç yaşayabilmenin olanaklarını yaratmaya çalışmaktayız. Burada yapılan çalışmaları daha yeterli ve doyurucu hale getirmek için bu birlikteliği zorunlu ve gerekli görüyoruz. Dönemin ortaya koyduğu ağır görevlerin altından ancak gücümüzü birleştirirsek çıkabiliriz.

DEVİRİMCİ HAREKET YARATMA UĞRUNA MÜCADELE, BUGÜNÜN ESAS GÖREVİ OLARAK KAVRANMALIDIR

Türkiye'de 80'den sonra yaşananlar ve ülkemizin bugün içinde bulunduğu durum az-çok biliniyor. Ayrıca, halk güçlerinin, solun ve devrimci güçlerin de içinde buldukları şartlar biliniyor.

Bu şartlarda devrimciler, çabalarını ve enerjilerini bir Devrimci Hareket yaratma hedefine yöneltilmelidirler. Bu görev, yaşanan sürecin yerine getirilmesi gereken temel görevi olarak kavranmalıdır.

Bu görevin hakkıyla yerine getirilebilmesi, bir Devrimci

Hareket yaratmanın gündemi getireceği sorunları anlamak ve kavramaktan geçecektir.

Öncelikle son derece önemli olan bir soruya doğru bir cevap vermek gerekiyor. Bu, bir Devrimci Hareket yaratmak sözünden neyin anlaşılması gerektiği sorusudur.

Bu soru, Devrimci Hareket yaratma görevi halkası neresinden ve nasıl kavranmalıdır; bu görevin sorunları nelerdir gibi sorularla derinleştirilebilir.

Bazı hatalı anlayışlardan hareketle bir Devrimci Hareket yaratma görevinin nasıl anlaşılması gerektiği üzerinde öncelikle durarak soruyu açmaya ve yapılabilecekleri tartışmaya çalışacağız. Bunları bir kaç madde halinde sıralayabiliriz:

BİRİNCİ:

Bir Devrimci Hareket yaratma görevi, bir örgüt kurma basitliğinde kavranmamalıdır. Bu görev, dağılan bir Devrimci Hareket'in militanlarını toparlamakla sınırlı bir çabaya indirgenmemelidir.

Bir Devrimci Hareket yaratma sorununun odağına örgüt kurma görevini koyan bir bakış, sürece ve sürecin ortaya çıkardığı problemlere yaklaşımda hatalı bir mantığın ürünüdür. Çünkü böylesi bir perspektifte, örgütü koşullayan ve belirleyen öncüller gözardı edilir. Örgütsel oluşumlarda birincil öneme sahip öncül, örgütün çimentosunu oluşturan ideolojik-politik görüşlerdir. Örgütsel bir adım atmak öncelikle, örgütü belirleyip yönlendiren alanlarda ve sorunlarda bir netlik sağlamaktan geçeceğine göre, yapılması gereken ilk iş, ideolojik-politik düzeyde bu açıklığı sağlamak olmalıdır.

İdeolojik-politik düzeyde açıklık ve netlik sağlamaya öncelik tanımak, örgütsel düzeyin sorunlarını ve görevlerini küçümsemek, ya da önemsiz saymak olarak anlaşılabilir.

Elbette ki bir Devrimci Hareket yaratmanın önemli sorunlarından birisi, örgütlenmedir. Devrimci mücadeleden örgütsüz sürdürülebileceği, sınıf mücadelesine müdahalede örgüte gerek olmadığı fikri devrimcilerle ait fikirler olamaz. Böyle olmakla birlikte, örgütsel sorunlar ile ideolojik-politik düzeyin sorunları arasındaki kopmaz bağı gözardı eden, ideolojik düzeyin sorunlarını örgütsel düzeye ait sorunların çözümlerinde arayan bir mantıkla yola çıkılması da doğru olmaz.

Bu nesir, ağır bir yenilgiden sonra dağıtma sürecine giren bir "içeriden" bir ideolojik tasfiye girişimine maruz kalan bir Devrimci Hareketi kendi teorik zeminiinde yeniden yaratma mücadelesine, "acil görev örgüt kurmaktır" şiarıyla başlaması doğru değildir. Bu şiarla işe başlamak, 12 Eylül sonrası yenilginin devrimci saflarda yarattığı ağır tahribatı ve 80 sonrası dönemde ülkede meydana gelen değişimleri hafife almak olacaktır.

Oysa ki, bildiği gibi 12 Eylül sonrasında, devrimcilerin sadece örgütsel birliğinin dağılmasıyla sınırlı bir sonuç ortaya çıkmadı. Bunun yanısıra daha başka bir dizi sonuç ortaya çıktı. Bizzat yenilginin kendisi ve 12 Eylül öncesi süreçte yaşananlar, insanlarımızda bir çok soru işareti yarattı. Bunların gözardı edilmesi doğru değildir.

Daha da önemlisi, yenilgiden, başka şeyleri değil de savundukları düşünceleri sorumlu tutan bir kesim ortaya çıktı ve bunlar, yenilgiyle 12 Eylül öncesi süreçte yaşananlarla ilgili soru işaretlerinin devrimci teorinin ve hareketin tesbitlerinin ışığında cevaplandırılması çabalarının yönünü değiştirmeye koyuldular.

Özetle, burjuva odaklarının yoğun ideolojik saldırılarının eşliğinde başlayan sol saflardaki sağa savrulmanın ortalığı kasıp kavurduğu ve bu sağcı akımların Devrimci Yol saflarına da ithal edildiği bir dönemde dağılan sadece hareketin örgütsel birliği değildi; her düzeydeki devrimci birlikti.

Bu nedenle belirtmek gerekir ki; gelişmeleri devrimci perspektif ışığında yorumlama özelliğini kaybetmiş, bu dönemde ne yapılması gerektiği konusunda açık bir fikre sahip olamayan, şaşkınlık ve umutsuzluk yüklü, geleceğe yönelik belirsizlik taşıyan, henüz geçmişle hesaplaşma dışında bir şey yapmayan insanlar için öncelikle gerekli olan örgüt değil, ideolojik-politik açıklık ve netliktir. Şüphesiz, dün Devrimci Yol saflarında yer almış herkesin bu durumda olduğu söylenemez. Yenilginin, diğer olumsuzlukların ve ayrışmanın etkilerini üzerinden atmış, süreç devrimci bir şekilde müdahale kararlılığı içinde olan, ideallerine ve davasına sıkı sıkıya sarılmış, halen bir şeyler yapmaya çalışan çok sayıda arkadaş ve çevre vardır. Devrimci mücadelenin geleceği ve yükselmesi açısından büyük bir önem taşıyan bu potansiyelin varlığına rağmen, geniş bir sempatican kesim, yu-

karda işaret ettiğimiz olumsuz tablodan derece derece etkilenmektedir. Hem bu kesimler için, hem de bugün ne yapılması gerektiğini bilenler için örgütsel sorunların çözümü ideolojik-politik düzeyin sorunlarının çözümünden geçecektir.

İkincisi:

Devrimcilerin birliği sorunu geride kalan Devrimci Yol'cuları bir araya getirmek, ya da toparlamak sorunu olarak kavranmamalıdır. Elbette devrimci birliğin bir boyutu, kalan Devrimci Yol'cuların toparlanmasıdır. Ancak, kendini sadece bu boyutta sınırlayan bir çaba ve bakış açısı hem eksik hem de yanlış olacaktır.

Devrimci Hareket yaratma sorunu; salt Devrimci Yol'cuların dağılan örgütsel birliğini yeniden yaratmak ya da kelimenin geniş anlamıyla devrimcilerin örgütsel birliğini yaratma sorununa indirgenmemelidir. Devrimci birlik, çok daha geniş bir çerçevede ele alınması gereken bir sorun olarak görülmelidir. Bu görev, kendisini salt Devrimci Yol'cularla sınırlamayan, sınıf mücadelesi pratiğinde yetkinleşmiş, deney ve tecrübe sahibi bütün devrimcilerin bir siyasi program etrafında devrimci eyleminin birliğini yaratma sorunu olarak kavranmalıdır.

Devrimci birliğin bir ifadesi olan örgütsel birlik şüphesiz bir Devrimci Hareketin önemli unsurlarından birisidir. Ancak devrimci birliğin temelinin her şeyden önce ideolojik birlik olduğu unutulmamalıdır. Ne var ki, ideolojik düzeyde sağlanan birlik de tek başına bir şey ifade etmez. Ideolojik birliğin devrimci bir birliğe dönüşmesi için, bu birliğin sınıf mücadelesinin politik ve örgütsel görevlerini yerine getirme sürecinde maddi bir olgu haline yükselmesi ve bu aşanda mücadele eden devrimcilerin eyleminin birliğini sağlayan bir birleştirici olabilmesi gerekmektedir.

Devrimci Hareket yaratma sürecinde doğru kavranması gereken önemli bir nokta daha vardır. Devrimcilerin birliğini sağlama mücadelesi, eğer emekçi halklarımızın sömürüye, baskıya ve her türlü eşitsizliğe karşı sürdürdüğü mücadelenin içinde yerine getirilirse bir anlam ifade edecektir. Emekçi kitlelerin ekonomik, demokratik, kültürel talepleri etrafında verdikleri mücadelenin içinde şekillenmeyen bir birliğin gerçek anlamıyla bir Devrimci Hareket olamayacağı, yeterince kanıtlanmıştır.

Bu perspektifin devrimcilerle ikili bir görev yüklediği bilinmektedir. Bunu şöyle ifade etmek mümkündür: Devrimcilerin birliğini, emekçi halklarımızın ekonomik, siyasi, demokratik, sosyal, kültürel vb. gibi çok yönlü mücadelesi sürecinde ve bu mücadelenin içinde gerçekleştirmek gerekir.

Başta işçi sınıfı olmak üzere, ezilen, sömürülen, baskı altında tutulan, ulusal varlığı zulüm altında yokedilmeye çalışılan emekçi halklarımızın gerçek kurtuluşunu sağlayacak devrimci çözümleri üretip geliştirmek, bunları sınıf mücadelesinin değişik alanlarında ve zengin pratiği içerisinde doğru politikalarla, geçerli-uygun taktiklerle hayata geçirmek ve halk kitlelerinin bağımsız siyasi eylemliliğini yönlendirip örgütlemek ve bu eylemliliği halkın kendi yönetimini hedefleyen siyasi iktidar mücadelesine kanalıca etmek bir Devrimci Hareket'in yerine getirmesi gereken başlıca görevlerdir. Devrimci Hareket yaratma süreci, aynı zamanda bu görevlerin daha etkin ve daha mükemmel bir şekilde yerine getirileceği bir süreç olacaktır, olmalıdır.

Bunun anlamı şudur: Yapılacak her şeyin, atılacak her adımın yaşanan hayatla bağı ve uygunluğu olmalıdır; hayatın gerçekliğini anlamak ve tanımak ve bu gerçekliğe uygun müdahale yöntemlerini bulmak ve bunları uygulamak olmalıdır; kendimizi, görevlerimizi tanımak, halkın durumunu, siyasi alandaki gelişme ve değişimleri bilmek ve izlemek, mücadelenin seviyesini doğru tesbit etmek olacaktır v.s. v.s.

Bunları uzatmak ve detaylandırmak mümkündür. Amacı yurtdışı sürecini anlatmak olan bir yazıda, devrimci bir hareket yaratmanın çeşitli düzeylerine ve alanlarına ilişkin roller ve görevleri geniş bir şekilde ele alıp tartışmak mümkün değildir. Burada özetin özeti bile denemeyecek şekilde ifade ettığımız bu konuların ayrıca ve daha detaylı bir şekilde ele alınmasının gerekliliği ve zorunluluğu açıktır. Devrimci güçlerin ileride bu konularla ilgili daha kapsamlı çalışmalar ve belirlemeler yapacaklarının bilinciyle biz başka bazı soru ve konularla ilgili düşüncelerimizi belirtmeye çalışacağız.

BUGÜN NE YAPMAK GEREKİYOR?

Bu yazının daha önceki bölümlerinde bu soruya ilişkin bazı belirlemeler yapılmıştı. Onların ışığında yaşadığımız

gerçekliği gözönünde bulundurursak Devrimci Yol'un yapmaları gerekenler kendiliğinde ortaya çıkmaktadır. Bunları biraz daha somutlaştırmak için Devrimci Yol'un bugünkü gerçekliğinin ne olup ne olmadığını bilmek gerekmektedir.

Devrimci Yol Hareketi, 12 Eylül sonrası dönemde, yenilginin ve daha sonra da tasfiyecı dayatmanın etkileriyle dağınık bir potansiyel güç durumundadır. Yine aynı nedenlerle, ideolojik-siyasal düzeylerdeki birliğin temellerinin de ortadan kalkmış olmasının sonucunda dönem değerlendirmesinde olsun, çeşitli konularla olsun farklı yaklaşımların uçuvermeye başladığı görülmektedir. (Kastettiğimiz devrimci safları terkederek başka bir ideolojik çizgiye yönelenler değildir.)

Başka bir şekilde söylersek: Türkiye'deki Devrimci Yolcular arasında, (Devrimci Hareketin ideolojik-siyasal hattını genel planda kabul edenler arasında) döneme nasıl müdahale edileceği konusunda olsun, diğer bir çok konuda olsun henüz ortak bir yaklaşımın sağlanamadığı ve geniş bir kesimi kucaklayan bağlantıların kurulup birliğin sağlanamadığı görülmektedir.

Yurtdışında son iki yıldır sürdürülen mücadele sonucu belli bir kesimde birlik sağlanmış olmakla beraber, Türkiye'de çeşitli toparlanma çabalarının varlığına rağmen esas olarak halen dağınıklık durumu egemendir. Bu nedenle, sorunlara ve görevlere ortak bir yaklaşım sağlanabilmiş değildir.

Böyle olmakla birlikte, ortak yaklaşımın sağlanabilmesi ve giderek merkezileşecek bir Devrimci Hareketi yaratma faaliyetinin yaygınlaşp tüm devrimcileri kapsayabilmesi için gerekli olan unsurların, (anlayış, teorik birikim, insan malzemesi gibi öğelerin) varlığı da ayrı bir gerçektir. Sorunlar ve görevler daha ağır ve dönemde devrimci güçler bir çok yönden daha avantajlı durumdadırlar. Çok yönlü ve yeri doldurulmaz kayıplara; büyük tahribatlara rağmen bu avantajların iyi ve yerli yerinde kullanılması halinde yapılabilecek çok şeyin bulunduğu tüm devrimcilerde genel bir kanı halindedir. Dağınıklığın kendiliğinden ortadan kalkmayacağı da yine genel kabul gören bir konudur.

Bu tablo karşısında ne yapılması gerektiğini her Devrim-

ci Yol'cu az çok bilir. Her Devrimci Yol'cu bu şartlarda, toplumsal sürecin bugünkü evresinde ortaya çıkan sınıflar mücadelesinin karmaşık görevlerini bilmek, tanımak ve uygun mücadele yöntemlerini kullanarak gelişmelere müdahale ihtiyacını duymaktadır. Devrimci Yol'cular arasında ideolojik birlik sağlanmadan, çarpıtılıp tanınmaz hale getirilen devrimci fikirler üzerinde açıklık ve netlik sağlanmadan; 80 sonrası dönemi analiz edip bu dönemin politik çizgisini belirlemeden bu ihtiyacın, (yukarıda işaret ettiğimiz ihtiyacın) karşılanması mümkün değildir.

Daha önce de sıkça değindiğimiz gibi, bugün ideolojik mücadele görevi ertelenemez bir görev durumundadır. Burjuva dünya görüşünün çeşitli şekiller altında kitlelerin bilincini karartmasına karşı; sol adına, sosyalizm adına ortaya çıkmış sapık akımların devrimci ve ilerici güçlerin enerjisini ve olanaklarını düzen-İçi kanallara akıtma girişimlerine karşı; Marksizm'in tanınmaz hale getirilmesine karşı; evet bütün bunlara karşı devrimci teoriye sahiplenerek sürdürülecek bir ideolojik mücadele devrimci güçlerin bu alandaki birliğini sağlayacak en önemli adımdır. Bilindiği gibi, her siyasal akım, kendi bayat görüşlerini yeniden bir seçenek olarak sola ve halka sunmaya başlamıştır. Bizler de, Devrimci Seçeneği, bu akımların önerilerine karşı gerçek bir kurtuluş projesi ve ideali olarak siyasal-toplumsal alanda canlandırmak zorundayız. Açıktr ki, Devrimci Yol'cuların ideolojik mücadeleden anladıkları şey, entellektüel gevezelik, ya da her hangi bir şey hizmet etmeyen fikir mücadelesi değildir. Bizler, ideolojik mücadeleyi, sınıf mücadelesinin ve hayatın ortaya çıkardığı genel ya da özel, kalıcı ya da geçici bütün sorunlarını anlamak, çözmek ve pratiğin önünü açmak için yaparız. Bu kapsamdaki bir entellektüel çabayı küçümsemeyiz.

Buna paralel olarak, bir Devrimci Yol'cu, ülkenin neresinde, hayatın hangi alanında olursa olsun kendi alanındaki ve yerindeki mücadeleyi tabi kılacağı dönemin politik perspektifini bilebilmelidir.

Bizler biliyoruz ki, Devrimci Yol'un teorik görüşlerini bilmek ve savunmak yetmemektedir. Bu teorik birikim, eğer bu dönemde doğru bir politik çizgi takip etmemize yardımcı oluyorsa; dönemin anlaşılıp kavranmasına hizmet ediyorsa işe

yararıyor demektir. Bize göre, Devrimci Yol'un görüşleri, doğru bir politik çizgi takip etmemize ve dönemin özelliklerini anlamamıza yardımcı olacak önemli bir birikimdir. Bu birikim, dondurulup kalıp haline getirilmeden, basitleştirilmeden savunulmalı ve açılıp zenginleştirilmelidir.

Bundan anlaşılması gereken şudur: Dönemin somut koşullarını, kitlelerin içinde bulunduğu durumu, kendi subjektif durumumuzu dikkate almadan önerilecek bir politika, teoriye ne kadar uygun gibi gözükürse gözüksün yanlış olacaktır. Doğru teorik belirlemeleri savunmak, doğru politikalar izlemek için tek başına yeterli değildir. Politik mücadelenin ince-likleri olan bir sanat olduğu unutulmamalıdır.

YENİLGİ VE TEKRAR İŞE BAŞLAMAK

Her yenilgiden sonra yeniden işe başlarken atılacak ilk adımların çok önemli olduğu genel kabul gören bir tesbittir. Bu tesbit bizlere, siyasi mücadele alanına tekrar girmeye çalışırken çok dikkatli olmayı hatırlatmaktadır. Askerlikte kullanılan, "yığınakta yapılan hata, harekât boyunca devam ede" deyimini bu durumu çarpıcı bir şekilde anlatmaktadır. Bu deyim çerçevesinde söylesek; harekât planlaması anlık çıkarlar ve kısa vadeli hedefler esas alınarak değil, uzun vadeli sonuçlar geniş bir ufukla düşünülerek yapılmalıdır.

Bugün yeniden işe başlarken doğrular kadar neleri yapmanın yanlış olacağını bilmek; hangi adımların süreden çıkışı sağlayacağını, hangilerinin bu işe engel olacağını ayırt etmek de son derece önemlidir. Bu bakımdan, muhtemel bazı tehlikelerden ve hatalı adımlardan söz etmek yararlı olacaktır. Bu bir bakıma, işe başlarken, (yani yığınakta) yapılmaması gerekenleri hatırlatmak olacaktır.

Bu bağlamda vurgulanması gereken ilk şey şu olmalıdır: Devrimci Hareketin çözüm bekleyen ideolojik-politik sorunları etrafında açıklık ve netlik sağlayacak bir çalışmayla dağınık durumdaki geniş potansiyel arasında en geniş devrimci birliği yaratmayı hedeflemek yerine, küçük gruplar ve otonom yapılar oluşturmaya yönelmek önemli bir tehlikedir.

Şüphesiz, bir takım devrimci çalışmaları yapmak üzere bir araya gelişler olacaktır, bunlar zorunludur. Ne var ki, dağı-

nıklık sergileyen geniş potansiyel içinde ilk etapta birlik oluşturanın kolay olmayacağı görülmektedir. Çeşitli bölgelerde ve alanlarda çalışmaların birbirinden kopuk devam edeceği, beklenen bir durum olarak kabul edilmelidir. Ancak buradan hareketle mevcut fiili durum asil ulaşılması gereken durumuna yerine kanulmamalıdır. Oluşacak çevrelerin, ilişkilerin, gruplaşmaların otonom yapılar halinde varlıklarını pekiştirip kalıcılaştırmaları ve kendilerini sınırlandırmaları halinde süreçten devrimci bir tarzda çıkış sağlanamayacağı gibi, aksine bunlar aşılması güç engeller haline dönüşülebilecektir.

Hiç bir Devrimci Yol'unun bilerek yapmayıacağı bu hataya düşülmemesi için yapılması gereken şey, geniş devrimci potansiyelle birleşmek amacıyla sabırlı ve uzun soluklu bir çalışmaya girmektir.

Kısa vadede bazı başarılar elde etmek ve bir şeyler yapmak adına bile olsa, devrimci potansiyelin, otonom yapılar ve çevreler halinde parçalanmasına izin verilmemelidir; böyle bir gelişmenin teşvik edilmemesi gerekmektedir. Bunun yolu da, en geniş devrimci kesimleri kucaklayan bir ideolojik-politik tartışma süreci örgütlemekten, böyle bir sürecin gerektirdiği ilişkileri kurup yaygınlaştırmaktan ve yine böyle bir sürecin gerektirdiği güncel pratik adımları ve çalışmalarını örgütlemekten geçecektir. Bunun diğer anlamı, tüm ülkedeki devrimcilerin katıldığı, tartıştığı ve ortak görüşler etrafında kenetlenildiği büyük birliklerin yaratılmasının gerekliliğidir.

Bu süreçte ideolojik-teorik düzeye sızramayan ve bir politik programa sığdırılması mümkün olan görüş farklılıklarından hareketle ayrı yapılara ve ilişkilere yönelmesini, ya da bu tür farklılıkların ayrı örgütlenmenin ve ayrı mücadelenin gerekçeleri haline getirilmesinin önüne geçilmelidir. Bir yenilgi döneminden çıkış sürecinde çeşitli konularda farklı yalaşımaların ve görüşlerin olabileceği gözönünde bulundurulmalıdır. DEV-GENÇ THKP-C ve DEVRİMCI YOL Geleneğini benimseyenler arasında, bu geleneğin bugün nasıl yaşatılacağı konusunda olsun, 12 Eylül öncesi ve sonrası pratiğinin değerlendirilmesi konusunda olsun, örgütsel ilişkiler konusunda olsun, bazı farklı yalaşımaların olabileceği bir gerçektir.

Önemli olan üretici bir tartışma ve ilişki platformu geliştirerek ve ikna yöntemiyle bu farklı yalaşımaların bir Dev-

rimci Hareket çatısı altında ve pratik içerisinde gidilmesi ve birleştirilip kaynaştırılmasıdır. Ortak yalaşımılara ve parçalı politik tavır alışlara süreç içerisinde ulaşılacağı, bunun ise kendiliğinden olmayıp iradi ve bilinçli çabalarla başarılacağı unutulmamalıdır.

DAR PRATİKÇİLİK BENİMSENMEMESİ GEREKEN BİR YÖNTEMDİR

Bir yenilgi döneminden çıkarken ve tekrar işe başlarken yapılmaması gereken ikinci şey, dar pratikçiliktir.

Bilindiği gibi, ağır yenilgi şartları, bu şartları yaşayan insanların bir kısmında dönemden çıkış için kolaycı yolların benimsenmesi fikrini de yaratır. Bu, kendisini daha ziyade dar pratikçilik şeklinde gösterir. Zannedilir ki, bir takım eylemlilikler örgütlenir, bazı çıkışlar yapılırsa süreçten çıkılır ve devrimci güçlerin toparlanması başarılıdır...

Bugün özellikle belli yıldönümlerinde ses getirici eylemler aracılığıyla toparlanmanın başarılacağı inancına sahip çevrelere rastlanmaktadır. Bu dönem eskisine göre daha temel bir ihtiyaç ve zorunluluk haline gelen ideolojik-politik mücadelenin önemi yeterince kavranmamış olmalı ki, bazı arkadaşların ses getirici eylemler aracılığıyla toparlanma eğilimine kapıldıkları görülmektedir.

Bu hatalı mantığı çeşitli yönleriyle eleştirmek mümkündür.

Bilindiği gibi, sınıf mücadelesinin çeşitli düzeyleri ve alanları vardır. En genelde bunlar, ideolojik-politik-ekonomik-demokratik biçimler/alanlar olarak sıralanır.

Bir Devrimci Hareket bütün bu farklı alanlardaki karmaşık görevlerin yerine getirilmesinin bir ürünü ve sonucu olacaktır, ve yine bir Devrimci Hareket bütün bu alanlardaki mücadelelerin bütünlüklü bir organizasyonu ve ifadesi olacaksa -ki böyle olmalıdır- bir Devrimci Hareket yaratma görevini, ya da bir Devrimci Hareket'in mücadelesini tek bir alana ve o alanda kendi içinde dar bir bölüme hapsedmek doğru bir tutum olamaz.

Bugün bizler, işçi sınıfının üç ana başlık halinde toplanan mücadele alanlarının üçünde de dönemin şartlarına uygun bir çalışma sürdürmek ve bu alanlardaki mücadelenin bütünlüğü-

nu sağlamak zorundayız. Bu dönemde, solun ve Devrimci Hareketin subjektif konumu nedeniyle öne çıkan ideolojik mücadele görevini ihmal edemeyeceğimiz gibi, politik alandan ve kitlelerin ekonomik-demokratik düzeyde sürdürdükleri mücadeleden kopuk bir faaliyet içinde de olamayız. Bu süreçte, bu farklı alanlardaki mücadelelerimiz Devrimci Hareket olma ekseriyetini etrafında geliştirecektir. Bu bir yönüyle de, toplumsal muhalefetin devrimci kanallara ve seçeneklere kanalize edilmesi çabası olarak da kavranmalıdır.

Bu bakımdan, başta ideolojik düzeyin sorunları olmak üzere bu farklı alanlardan yığınla sorunu çözme görevi karşımızda dururken, bugünün karmaşık ve çok yönlü görevlerini politik mücadelenin silahlı biçimine başvurarak çözmek anlayışı Devrimci Yol'cuların benimseyeceği bir anlayış olamaz. Bu anlayışın diğer bir şekli herşeyi pratik yaparak çözmek şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu tür mantıkları geçmişte "Aceleci" grupların savunduğunu unutmamak gerekir. Devrimci Yol'cuların bu konudaki tutumu ve perspektifi hem yeterince açıktır, hem de pratikte doğrulanmıştır.

Bunları vurgularken, bu süreçte herhangi bir politik pratik yapılmasını eleştiriyor değiliz. Bizim hatırlatmaya çalıştığımız şey, dönemin görevlerinin dar pratikçilikle; kitle mücadelesinden kopuk, sınıf mücadelesinin bugünkü seviyesinin çok üstünde eylemlerle çözülemeyeceği gerçeğidir. Şüphesiz, Devrimci Hareket olma yönündeki çabaların kendine has bir pratiği olacaktır ve bu tür bir pratikten kaçınılamaz.

Özetle, bu süreçte ağırlık verilmesi gereken şey, politik birliğin ve pratik faaliyetlerin üzerine temelleneceği ideolojik düzeyin sorunlarında netlik ve birlik sağlamak olmalıdır. Yönelinecek pratik faaliyetler ve kurulacak ilişkiler bu çabaya hizmet etmelidir.

Küçük ve otonom yapıların yapacağı birtakım eylemlerle en geniş devrimci birliği yaratarak süreçten çıkmak mümkün değildir. Bugün kendi başına çevreler olarak faaliyet yürütmek zorunda kalan tüm arkadaşlar bunun bilincinde olmalıdırlar. Bugünkü fülü durum, olması gereken durum olarak kabul edilmemeli, bu durumun aşılması gerektiği bilinciyle en geniş kesimlerin içinde yer alacağı devrimci birliklere yönelmelidir.

Bu süreçte sadece dar pratikçilik ve "örgütçülük" bütün

bu sorunların çözüleceği, yaşanan zorlukların sadece eylemlilikle aşılabacağı düşüncesi ne kadar yanlışsa, edilgenlik ve kendiliğindencilik de o kadar yanlıştır. Belli bir süredir çeşitli çevrelerde gözlenen edilgenlik tutumunun bundan sonra da devam etmesi halinde, devrimciler olarak karşı karşıya bulunduğumuz zorlu görevleri hakkıyla yerine getirmek mümkün olmayacaktır.

Edilgenlik tutumu, sorunların çözümünün bir başka yerden beklenmesi şeklinde gündeme gelmektedir. Her arkadaş, bulunduğu yerde ve alanda insiyatif kullanarak bazı şeyler yapacağı yerde, birilerinin ortaya çıkıp genel ya da yerel bir çok sorunu çözmelerini beklemekte, böylece sürece üretici bir katılımının olmaması için bizzat kendisi engeller oluşturmaktadır. Oysa, her Devrimci Yol'cu, bugünkü dağınıklık durumunun ortadan kalkması için kendisinin yapacağı bir çok şeyin bulunduğu bilecek zorundadır. Varolan ilişkileri koruyup daha nitelikli hale getirmek, yeni ilişkiler alanlarına yönelmek, ilerici devrimci güçler arasında bugünkü Türkiye'de olup bitenleri tartışarak belli bir açıklık sağlamak, kitlelerin güncel sorunlarının çözümü doğrultusunda mücadele etmek, kitlelerin eylemliliği içinde yer alarak o alandaki mücadelenin siyasallaşmasına çalışmak, mümkün olan en geniş alan, kesim ve kurumda mevzi tutmak vb. işler için mutlaka başka bir yerden birilerinin ortaya çıkıp bu işleri yapmasını ve önermesini beklemeye gerek yoktur.

Şüphesiz Devrimci Yol'cular, yaptıkları işlerin genelin bir parçası olmasını gerekli ve zorunlu görürler. Ancak merkezi bütünlüklü bir hareket düzeyine gelineemediği bugünkü koşullarda böyle bir hareket varmışçasına bu hareketin önermeleri, tesbitleri, politikaları bize düzenli şekillerde ulaştırmışçasına hareket ederken hep beklenti içerisinde olmak, benimsenecek bir tutum değildir.

Eğer, her Devrimci Yol'cu, bulunduğu yerde ve alanda bir şeyler yapmazsa, ve bunları başka alan ve yerlerde yapılanlarla birleştirmeye çalışmazsa, merkezi-bütünlüklü bir hareket düzeyine nasıl yükselinecektir?

Toparlanma ve Devrimci Hareket yaratma sürecine her Devrimci Yol'cunun aktif ve üretici bir şekilde katılımının sağlanması demek, her önüne gelenin aklına estiği şekilde hareket etmesi; sağına soluna bakmadan yürümesi, kendi başı-

na buyruk olması demek değildir.

Ote yandan, her hangi bir arkadaşın veya bir alan çalışmasındaki grubun, ya da bir arkadaş çevresinin kendisini hareketin yerine koyması ne kadar yanlışsa; ortada hiç kimse yokmuşcasına, Devrimci Hareket'in geleniğini yaşatmaya çalışan onlarca insan yokmuşcasına veya hareketimizden kalan hiç bir ilişki ağı ve platformu yokmuşcasına hareket etmek de o kadar yanlıştır.

Bu süreçte dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta da şudur:

12 Eylül öncesinde ve özellikle 12 Eylül sonrası dönemde ortaya çıkan bazı örgütsel ya da kişisel eksiklik ve olumsuzluklar, Devrimci Hareket yaratma yönündeki çabalarda başlıca bir sorun haline getirilmektedir. Başka bir deyişle, geçmiş dönemdeki bir takım olumsuzlukları ve bu olumsuzluklarda rolü olan kişileri tartışmak bizlerin başlıca işi ve meşguliyeti olmamalıdır, olamaz.

Şüphesiz, bir devrimci çalışmada hiç kimse eleştiriden muaf tutulamaz, hiç kimseye özel ayrıcalık tanınamaz. Ne var ki, bizler yeniden işe başlarken, tek tek kişiler, ya da tek tek olaylar üzerinde durarak herhangi bir yere varamıyacağımızı bilmeliyiz. Birçoğumuzun 12 Eylül sonrası dönemin o büyük bozgun şartlarında çeşitli şekillerde ve derece derece hatalarımız olmuştur. Dönemi yüzakıyla atlatan bir çok arkadaşın yanısıra, bu süreçte bir devrimciden beklenenleri en mükemmel şekilde yerine getiremeyen bir çok arkadaşımıza da rastlanmıştır. Bunlardan bir çoğu bugün devrimcilik yapmak istemektedir. Ayrıca, olumsuzluk ve eksiklik olarak görülen bir çok olayın devresinde yer almış arkadaşların bir bölümü, hala kendilerini savunabilecek, eleştirilere cevap verebilecek durumda değildir.

Bütün bu nedenlerle, geçmişteki bazı olumsuzlukları ve yaşanan süreçte eksikliği görülen kişileri tartışarak; bunları merkezine alan bir tartışma yaparak bugünkü süreçten çıkılmaz. Geçmiş mücadelemizi kendi bütünlüğü içinde; insan, örgütlenmenin düzeyi, ilişkilerin niteliği, objektif şartlar vb. unsurlar birlikteliği içinde değerlendirmek daha doğrudur. Ve bildiğimiz gibi, sağlıklı bir geçmiş değerlendirmesi ancak bir Devrimci Hareket yaratma süreci içerisinde yapılabilir.

Devrimciliği bırakmak isteyen bazı insanların, kişileri eksikliğini veya geçmişteki bazı eksiklikleri kendisine malzeme olarak kullandığı şartlarda, bizlerin kişi ve olay yargılaması etrafında yapacağımız bir tartışmanın hiç bir olumlu sonuç yaratmayacağı açık olmalıdır. Döneklik yapmış, itirafları olmuş, telafi edilmesi mümkün olmayan hatalar yapmış, bilerek suç işlemişlerin dışında -ki bunların yeniden devrimcilik yapmak diye bir derterli yoktur- kalan, fakat kimi eksiklik ve hatalarda rolü olan insanlardan devrimcilik yapmak isteyenlere karşı dışlayıcı bir tutum yerine onları yarınki mücadeleye kazandı, onların kendilerini düzeltmelerine yardımcı olacak bir tutumun benimsenmesi her halde daha doğru olacaktır.

Geçmişteki mücadelemizi çeşitli yönleriyle sağlıklı bir şekilde sorgulamayı, bu dönemin devrimci görevlerini yerine getirme sürecinde, kısacası bir Devrimci Hareket yaratma sürecinde yapmalıyız. Bu bakımdan açıkça vurgulamak gerekir ki, bugün Devrimci Yol'cuların en önemli sorunu geçmişin didik edilmesi, geçmişteki hataların sorumlularının belirlenip onların yargılanması vb. değildir, olmamalıdır. Bizim sorunumuz başka bir şeydir, başka bir şey olmalıdır.

Bugün Türkiye'deki Devrimci Yol'cuların en büyük sorunu, Türkiye'de politikanın nasıl ve ne şekilde; hangi motifler ve araçlarla yapılacağı; dönemin politik perspektifinin ne olması gerektiği; çeşitli yanlış ve sapkın akımlar tarafından devrimci teorinin üzerine örtülen sis perdesinin nasıl ve hangi araçlarla kaldırılacağıdır. Devrimci Yol'cular bu sorunları tartıştıkça, bu konularda belli bir açıklık elde ettikçe ve bu arada oluşacak ilişkiler içinde etraftı saran kuşku ve güvensizlik bulutları dağıldıkça devrimci görevlere daha bir coşkuyla sarılacaklardır. Bunda hiç kimsenin kuşkusu olmamalıdır.

YURTDIŞINA KARŞI DOĞRU TUTUM ALINMALIDIR

Yeniden bir Devrimci Hareket olma çabalarımızda cevabı doğru verilmesi gereken başlıca sorulardan birisi de yurtdışı na ve bu alandaki devrimcilere karşı tutum konusudur.

Hem bu süreçte, hem de gelecekte, yurtdışı çalışmasını ve bu alanda yerine getirilmesi gereken görevleri küçümseyip ö-

herkesi sayar. Bu anlayışın benimsenmesi doğru değildir.

1981 yılında, sonraki dönemde ve özellikle de 1982'de başlatılan Toparlanma Süreci sırasında yurtdışının ön plana geçmesine ve hareketin buraldan yönetilip-yönlendirilmesine daha sonra da bu yönlendirici ekibin harekete sağ bir çizgiyi egemen kılmasına bakarak yurtdışı ile ilgili tamamen olumsuz düşüncelere ve yanlış sonuçlara ulaşılmamalıdır.

Her ne kadar çoğu tepkisel ve duygusal temelli olsa da bu tür tutumlarla zaman zaman karşılaşıldığı için bu konu üzerinde biraz durmakta yarar vardır.

Herşeyden önce vurgulamalıyız ki, Devrimci Hareket'in yönlendirilmesi anlamında yurtdışı-ülke ayrımı anlamsızdır. Çünkü, bugünkü mevcut şartlarda herkes üzerine düşeni yapmakla yükümlüdür. Merkezi-bütünlüklü bir hareket durumuna gelinmediği, bunun gerektirdiği ilişkiler ve yapılar henüz oluşmadığı için sorunu, yönetme-yönetilme ikileminde tartışmak olumlu sonuçlar yaratmaz.

Herkesin bildiği gibi, yurtdışı ile ülke arasındaki ilişkilerde yapılanlar, karşılıklı bilgi, görüş ve deney aktarımında ve alış-verişinden başka bir şey değildir. Kaldı ki, bunun bile sağlıklı olduğu, istenen düzeyde olduğu söylenemez. Bu tür bir ilişki tarzında doğal olarak ne yönetme, ne de yönlendirilme sözkonusu değildir. Herhangi birisi yönetmeye kalkışsa bile, ilişki tarzının bugünkü şekli zaten buna uygun değildir.

Kaldı ki bizlerin yurtdışında bulunan Devrimci Yol'cuların Türkiye'yi ve ülkedekileri yönetme, yönlendirme diye bir derdi de yoktur ve olmamıştır. Biz, sorunu yönetme yönlendirme ikileminde görmüyoruz. Biz de, her Devrimci Yolcu gibi, bugün ne yapılması gerektiği konusunda düşünce oluşturmaya, bunları ülkedekilerle ve buradakilerle tartışmaya ve derinleştirilmeye çalışıyoruz. Bunun yanısıra, ülkedeki arkadaşların, bir kısım sorunlarını çözümlüne yardımcı olmaya gayret ediyoruz. (Rejime karşı genel bir muhalefet oluşturmanın ve halklarımızla dayanışma faaliyetlerini ve Avrupa'da yaşayan emekçilerin ekonomik-demokratik sorunlarının çözümü için uğraşmanın yanısıra)

Bu yaptıklarımızın yönlendirme kavramıyla tanımlanması doğru değildir. Bu yaptıklarımızı Türkiye'ye müdahale, orada-kilere karışma olarak görülemez, değerlendirilemez.

Gözlenen bir diğer hatalı yaklaşım da şudur: "Yurtdışın-

da doğru fikirler üretilemez" denilmektedir. Bize göre, bu yanlış bir düşünce tarzının ürünüdür. Yurtdışında olmakla yanlış görüşleri savunmak arasında birebir ve doğrudan bir bağ kurmak olsa olsa skolastik bir düşünce tarzı olabilir. Ayrıca bu tür bir düşünce tarzında gereksiz bir tepkiciliğin de önemli bir rol oynadığı açıktır.

Geçmişteki bazı olumsuzlukların ve yanlışlıkların; (somut olarak söylenecek, 82 sonrasındaki hatalı durumların ve bir dönemin ünlü isimlerinin herşeyi berbat etmesinin) ürünü olan haklı tepkilerin yurtdışının tamamına yöneltilmesi sağlıklı ve sorumlu bir tutum olarak görülmemelidir. Nasıl, Türkiye'de olmak doğru fikirleri savunmak ve devrimci olmak için yeterli sebep değilse; yurtdışında bulunmak da yanlış fikirleri savunmak için yeterli bir sebep değildir. Dileğimiz, böyle anlamsız ve geçersiz düşüncelerle kimsenin boş yere vakit ve enerji harcamaması. Bu tür konulara ayrılan zamanın başka konulara ayrılması halinde çok daha yararlı sonuçların üretileceği inancındayız.

Daha önce de vurguladığımız gibi, Devrimci Hareketin nerede olacağı ve yaratılacağı bizim yönümüzden son derece açıktır. Devrimci Hareket Türkiye'de oluşacaktır. İçinde bulunduğumuz şartlarda, yurtdışındakiler ile Türkiye'deki Devrimci Yol'cuların bugünkü problemi, yönetme-yönetilme ya da belirleyici olma-olmama sorunu değildir, olmamalıdır. Yurtdışındaki Devrimci Yol'cular ile Türkiye'deki Devrimci Yol'cular arasında bu şekilde suni ayrımlar ve ikilemler yaratılarak hiç bir sorun çözülemez. Böyle yapay ayrımların sürece olumlu bir katkısı olamaz.

Bizler, bir kaç yıldır yurtdışında, (birçok faaliyetin yanısıra) Türkiye devriminin ideolojik-politik sorunlarını tartışmaktayız ve yurtdışında yapılması gerekenler ne ise onları yapmaya çalışmaktayız. Bunları yapıyor olduğumuz için eleştirilmek ve suçlanmak yerine, bunları daha fazla ve daha verimli şekilde yapmadığımız için eleştirilmeyi çok daha doğru ve gerçekçi bulacağımızı belirtmeliyiz. Bize, "bu çalışmalarını yapmaktaki amacınız Türkiye'yi yönetmek mi;" dersen olursa bunun ciddiye alınacak bir şey olmadığını belirtmek istiyoruz.

Gerçekten de bizler, bugüne kadar yaptıklarımızı yapmamış olsaydık suçlu olurduk, tarih karşısında sorumsuzluk yapmış olurduk. Biz, kendimizi, Türkiye'ye yönelik yapılabilecek şeylerin çok azını yapmış olduğumuz için eleştirirken, Türkiye'deki bazı arkadaşlarımızın bu yaptıklarımız nedeniyle yurtdışına olumsuz gözle bakmaları anlaşılabilir bir şey değildir.

Devrimci Hareket'in ideolojik-politik sorunlarını tartışmak, devrimci teori ışığında günümüzün politik görevlerini tanımlamak ve böylece devrimcilerin birliğini yaratmanın çimentosu olan ideolojik birliğin sağlanmasına katkıda bulunmak için Türkiye veya yurtdışı zemininde yaşıyor olmak kendi başına bir avantaj teşkil etmemektedir. Bu süreçte, nerede olursa olsun, sorunlarımızın çözümüne katkıda bulunan her çabanın değerini küçümsememek gerekmektedir. Çeşitli bölgelere ve ülkelere dağılmış bulunan Devrimci Yol'cular, mekân tartışması yaparak, ya da yukarıda işaret ettiğimiz yanlış ikilemlerle uğraşarak birbirlerini dışlayıcı davranışlar içerisine girmemelidirler. Hareketimiz yeteri kadar güç ve kan kaybetmiştir. Kan kaybının devamına yolaçacak davranışlardan kaçınılması ve sorumlu davranılması gerektiğine inanıyoruz.

Yurtdışına ve bu alandaki faaliyetlere, ne olduğundan fazla fonksiyon yüklenmeli, ne de bunların taşıdıkları önem ve fonksiyon küçümsemelidir. Yurtdışı, Devrimci Hareket yaratma evresinde olsun, Devrimci Hareket'le birlikte yaşanacak evrede' olsun yerli yerinde değerlendirilmeye ve ele alınmak zorundadır. Yurtdışına ve yurtdışındaki Devrimci Yol'culara, sadece para ve teknik yardım kaynağı gözüyle bakılması doğru değildir. Bu tür anlamsız bir mantığa hiç bir Devrimci Yol'cu onay ve prim vermemelidir. Tasfiyeci ekibin yarattığı olumsuzlukların faturasının Devrimci Yol'culara çıkarılması, (bazılarının deyişiyle yurtdışının "defterden silinmesi") sadece bir haksızlık değil, aynı zamanda siyasi bir yanlışlık anlamına gelecektir. 82 sonrası evrede, Türkiye-yurtdışı ilişkileri bağlamında yaşanan olumsuzlukların bir daha tekrarlanmasını önlemenin yolu, yurtdışını defterden silmekten değil, yurtdışı-Türkiye suni ayrımını ortadan kaldırarak Türkiye'de bir Devrimci Hareket yaratma çabalarına yurtdışındaki tüm Devrimci Yol'cuları katmaktan geçmektedir.

Elbetteki, yurtdışındaki Devrimci Yol'cuların bir Devrimci Hareket yaratma faaliyetlerine katılım şekilleri Türkiye'de kilerin katılım şekillerinden farklı olacaktır. Bu farklılığın her zaman bilincinde olmak gerektiğini biliyoruz. Bizlerin, Türkiye'de bir Devrimci Hareket yaratma sürecine katılım şeklinin farklı olduğundan hareketle yurtdışındaki devrimci potansiyelin ve geniş bir işçi kitlesinin Türkiye Devrimi için taşıdığı önemin reddedilip küçümsemesi, sorumlu bir tutumun ürünü olamaz.

Bu konu üzerinde ısrarla duruşumuzun bazı arkadaşlar tarafından yanlış anlaşılacağına de tahmin ediyoruz. Bir kısım arkadaş, yurtdışındaki kimi kişilerin (veya Devrimci İşçi örgütüllüğünün) yaratılacak yeni bir Devrimci Hareket'te hisse, ya da makam-mevki talebinde bulunduğunu düşünebilir. Bunun da yersiz bir şey olduğunu söylemek zorundayız.

Çünkü biz, devrimci ilişkileri ticari bir şirket ilişkilerinden; Devrimci Hareket olmayı da bir şirket kurmaktan farklı bir şey olarak anlıyoruz. Türkiye'deki arkadaşlarımızın da böyle anladığını sanıyoruz. Sahip olduğumuz devrimci perspektif bize, devrimci faaliyetlere su veya bu şekilde katılmayın yolunun makam ve mevki sahibi olmaktan geçmediğini öğretmiştir. Devrimci siyasi faaliyetin gelişmesi, yetkinleşmesi sürecinde oluşacak olan zorunlu ve doğal hiyerarşik ilişkilerin ve yapıların şimdiden belirlenmesi, işe başlarken bunların temel bir sorun olarak gündeme alınması, devrimci geleceğimize ters bir şeydir. Şüphesiz, devrimci mücadelenin bundan sonraki evresinde de hiyerarşik ilişkiler oluşacaktır, oluşmak zorundadır. Ne var ki, bizim geleceğimiz, bu tür ilişkiler ve yapıların mücadele içerisinde ve doğal bir şekilde oluşacağını, ancak kendiliğinden de olmayacağını; geliştiği güzel bir özellik taşımayacağını anlatmaktadır. Henüz daha kendisi oluşmamış bulunan bir Devrimci Hareket'in yapılarını ve sorumlularını belirlemeye kalkışmak baştan yapılan bir tersliktir. Devrimci Yol'cular atı arabanın önüne koşarlar, arkasına değil...

Bizlerin burada yaptığımız tartışmalar ve dergide, (Devrimci İşçi'de) yayınladığımız ve ülkedeki bazı çevrelere yolladığımız yazıların merkezi-bütünlüğü sağlanmış bir hareketin görüşleri olarak algılandığı duyulmaktadır. Eline bu yazılardan ulaşan arkadaşların bir kısmı bu yazılara bizim amaçla-

madiriz fonksiyonlar yüklemektedirler. Biz burada yazdığımız yazılara ve çıkardığımız dergiyse, hareketin merkezi yayını gibi bir fonksiyon yüklemiyoruz. Türkiye'deki arkadaşlarımız da yüklememeliyiz. Önce de vurguladığımız gibi, Devrimci Gelenek temelinde oluşacak yeni bir hareket, Türkiye pratiğinde ve süreç içerisinde merkezileşecek, yayın vb. araçlardaki merkezileşme de süreç içerisinde olacaktır. Bizim burada, Devrimci İşçi örgütlülüğünün merkezi yayın organında yayınladığımız ve sizlere iletmeye çalıştığımız teorik-politik içerikli yazılar bitmiş, tamamlanmış şeyler olarak görülmemelidir. Bunlar, aynı zamanda birer tartışma yazısıdır. Yazıların bu bağlamda okunması gerekir. Bizim tartıştığımız veya tartışmadığımız konularda yazı yazıp gönderen arkadaşlar olursa bunları dergide "Türkiye'den" başlığı altında ve imzasız şekilde yayınlıyoruz. Türkiye hakkında ideolojik ya da politik muhtevalı yazılar yazarak bizler, Türkiye'de bir hareket olma sürecine katkıda bulunmak ve yurtdışında bulunan geniş bir devrimci potansiyeli Türkiye konusunda duyarlı hale getirmek istiyoruz. Devrimci Yol'cular arasındaki tartışma sürecine, ideolojik ve siyasi birlik yaratma sürecine bizlerin bu şekilde katılmaya çalışmamız yadrganmamalıdır.

Sonuç olarak söylesek:

Türkiye'de bir Devrimci Hareket yaratmanın çok yönlü görevlerini layıkıyla yerine getirecek bir potansiyelin varlığı inkâr edilemez. Önemli olan yeniden işe başlarken, ilerde büyük zararlara yol açacak hatalı adımları atmamak, sorumlu ve titiz davranmayı ihmal etmemektir.

Devrimci birliği sağlamak için gerekli olan ideolojik birliğe ulaşmak için teorik mücadeleye önem vermek, doğru politikalar oluşturarak en geniş potansiyeli kucaklayan ilişkiler ağı yaratmak, varolan kuşku ve güvensizlik bulutlarını dağıtmak, kitlelerin yavaş yavaş yükselmeye başlayan ekonomik-demokratik nitelikli mücadeleleri içerisinde yer almak, kitlelerle yeniden güçlü bağlar kurmak, toplumun çeşitli kesimlerinde güçlü mevziler tutmak ve buralarda yığınak oluşturmak, karşı-devrimcilerin ve rejimin bu mevzileri kolayca dağıtmasını kolaylaştıracak davranışlardan kaçınmak, halk muhalefetinin ve halk hareketinin yeniden devrimci-demokratik kanallara akmasını sağlamak, kısacası, en geniş halk kesimleri içinde kök salmış bir Devrimci Hareket yaratmak görevi; halkın

devrimci seçeneğini yeniden maddi ve siyasi bir güç haline yükseltme görevi bizleri bekleyen bir görevdir.

Bu görevleri, DEV-GENÇ, THKP-C ve Devrimci Yol Geleceği temelinde layıkıyla yerine getirmek için gerekli olan teorik, politik ve fiziksel birikim, moral, ahlaki değerler, kararlılık ve azim devrimci güçlerde mevcuttur.

Devrimci Yol'cuların bunları bir oya gibi işleyerek tarihsel sorumluluklarını yerine getireceklerine inanıyoruz.

Nisan 87
Almanya

... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...

1870
1871

...

...